

En het dorp zal duren ...

***Het oorlogsdagboek van
Sebastian Versteldt.***

Nr. 63 - 64 • juli - december 2014

trimestrieel tijdschrift van het heemkundig genootschap
"van witthem" Beersel

Inhoud.

Vooraf

EDDY DEKNOPPER 3

Inleiding bij het dagboek van Sebastiaan Verstedt.

HANS VANDEN BOSCH 4

DE OORLOG 1914-1918

SEBASTIAAN VERSTELDT

hertaald door Marc Desmedt en Liberte Walschot 6

Hetjaar 1914 6

Hetjaar 1915 22

Hetjaar 1916 30

Hetjaar 1917 35

Hetjaar 1918 48

Hetjaar 1919 73

Voetnoten 78

Beknopte biografie van Sebastiaan Verstedt

MARC DESMEDT 88

Enkele nabeschouwingen over het dagboek van Sebastiaan Verstedt.

MARC DESMEDT 88

Medailles en eretekens van Sebastiaan Verstedt.

MARC DESMEDT 92

Colofon.

108

Vooraf

EDDY DEKNOPPER

Schepen van cultuur- en erfgoed Beersel

Overal in ons land worden activiteiten en evenementen georganiseerd die het begin van Wereldoorlog 1,100 jaargeleden, herdenken en een reeks dramatische gebeurtenissen van toen, opnieuw in de actualiteit brengen. Een fakkelketting aan het IJzerfont, een pontonbrug over de Schelde te Antwerpen, herdenkingen in de martelaarsteden Aarschot, Leuven en Dendermonde, en zoveel meer.

In Beersel gebeurde er in die dagen niets opzienbarends, gelukkig maar: Toch beleefde ook onze regio erg donkere dagen. Denken we maar aan de hongersnood, waarover vroeger al een uitgebreid artikel in dit tijdschrift verscheen.

Er worden ook heel wat verhalen gepubliceerd over de Grote Oorlog, denk maar aan het gelauwerde boek 'Oorlog en terpentijn' van Beerselaar Stefan Hertmans. Vlak voor zijn dood gaf zijn grootvader aan de auteur een paar volgeschreven oude cahiers. Jarenlang durfde Stefaan Hertmans de schriften niet te openen. Wanneer hij het enkele jaren geleden toch deed, ontstond een boeiend en veelgelezen boek. Verleden jaar kwam het Heemkundig Genootschap van Witthem eveneens een soldatendagboek op het spoor. Karabinier Sebastiaan Verstedt uit Huizingen noteerde de gebeurtenissen, die hij tijdens zijn verblijf aan het front en nadien tijdens de wacht aan de Rijn meemaakte. Ook zijn vertrouwde dagboek toe aan zijn kleinzoon William Verstedt, zodat het niet zou verloren gaan.

Het Heemkundig Genootschap van Witthem besloot het wedervaren van Sebastiaan Verstedt ongcensureerd, maar wel hertaald, te publiceren. Het is een confronterend verhaal, dat je meeneemt langs het front en je laat kennis maken met het harde en gevaarlijke soldatenleven.

Voor de lezer kan deze kroniek van ontbering en gruwel enkel uitmonden in een schreeuw om nooit meer oorlog. Naast zijn niet te onderschatten historische waarde vormt dit ongetwijfeld de grootste verdienste van deze publicatie.

Ik wil graag de familie van de heer Verstedt bedanken om dit dagboek met ons te delen.

Het Heemkundig Genootschap dat zorgde voor de ontsluiting van deze bijna honderd jaar oude tekst, verdient onze bijzondere erkentelijkheid.

Inleiding bij het dagboek van Sebastiaan Verstedt.

HANS VAN DEN BOSCH

Om het dagboek vlot te lezen is het nuttig de precieze betekenis van een aantal woorden, begrippen en uitdrukkingen te begrijpen,

Aan de IJzerontwikkelde de Vlaamse / Belgische soldaten een eigen soldatentaal met allerlei woorden die doorgaans verbasterd werden uit het Franstalige militaire jargon.

Beknopte verklarende woordenlijst

Abri: versterkte schuilplaats, schuilhuisje,

Excursie: mogelijk bedoelt Sebastiaan Verstedt een oefening (van het Franse "*exercice*").

Fusee: lichtpijlm 'snachts de omgeving te kunnen overzien of om een signaal te geven (bv aan de artillerie),

Gas blazen: gasalarm via de klaroen.

Kardoezen: geweerpatronen (van het Franse "*conouches*").

Korvee: (vervelende) klusjesdienst

Manoeuvres: grootscheepse aanvalsoefening.

Minoterie: versterkte stelling in de puinen van de bloemmolens bij de hoge brug over de Ijzerte Diksmuide.

Mitrailleursnest: versterkte positie van waaruit geschoten wordt met een mitrailleur.

Mobilisatie: in de zomer van 1914 werden 15 klassen dienstplichtigen verplicht ingelijfd om dienst te doen bij het Belgische leger.

Obus: granaat

Patrouille: beperkt aantal soldaten die een militaire verkenning uitvoeren.

Piket: dienst in de tweede lijn waarbij herstellingswerken - vaak 'snachts - moesten uitgevoerd worden (doorgaans 3 of 4 dagen).

Ransel: vierkante soldatenrugzak.

Repos: rust in het kantonement (doorgaans 3 of 4 dagen).

Revue: troepenschouw door een generaal of prominente bezoeker.

Schrapnel: granaat die bij ontploffing versplintert in kleine metaaldeeltjes,

Tir de barrage: spervuur. Techniek van afvuren van ritmische salvo's met afgesproken intervallen door artilleriebatterijen (soms over de hele frontlijn). Dit moest toelaten om uit de loopgraven te komen vermits de vijand "*geneutraliseerd*" werd door de aanhoudende bombardementen. Na een aantal minuten werd het bereik van de kanonnen verder verlengd (tirverlengen) zodat het risico dat de eigen troepen zouden worden getroffen.

Tir verlengen: de reikwijdte van de kanonnen verlengen om de aanval van de eigen troepen niet te hinderen (in de Franse terminologie wordt gesproken van "à l'ongle de tir").

Torpils: langwerpige bommen, die vooral gebruikt werden door de loopgravenartillerie.

Tranchee: loopgraaf. De soldaten verbleven hier doorgaans 3 of 4 dagen in de eerste linie.

Ze spelen met ons botten: gezegde over de onderofficieren die de soldaten nodeloos drilden op het oefenterrein.

We dronken ons een goed stuk in ons botten: gezegde dat aangeeft dat men zich dronken drinkt.

De legeronderdelen:

Het opperbevel van het Belgische leger berust bij koning Albert.

Het Belgische leger bestaat in 1914 uit 6 legerdivisies of legerafdelingen, elk ongeveer 50.000 man sterk

Legerdivisie (LD): zelfstandige legerreeks onder het bevel van een luitenant-generaal.

Iedere divisie was in tijd van oorlog opgedeeld in 2 gemengde brigades onder het bevel van een generaal majoor. met een bezetting van 150 officieren, 6900 manschappen, 500 paarden en 67 voertuigen (door paarden getrokken).

Gemengde brigade: beschikt (ondermeer) over 2 regimenten infanterie (Liniel soldaten, karabiniers of jagers te voet.) aangevoerd door een kolonel of een luitenant-kolonel.

Regiment staat onder het bevel van een hogere officier commandant en telt 3 bataljons;

Bataljon: staat onder het bevel van een hogere officier en telt 4 compagnieën;

Compagnie: staat onder de leiding van een kapitein,

Bij de laagste rangordes zijn er de 1e sergant (twee dunne strepen op de mouw), de sergant (één dunne streep) en de korporaal (één dikke streep).

Bij de soldaten wordt een onderscheid gemaakt tussen de soldaat 1e klas en de soldaat 2e klas.

DE OORLOG 1914 - 1918.

SEBASTIAAN VERSTELDT ¹

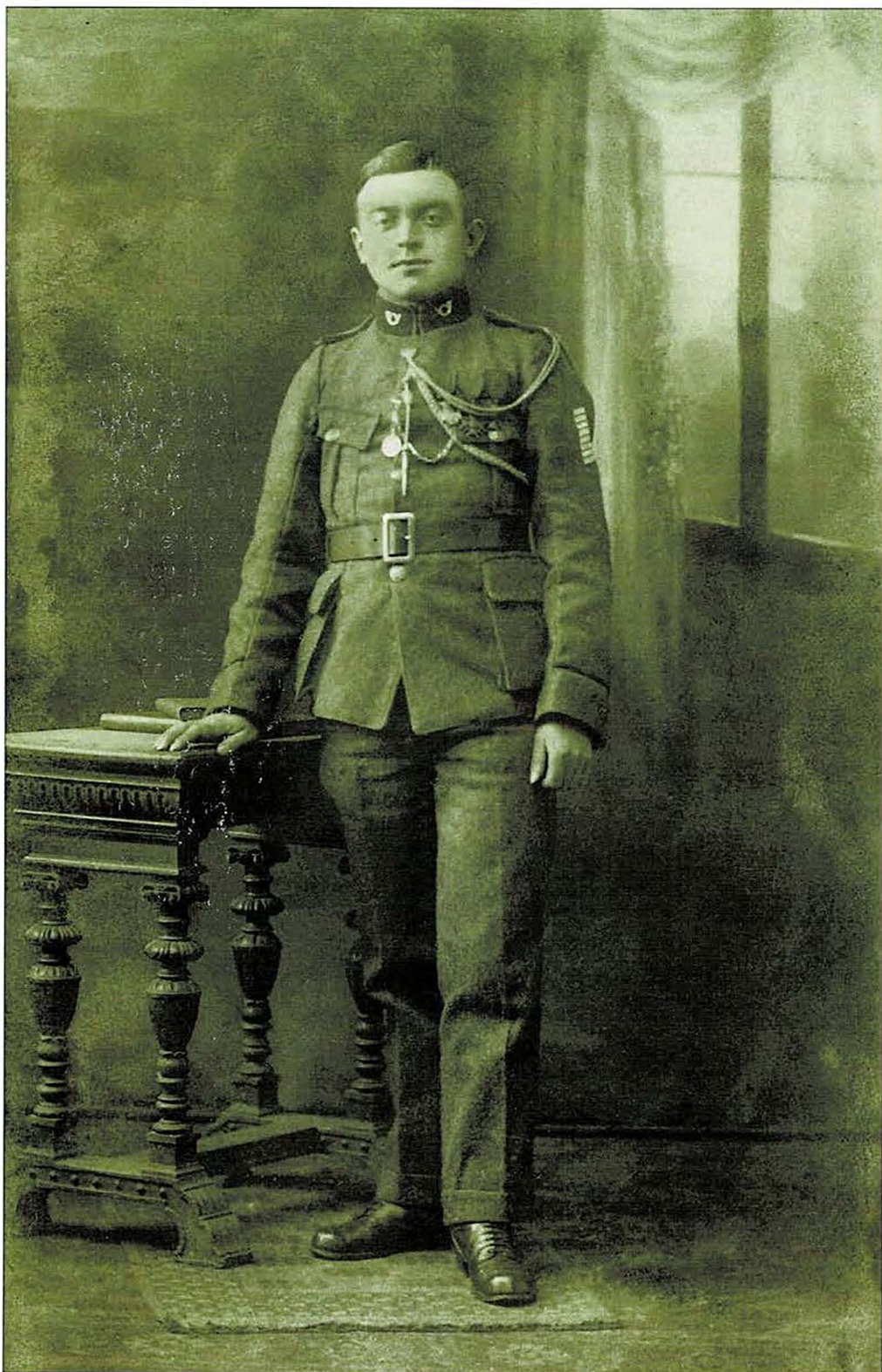
^{1e} Regiment Karabiniers²

Hetjaar 1914.

Er is al enkele dagen er een grote oorlog ophanden tussen Duitsland en Frankrijk waarin België voorzeker een grote rol zal spelen.

De Duitsers zullen heel waarschijnlijk door België trachten te komen om Frankrijk aan te vallen.

- dinsdag 29 juli 1914 De mobilisatie wordt in het Belgische leger bevoien
- woensdag 30 juli 1914 Om 5 uur s morgens, moet ik al vertrekken.
Als soldaat van het 1^e Regiment Karabiniers moet ik mijn plicht vervullen. Na een laatste vaarwel aan ouders, broer en ZIS vertrek ik naar Mechelen om geweer en ransel te halen. Hier st.1urt men ons tot maandag 3 augustus terug naar Brussel.
- maandag 3 augustus 1914 Duitsland heeft een ultimatum gesteld aan België. en geeft 24 uur de tijd om zijn troepen door te laten om Frankrijk aan te vallen.
Het antwoord van koning Albert is "NEEN" en hij zou er zich uit al zijn macht tegen verzetten. Duitsland verklaart ook de oorlog aan Frankrijk en Rusland en op maandagmorgen 3 augustus aan België.
Vanuit Brussel vertrekken wij naar Tervuren. Hier in het Zoniënbos aan de Quatre Bras zweert elk van ons om voor het vaandel te zullen vechten tot de laatste man. Hier overnachten wij voor de eerste maal in een school, op de stenen en met een weinig stro, vat maar eigenaardig overkomt
- dinsdag 4 augustus 1914 Wij trekken verder tot in Waver. Met muziek voorop doen wij onze intrede in de stad. Wanneer wij op de grote markt aankomen, is het volk uitgelaten van vreugde en de mensen komen naar ons toegelopen met al wat lekker is. Alle brouwerijen zijn geopend en wij mogen drinken zoveel wij kunnen, en dat duurt hier zo drie volle dagen. Hier komt het bericht aan dat de Belgen de eerste grote overwinning behaald hebben in Luik De vijand zou wel 20.000 man verloren hebben. Nu is de oorlog voorgoed aan de gang. Vandaag vernemen wij ook dat het machtige Engeland de oorlog verklaard heeft aan Duitsland en Oostenrijk Dit laatste land is ondertussen ook tegen ons en tegen Frankrijk in oorlog getreden.
Van Waver gaan wij naar Nethen, waar het er helemaal anders aan toe gaat Het is al half duister als wij aankomen. Wij hebben vlug begrepen dat alles hier zeer duur is en betalen niets meer. maar drinken op

Sergeant karabinier Sebastiaan Versteeldt.

De Oorlog van 1914 - 1918

Reeds eenige dagen was er een groote oorlog tussen
tusschen Duitsland en Frankrijk, maar in België zou
een groote rol zou te spelen hebben door de Duitsers heel
waarschijnlijk door België zouden troepen te komen van
Frankrijk om te vallen. Den 29 Juli 1914 werd door ook
de mobilisatie van het Belgisch leger bevestigd.

Den 30 Juli vervolgens moest ik reeds vertrekken naar het
dorp gemoed van het Regiment der Colonnies van moest dus
ook mijne geliefte over, maar door ook een laatste rouw
gevoel te hebben van vader, moeder en Justus vertrok ik
om vijf uur ongeveer naar Mechelen vervolgens en wissel
te maken van hier stuurde men ons terug naar Brussel het
Woensdag 3 Augustus. In de nacht van het Duitsland een
ultimatum gaf te de van België en gaf 24 uur tijd om zijn
troepen door te sturen en Frankrijk te gaan aanvallen.
Mijn Heining Albert antwoordde er niet en dat hij er
zich niet al zijne macht zou tegen zetten, ook werd de
oorlog nu verklaard van Frankrijk en Rusland.

hier heb ik nu ook niets te duren dan gaan met
Léguines te hoopjen van de soldaten daar ik nu den
dienst hier doe van formeer.

Het is hier ook eene zeer schoone streek waar wij
nu gebozeerd zijn op de Rhojn en ongeveer ges
ik hier wonstelingen daar per Vele mijn Ocken
Prefeld en ondere schoone streek
den 7. Augustus 1919 word ik hier ook van
geest gelemoheliseerd en myne soldaten dienst is
ter einde en al ons tijder is warly

}1(5),r { 1}'dot J,t'''-'''lt.wi.

Wwvu < bVW

Jouy 1 - v ---
t " 1 - - - - -

De eente en de laatste bladzijde van het dagboek.

Mamm. 16 495
Sambod. Versteek

Nom : Sebastien
Naam
Prénoms : Sébastien
Voornaam
né à Couruffe le 26 juillet 1891
gehoren te den
Prénoms du père : François
Voornamen van den vader
Nom et prénoms de la mère : Thérèse
Naam en voornamen der moeder
Dernier domicile des parents : Huyssinghen
Jongste verblijfplaats der ouders
" du titulaire : id
" van den titularis
Epona de veuf, divorcé, célibataire :
Echtgenoot van (wed. vnaar, gescheidene) jongman
Profession : Major
Beroep
Grade et position : cap. M 11
Graad en stand
Date de l'entrée à l'armée : 2 oct. 1911
Trad in het leger, den
Décorations : Croix de guerre
Eerebeekens : Militaire
Le Commandant de la troupe
De Commandant van
(Signature)
(Handtekening)
J. Dubois

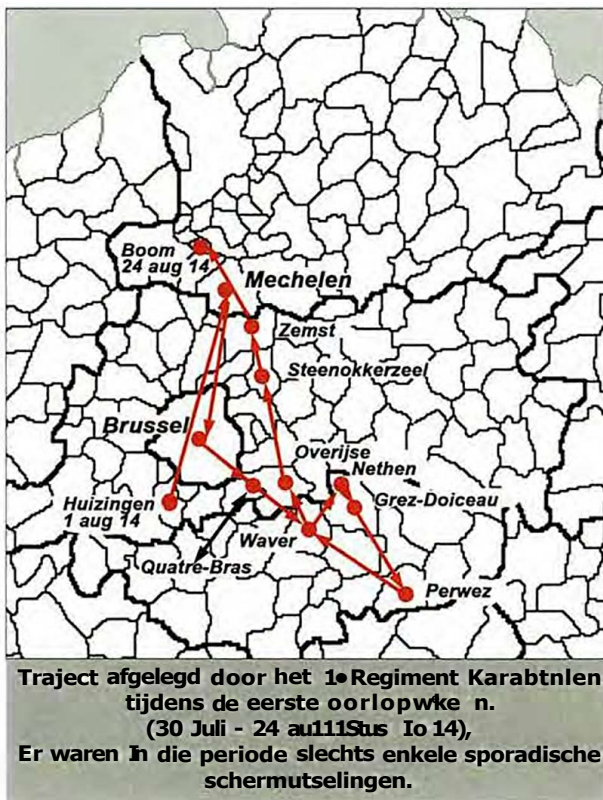
SIG fil (T) :
Per, wn. le chrij. in-
iile: m 120 ::
ti, s ta H
C 11111X . i i .
!aar l, ur
Jfoust, zrh. : ..
S11ft
ll < wbe :
13 ttrj
SIGNES PARTICIPIERS :
Oijzondt-c k"H(èTku,
. Jfc

Signature de l'ind-Lite:
Uandtekening van de titularis
-cftC

MUTATIONS
Overplaatsingen
Le 1 octobre 1911 présent à la 5e C^o / 3^e
Den
aanwezig bij
Le 16 septembre 1910, etc. congé illimité à l'impulsion

Scrup de la Division ou de l'Autorité dont dépend le bureau de vérification.
Zandtekening van de bevestigingsbureau (afhanging)

Het militaire zakboekje van Sebastien Venteldt,

kosten an de Keize,³. Ik ben hier zeer slecht gelogeed, in een kiekenkot waar het vol luizen en vlooiën zit Wij moeten zelfs tot 25 cent betalen voor een droge boterham.

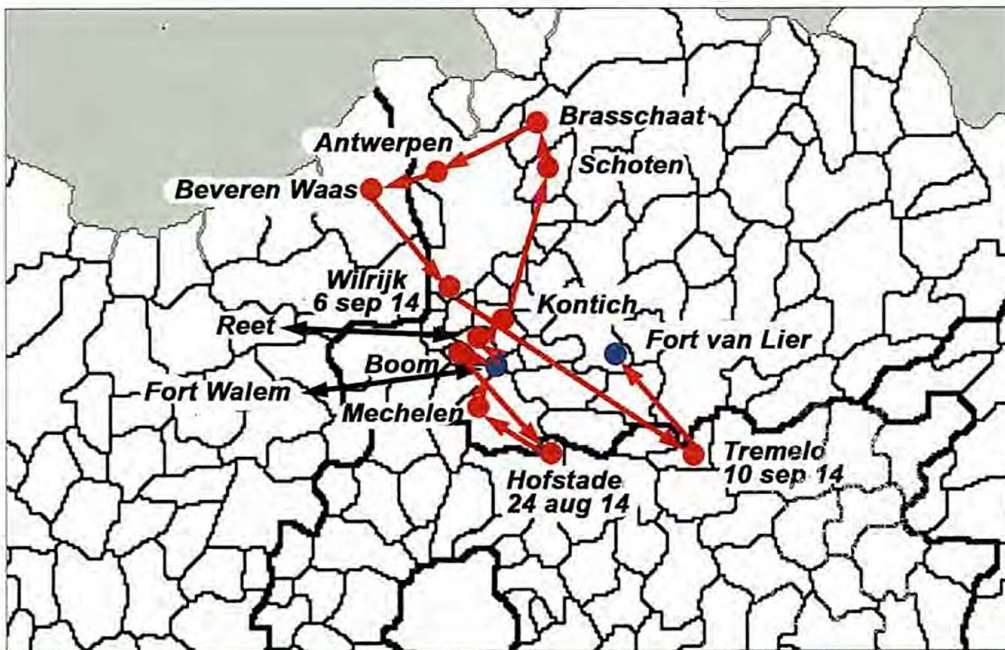
Daar in de bossen heb ik mijn eerste schot gelost op een Duits vliegtuig, dat een weinig verder verplicht is te landen, Van hier trekken wij via Grez-Doiceau tot in Péruwez, waar wij voor de eerste maal in een gevecht verwickeld raken met Duitse patrouilles, die zich op verre afstand bevinden. Na twee dagen zonder eten en onder een brandende zon, worden wij gewaarschuwd dat de Duitsers in de richting van Brussel trekken. Hier moeten wij seffens vertrekken tot tussen de forten van Antwerpen. Wij trekken te voet langs Waver naar Overijse, waar wij aankomen rond halfnacht. Omstreeks zes uur 's morgens vertrekken wij naar Steenokkerzeel. Hier kan ik niet meer verder en blijf met mijn vriend Engels uit Sint-Genesius-Rode achter. Wij laten ons voeren met een kar en als wij aankomen, staat iedereen al klaar om verder te trekken naar Zemst, waar wij om tien uur in de avond toekomen. Hier dachten wij eens goed te kunnen slapen op het stro, maar nauwelijks liggen wij neer of wij moeten alweer verder omdat de vijand ons op de hielen zit Wij moeten vertrekken zonder eten of drinken, want wij hebben alles achtergelaten, Wij trekken te voet verder tot in Boom. Hier is het een echte kermisdag voor ons, zo goed worden wij ontvangen. Wij mogen weer drinken zoveel wij maar willen. Nu krijgen wij uiteindelijk ook een dag rust

'sAnderdaags trekken wij verder naar Oude God bij Antwerpen, waar wij nog enkele dagen kunnen rusten. Het is hoog tijd, want op drie dagen hebben wij meer dan 150 km afgelegd,

Nu trekken wij naar Hofstade bij Mechelen om er de Duitsers aan te vallen. Het is rond 10 uur 's avonds als wij daar aankomen. Wij moeten spoedig naar de voorposten. Omdat wij op slechts enkele minuten afstand van de vijand zitten, maken wij in de nacht gauw een trumchee⁵ in een stuk koren, waarin wij nogal goed verstopt zitten en kunnen schieten zonder gezien te worden. Op 400 meter van ons liggen de Duitsers verscholen in een bos. Het is rond 5 uur 's morgens dat de eerste schoten gewisseld worden. Het gevecht breekt nu in volle hevigheid los, maar de Duitsers moeten het onderspit delven. Op 20 minuten tijd schiet ik er zeker 5 of 6 dood. Op dat ogenblik wordt onze kapitein gevaarlijk gekwetst door een kogel in het aangezicht. De Duitsers naderen tot op 30 meter van ons en verschuilen zich in een kolenveld en in een klein bos. Ik schiet een ruiter van zijn paard en tref ook twee paarden, die hij in het bos ging vastbinden.

Zij hebben voorzeker onze schuilplaats ontdekt, want ze beginnen ons nu zeer hevig te bombarderen. Wij lopen nogal wat verliezen op. Veel obussen vliegen over ons en ontploffen in Mechelen, waar er al verscheidene huizen in brand staan. Rond de middag komt het bevel dat onze compagnie zich voor de overmacht moet terugtrekken en

maandag 24 augustus 1914

Traject afgelegd door het 1° Regiment Karattinlinen tijdens de uitval uit Antwerpen. (25 augustus • 13 september 1914). Er worden in deze periode zeer Intense gevechten geleverd en de verliezen lopen hoog op.

daarbij, af onze kardozen zijn verschoten. Zelf weet ik niet hoe wij door die regen van kogels en vuur heen geraakt zijn. Uiteindelijk bereiken wij het station van Mechelen, waar wij uit de gevarenzone zijn. Na hier wat gerust en gegeten te hebben van wat wij van de burgers krijgen, moeten wij opnieuw de strijd in. Wanneer het gevecht heviger wordt, krijgen wij versterking en wij zijn blij de vijand achteruit te slaan. In de daaropvolgende nacht neemt het gevecht af. Maar wij blijven vooruitgang boeken en zijn wij ervan overtuigd Brussel te kunnen bereiken.

woensdag 26 augustus 1914 Het gevecht herbegint nog veel harder dan de eerste dag, want in de nacht hebben de Duitsers veel versterking gekregen. Nu worden heel wat van onze vrienden kapotgeschoten. Maar wij bieden goed weerstand en ook vele Duitsers vallen, om niet meer op te staan. Rond tien uur word ik met 6 man op patrouille gestuurd. Op zeker ogenblik worden wij onverwacht aangevallen. Door hoeveel man weet ik zelf niet. Hier schiet ik een Duitser dood van wel 2 meter lengte, geloof ik. Juist op hetzelfde ogenblik dat hij op mij aanlegt, ben ik hem veel te vlug af en hij ploft gelijk een steen op de grond. Van de 6 man komen wij slechts met 2 terug, de anderen zijn dood, gekwetst of gevangen genomen. Wij krijgen het bevel dat gans onze lijn zich moet achteruit trekken voor de overmacht, zodat wij het gewonnen terrein weer moeten afstaan. Wij trekken dan door Mechelen, dat nog voortdurend gebombardeerd wordt, tot achter het fort van Walem en zo naar Reet,

waar wij verblijven tot zondag 30 augustus. Maar heel wat van mijn kameraden zijn er niet meer b6

Nu trekken wij te voet naar Kontich en zo naar Schoten bij Antwerpen, waar wij goed ontvangen worden door de burgers. Daarna gaan wij naar Brasschaat waar er nogal gestolen wordt. Wij pikken hier ook al wat wij kunnen krijgen en betalen niets. Hier moeten wij tranchees maken vóór de forten. Dan trekken wij weer verder: door Antwerpen naar Beveren-Waas. Onderweg ontmoet ik Frans Stas⁷, een vriend uit Huizingen. Nu bereikt ons het bericht dat de vijand uit Dendermonde is ve aagd, zodat wij in Beveren-Waas blijven logeren.

Wij trekken naar Wilrijk waar wij in de nacht aankomen.

zondag 6 september 1914

Vandaag gaar, wij ve: der naar Rumst waar wij overmachten in een danszaal. Wij verth: k' < E: i, ;aar Tremelo, waar er al een grote slag aan de gang is. Onder eF: ;, plæssende regen moeten wij hier als reserve de nacht doorbrengen in het bos.

woensdag 9 september 1914

donderdag 10 september 1914

Deze dag zal ik nooit vergeten.

zaterdag 12 september 1914

Terwijl de vijand verscholen zit in een bos op 300 meter van ons, worden wij hier in een open patattenveld, zonder de minste beschutting, in de strijd geworpen. Het duurt maar enkele minuten of de helft van onze compagnie is buiten strijd. Het grootste deel valt hier gelijk mussen, zonder dat wij ook maar één Duitser zien. Wij zijn verplicht op handen en voeten achteruit te kruipen, zoniet blijft er geen man van ons over. Nu komen de Duitsers vooruit en is het hun beurt om zware verliezen te lijden, want op dat ogenblik herbeginnen al onze mitrailleursnesten dood en vernieling in hun rangen te zaaien. Op sommige plaatsen liggen de doden bijna een meter dik. Niettemin zijn wij nu verplicht in volle vlucht achteruit te trekken. De genie moet in alle haast de bruggen over de vaart doen springen. Wat wij daar afgezien hebben, is niet te beschrijven, niet in het minst door de regen⁸. Op zondagavond trekken wij achteruit tot achter het fort van Lier, om uit te rusten.

zondag 13 september 1914

Wij blijven daar tot vrijdag 25 september en wij kunnen er ons heel goed ontspannen. Dan vertrekken wij naar Puws en zo verder naar Malderen om op zondag 27 september in Londerzeel aan te komen.

vrijdag 25 september 1914

Vandaag vormen wij de voorwacht in Londerzeel.

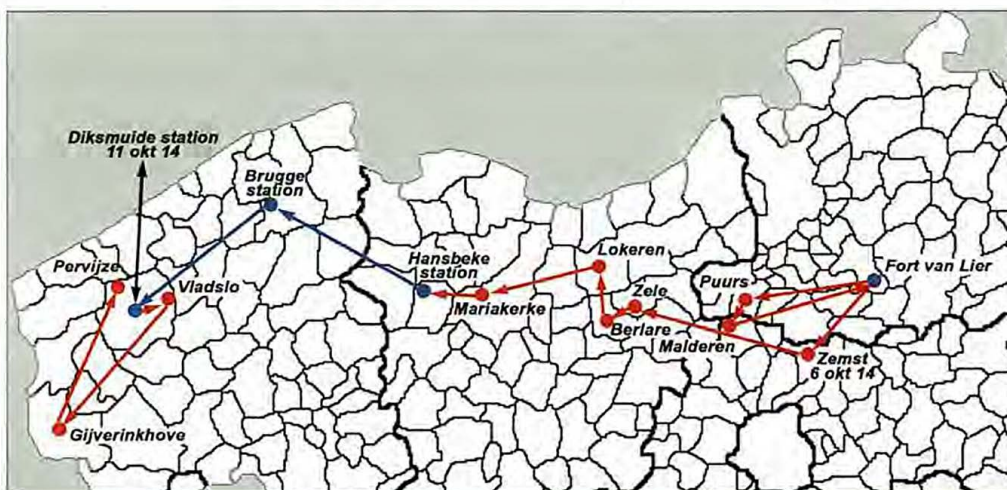
maandag 28 september 1914

Wij worden hevig beschoten door de Duitse artillerie. Rond tien uur gaan wij zelf in de aanval. Het gevecht is zeer hevig. Het is een voortdurend vooruit en achteruit gaan, zodat er van weerskanten grote verliezen zijn. Wij staan hier opnieuw tien tegen één, zodat wij op de duur verplcht zijn achteruit te trekken tot tussen de forten. Hier moeten wij aan de tranchees werken en allerhande versterkingen oprichten.

dinsdag 29 september 1914

zondag 6 oktober 1914 Nu vertrekken wij langs Zemst naar Zele waar wij overnachten op de plankenvloer van een danszaal. De volgende morgen moeten wij heel vroeg op weg naar Berlare, niet ver van Dendermonde aan de Schelde, en dat weeral zonder eten of drinken. Hier moeten wij de Duitsers, die over de Schelde geraakt zijn, terugslaan. Men maakt ons wijs, dat er slechts een honderdtal overgestoken zijn. Maar wanneer wij er aankomen, stellen wij vast dat zij met duizenden zijn. Daarenboven worden wij beschoten door een mitrailleursoestel en onthaald op hevig kanonvuur. Nadat wij hier in het dorp al de deuren en vensters hebben uitgebroken om bruggen over de grachten te maken, trekken wij onder hevig obusgeschut heel stil door grachten en beken vooruit, met de bajonet op het geweer: Zo nat als waterhonden hebben wij nauwelijks een paar honderd meter afgelegd, of wij worden op hevig artillerie- en mitrailleurvuur onthaald. Op dat ogenblik lig ik juist in een rapenveld. Het loof rondom mij wordt weggeschoten en verscheidene van mijn kameraden rond mij worden dodelijk getroffen, Wij kunnen niet vooruit of achteruit, want al wie zich opricht wordt onmiddellijk neergeschoten. Hier ben ik ervan overtuigd dat het met ons allemaal gedaan is. Ik leg mijn geweer naast mij, omdat het onmogelijk is ook maar één schot te lossen, wil men zelf niet getroffen worden. Gans Huizingen komt mij hier voor de ogen en velen zeggen hier nog een akte van berouw, zoals ik trouwens ook doe.

Maar God is toch nog met ons, want op het elfde ogenblik komt een Belgische automitrailleur de steenweg opgereden om ons te helpen. Net op 10 meter van mij houdt hij stil en opent het vuur op de vijand, die meteen grote verliezen ondergaat. De Duitsers richten nu hun geschut op de auto, maar zij slagen er niet in door de pantsering te schieten. Van deze gelegenheid maken wij nu gebruik om in een gracht te kruipen.

'tralect afgelegd vanaf de derde uitval uit Antwerpen tot in Pervijze aan de oever. (14 september- 15 oktober 1914) • Het is een uitputtende tocht, maar het erpste moet nog komen.

Deze Minerva automitrallouse, bezet met 4 mm dikke stalen platen rond de motor en rond de cabine, is uitgerust met een Hotchkiss mitralluse, die bediend wordt vanuit de cabine.

Niet zonder moeite, want wij hebben wel twee uur nodig om twintig meter te kruipen. Wij zijn verplicht te wijken en trekken tot in de omgeving van de stad Lokeren, waar wij de nacht in de bossen doorbrengen. Op de hielen gevolgd door de Duitsers, trekken wij in de richting van Gent tot in Mariakerke. Rond drie uur komen wij in Gent toe. Zodra het volk ons hoort aankomen, komt het toegelopen met al wat goed is voor ons. In een huis waar ik met een vriend te drinken ga vragen, pikken wij nog een kip mee die gereed gebraden staat. Rond 5 uur komen wij allemaal bijna halfdood aan in Mariakerke. Veel van onze mannen zijn achtergebleven omdat zij niet meer verder kunnen. Zij worden gevangen genomen door de Duitsers.

De volgende morgen vertrekken wij al vroeg naar Hansbeke, waar wij met de trein langs Brugge tot in Diksmuide gevoerd worden. Om daar te geraken hebben wij een ganse dag nodig. Er kruisen ons veel treinen, geladen met Engelse soldaten die naar Antwerpen trekken maar die voorzeker veel te laat gaan komen.⁹

Op de Grote Markt van Diksmuide moeten wij een defilé houden voor ons Regimentsvaandel. Rond vier uur trekken wij al verder naar Vladslo, op een klein uur van Diksmuide. Juist wanneer wij er aankomen is het lof uit en spoedig verzamelt het volk zich rondom ons. Wij zijn de eerste Belgische soldaten die zijte zien krijgen.

zondag 11 oktober 1914

De volgende dag trekken wij alweg en gaan naar Gijverinkhove waar wij tot woensdag 14 oktober verblijven in een grote schuur.

maandag 12 oktober 1914

Van hier trekken wij dan naar Bikschote en Zuidschote, waar wij pikken wat wij kunnen. Op één dag eet ik alleen twee konijnen op en een

dikke haan en ga in een pachthof een kilogram peren kopen. Terwijl de vrouw aan het wegen is, pik ik wel een ganse kilo bieten waarmee ik ga lopen. Het is wel hun eigen fout, omdat zij op bepaalde plaatsen water voor de soldaten weigeren.

Nu worden wij hier afgelost door de Fransen en trekken naar Pervijze, waar er langs de IJzer al een grote slag aan de gang is.

donderdag 22 oktober 1914 Vandaag gaan wij de tranchees in aan de IJzer waar de gevechten zeer hevig geworden zijn, Nooit voorheen heb ik een heviger bombardement meegemaakt dan hier. De volgende morgen, zo gauw het een weinig klaar begint te worden, schiet ik op enkele minuten tijd een tiental moffen kapot. Ik schiet zelfs op 20 meter van mij, één af die terug naar zijn compagnie wil lopen.

zaterdag 24 oktober 1914 Twee dagen later is het nog veel erger en verdubbelt het kanonvuur, zodat wij elkaar zelfs niet meer kunnen verstaan, Wij hebben al grote verliezen geleden, De helft van onze compagnie is dood, gekwetst of gevangen genomen. Zelf kan ik niet verstaan hoe het mogelijk is, dat ik niet getroffen werd. Nu gelukt het de Duitsers, na eerst een brug van lijken te hebben gemaakt, op bepaalde plaatsen over de IJzer te komen. Wij trekken een 3 à 400 meter achteruit Eén bataljo; van ons moet een stonnaanval doen, doch zij komen bijna zonder manschappen terug. want bijna allemaal worden zij getroffen door de Du e mitrailleurs.

zondag 25 oktober 1914 Wij krijgen het bevel aan te vallen, maar opnieuw worden wij onthaald op een hevig vuur; waarbij vele van onze vrienden het leven laten. Wij liggen nu in een veld, beplant met bieten, waarin honderden koeien lopen die door de boeren zijn losgelaten. De Duitsers verschuilen zich achter de koeien en komen zo vooruit. Ik schiet met één en dezelfde kogel op koe en Duitser. doch geen van beide is dood. De Duitser maak ik verder af met bajonetsteken. Hier lukt het ons een weinig vooruit te komen en zo geraken wij in een gracht achter een haag, vanwaar wij zoveel Duitsers kapot schieten als wij maar willen, wanneer die pogen verder over de IJzer te komen. Nadat wij het hier enige tijd hebben uitgehouden, hebben de Duitsers ons opgemerkt en beginnen ons hevig te bombarderen met alle soorten van kanonnen.

Hier wordt mijn vriend Pien-e Engels uit Sint-Genesius-Rode" dodelijk gekwetst door een schrapnel van onze eigen kanonnen. die te vroeg ontploft. Een andere vriend wordt het hoofd afgeslagen.

Nu begin ik al mijn moed te verliezen. maar juist dan komt men ons verwittigen dat een Frans regiment ons komt helpen. En inderdaad, enkele ogenblikken later springen de eerste Franse soldaten al ter hulp, waardoor wij opnieuw goede moed krijgen.

Het gevecht is nu op zijn hevigst en honderden Belgen sneuvelen. De grond ligt helemaal bezaaid met lijken en er vallen er nog voortdurend bij. Maar wij moeten stand houden. koste wat kost, want het gaat hier om de verdediging van de laatste meters van ons dierbaar vaderland.

De Duitsers willen hier doorbreken om de stad Calais in te nemen, wat hun maar niet lukt. Maar welke vreselijke belevingen wij en welk geroep van de gekwetsten, die maar niet geholpen kunnen worden en dus moeten sterven. Alles in de omgeving staat in vuur en vlam en zo vermen kan zien, zijn er overal grote branden.

Ook de grote petroleumketels van Diksmuide staan in laaiende vlam. Ondanks dit alles houden wij stand en brengen de vijand zelfs grote verliezen toe.

Eindelijk zijn de Duitsers zelf verplicht achteruit te trekken. Maar toch blijven zij ons met volle geweld bombarderen, wat nog veel verwoestingen in onze rangen teweegbrengt. Terwijl het gevecht in volle hevigheid voortduurt, worden wij 'snachts afgelost en trekken naar het dorp Oeren.

De uitgebrande petroleumtanks langs de IJzer in Diksmuide.

Vandaag wordt ons regiment hervormd, want meer dan de helft van onze mannen zijn verdwenen.

Wij trekken naar Diksmuide. Van de stad blijft niet veel meer over, want ook hier zijn hevige gevechten geleverd. Dankzij de verschrikkelijke verliezen aan de kant van de Duitsers, slagen deze er maar niet in Diksmuide in te nemen.

Hier gaan wij post vatten op de tweede lijn langs de spoorweg en op het kerkhof, achter de Fransen, op honderd meter van de stad zelf. Mijn eerste werk is eens een kijkje te gaan nemen in de stad en te zien of er niets meer te rapen valt. De burgers zijn op de vlucht en hebben alles moeten achterlaten.

Ik ben spoedig terug geladen met een twintigtal flessen champagne. Om ons te beschutten tegen de stukken ijzer van de Duitse obussen en schrapnels, maak ik nu met een vriend in de verhoogde spoorweg berm snel een gat, dat tevens als kelder moet dienen. Tegen de avond zijn wij zo zat als varkens. De volgende morgen keer ik met mijn vriend

Oktober 1914

Wk	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
40				1	2	3	4
41	5	6	7	8	9	10	11
42	12	13	14	15	16	17	18
43	19	20	21	22	23	24	25
44	26	27	28	29	30	31	

<https://www.feestdagen-belgie.be/kalender/1914#kalender>

voor de juiste datum v/d maand oktober

woensdag 26 oktober 1914

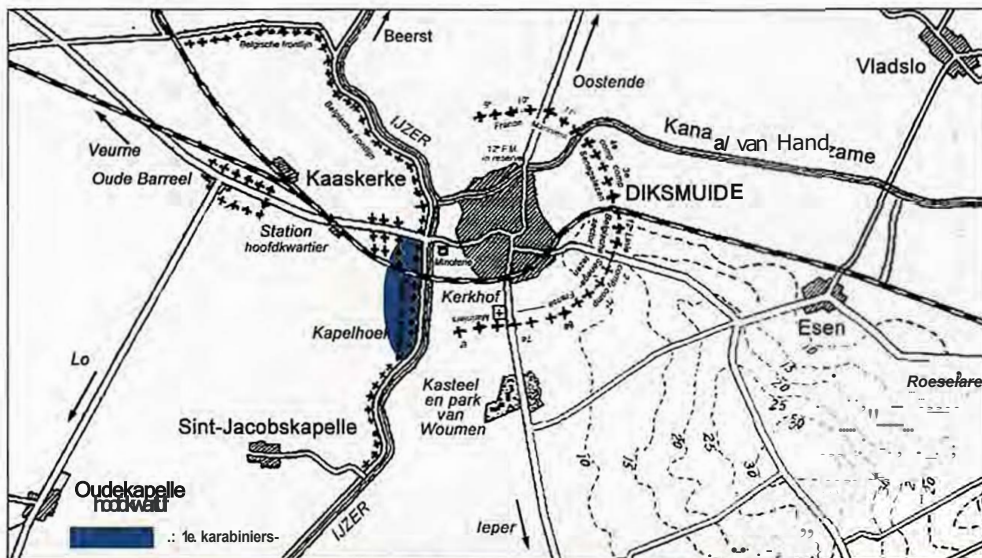
moet zijn maandag 26 oktober 1914

vrijdag 28 oktober 1914

moet zijn woensdag 28 oktober 1914

zaterdag 29 oktober 1914

moet zijn donderdag 29 oktober

Schets van de stellingen in Diksmuide. De karabiniërs verdedigen de Belgische frontlijn langs de oever in Diksmuide. De compagnie van Sebastiaan Versteelt verdedigt de sector in de omgeving van het kerkhof.

terug en iedereen doet hetzelfde. Spoedig zijn wij geladen als ezels met alles wat lekker is, maar vooral met champagne. Wij vangen in een weide een jong varken en snijden het de kop af. Terwijl de stad hevig gebombardeerd wordt, gaan wij de beste stukken ervan braden in onze kelders. Boter om er bij te doen hebben wij genoeg, want er zijn honderden kilo's te vinden in de stad.

zondag 1 november 1914 Allerheiligen - Vandaag worden wij zo hevig gebombardeerd, dat de grond onder onze voeten davert. De Duitsers hebben het in het bijzonder gemunt op het kerkhof, waar wij slechts honderd meter vanaf liggen. Het gaat zo ver, dat de doden uit de grond worden geschoten en hun beenderen tussen ons vallen. Die zullen nogal geschrokken geweest zijn met zo een aardige muziek. Deze dag zal ik niet gauw vergeten, zo vreselijk is het. Het regent stukken ijzer en staal rondom ons en toch word ik niet getroffen, wat bij vele anderen niet het geval is. Het is een wonder dat vandaag op de honderd obussen, die de Duitsers afschieten, er wel negentig niet ontploffen.

maandag 2 november 1914 Allerzielen - Door de obussen en schrapnels heen, lopen wij haastig naar de stad om nog enkele flessen te halen.

dinsdag 3 november 1914 Hevige artilleriegevechten en aanvallen van de Franse troepen. Vandaag worden twee van mijn vrienden ernstig gekwetst.

woensdag 4 november 1914 De Belgen openen als eerste het vuur en hebben als doel een kasteel op 5 minuten van de stad, dat vol Duitsers zit, in brand te schieten. Het staat na enkele minuten in brand en al wie op de vlucht slaat, wordt door de Fransen afgemaakt.

donderdag 5 november 1914 Ik schiet een paar duiven en trek naar de stad om ze in de kelder van een klooster te gaan braden. Terwijl ik hiermee bezig ben, komt een

grote obus aangevlogen en ontploft met groot geweld in een andere plaats, boven mij. Ik zet het spoedig op een lopen, na eerst nog enkele flessen champagne te hebben meegenomen, Nauwelijks ben ik buiten of er slaat een tweede obus in. Wanneer ik terug ben, zie ik dat onze kelder helemaal plat geschoten is. Ik heb dus weer eens geluk gehad. De mist is zo dicht dat wij hier geen meter ver kunnen zien. Wij zijn verplicht heel goed op te passen, willen wij niet verrast worden. Maar niettemin drinken wij hier maar altijd voort, want zat worden dat kan al lang niet meer: Rond acht uur 's avonds worden wij hier afgelost en trekken wij naar Gijverinkhove.

vrijdag 6 november 1914

Wij hebben tijd om naar de mis te gaan en daarna drinken wij ons een goed stuk in ons botten.

zondag 8 november 1914

Wij moeten hier excursie doen in plaats van te rusten.

maandag 9 november 1914

Weer hetzelfde spel, wij worden hier gelogeed in een koeienstal.

dinsdag 10 november 1914

Op zeker ogenblik begint het kanon in de omtrek hevig te donderen. Enkele minuten daarna komt het bevel dat wij moeten vertrekken, tot op een plaats waar wij tot twaalf uur in de regen moeten blijven liggen om daarna op een zolder te gaan slapen.

Wij trekken in reserve naar Oudekapelle waar wij in de wind en in de regen liggen. 's Avonds trekken wij terug naar Lo. De volgende morgen ke, en wij terug naar Oudekapelle en tijdens de daaropvolgende nacht moeten wij in de volle regen gaan werken aan de loopgraven.

woensdag 11 november 1914

Vandaag ga ik naar de hoogmis in de schoonste kerk van Lo, maar die is nu veranderd in een logement voor de soldaten, Ons bed bestaat uit een weinig stro, Om vijf uur trekken wij naar Oud Stuivenkenskerke, links van Diksmuide.

zondag 15 november 1914

Er is een hevig artilleriegevecht. Naast mij worden door een schrapnel twee mannen gedood en acht gekwetst. Het sneeuwt de ganse dag en zo moeten wij hier dag en nacht blijven zitten,

dinsdag 17 november 1914

Vandaag is het zeer koud en het heeft gevoren.

donderdag 19 november 1914

Wij trekken opnieuw naar Stuivenkenskerke in de omgeving van Diksmuide waar alles onder water staat en waar de omstandigheden zeer slecht zijn. In de avond brengt men ons een halfzuur brood. Daarmee trekken wij gauw onze kelder in. Wij hebben hier ondertussen immers een gat gemaakt in de grond. Als tafel gebruiken wij in onze kelder een stuk van een houten plank. Slapen doen wij in een bed op de blote grond in het slijk. Het water loopt er als een fontein langs de wanden. Een deur, die wij uit een aan stukken geschoten huis hebben gehaald, doet dienst als dak. Gelukkig regent het niet, anders zouden wij hier nog kunnen gaan vissen.

zondag 22 november 1914

Die avond trekken wij in repos naar Izenberge.

-
- woensdag 25 november 1914 Ik drink me vandaag een goed stuk in mijn botten.
- donderdag 26 november 1914 Ik schrijf enkele brieven naar huís en naar vrienden, of zij er iets van zullen zien, geloof ik niet.
- maandag 30 november 1914 Wij gaan loopgrachten maken in het dorp Oeren.
- donderdag 3 december 1914 Gisteren en ook vandaag hebben wij excursie.
- vrijdag 4 december 1914 Wij krijgen allemaal een spuit in de rug tegen de ziekten,
's Avonds drink ik met mijn vriend zoveel. dat wij zo zat worden dat ze ons naar huis moeten begeleiden.
- zondag 6 december 1914 Ik woon de militaire mis bij, die opgeluisterd wordt door de muziek van de karabiniers. In de avond vertrekken wij naar Oostkerke waar ik in een kleine stal slaap. Nauwelijks zijn wij ingeslapen of het dorp wordt hevig gebombardeerd. Een obus valt juist naast de stal zodat wij verplicht zijn op de vlucht te slaan. Pas zijn wij weg of een obus valt in de stal en gans de boel vliegt in de lucht.
- dinsdag 8 december 1914 Wij trekken opnieuw naar Diksmuide, doch ditmaal tot juist vóór de stad aan de Uzerwant de Duitsers zijn er intussen in gelukt de stad in te nemen. Hier hebben wij voor het eerst een tranchee met schietgaten vanwaar wij dapper op de smeerlappen schieten, die in de stad in de huizen verscholen zitten.
- zaterdag 12 december 1914 Het is kalm aan het front
Vandaag vertrekken wij naar Alveringem in repos,
- woensdag 16 december 1914 Wij gaan opnieuw naar Diksmuide. Deze nacht sta ik op wacht in de tranchees, op enkele meters van de Duitsers. Hier liggen wij elkaa, voortdurend te beloeren als echte moordenaars. Wij zijn toch ook niet veel beter. Er worden hevige artilleriegevechten geleverd.
Op het einde van deze periode trekken wij naar Lampernisse in piket
- vrijdag 25 december 1914 Kerstmis - Vandaag zijn wij opnieuw naar Diksmuide gegaan waar de Duitsers nu niets anders doen dan roepen. Om middernacht beginnen zij een kerstliedje te zingen en schieten geen enkel schot meer af.
In de morgen werpen zij zelfs sigaretten en chocolade naar ons, doch wij blazen er al gauw enkele omver zodat het spoedig gedaan is.
- maandag 28 december 1914 Wij vertrekken naar Alveringem in repos. Hier ervaar ik voor de eerste maal het geluk in een kamer te kunnen slapen.

Hetjaar 1915.

- vrijdag 1 januari 1915 Vandaag krijgen wij elk een fles wijn en chocolade, Daarna wordt er nog een tombola gehouden, waarmee ik een fles champagne win. Wij krijgen elk een stuk van twee frank wat hier goed van pas komt
- zondag 3 januari 1915 Opnieuw gaan wij naar Diksmuide en dat gaat zo maar altijd weg en weer.
- zondag 10 januari 1915 Er komt een Duits vliegtuig boven onze lijn en gevlogen waarop wij spoedig een hevig geweervuur openen, zodat het verplicht is terug te keren.
- zondag 17 januari 1915 Ik ga op mijn blokken biechten en te communie in de kerk van Alveringem.
- zaterdag 23 januari 1915 Onze artillerie heeft hier in Diksmuide een schone overwinning behaald, want zij is erin gelukt de Duitsers uit het kerkhof van Diksmuide te verdrijven. Wanneer ze op de vlucht slaan, maken wij ze af met gewerschoten.
- zaterdag 13 februari 1915 Wij trekken in repos naar Bray-Dunes in Frankrijk. Wij zijn er gelogeed in een schone villa aan de zeedijk. Ons eerste werk is een bezoek aan de zee, het strand en de duinen, want dat heb ik nog nooit gezien.
- woensdag 17 februari 1915 Vandaag sta ik op wacht op het strand.
- vrijdag 19 februari 1915 Wij moeten een mars doen van 25 km. 's Avonds is er bal in onze villa.
- woensdag 24 februari 1915 In een echt hondenweer nemen wij deel aan een revue voor de koning en de koningin. Het sneeuwt en regent gans de dag door.
- donderdag 25 februari 1915 Ik heb opnieuw wacht aan zee.

vrijdag 12 maart 1915 Wij moeten naar de tranchees in de Drie Grachten in Noordschote waar wij slecht een hoop slijkvinden en dan nog moeten wij tot aan de knieën in het water staan, want rondom ons is alles overstroomd. Rond negen uur begint men ons zeer hevig te bombarderen zodat wij twee doden en enkele gekwetsten hebben. onder wie onze commandant. 's Avonds moeten wij 1.200 meter ver door het water kúpen om afgeloste kunnen worden. Van hier trekken wij dan een weinig achteruit naar Reninge in een grote schuur, die midden tussen de kanonnen staat. en die maar gedurig vlammen. Van hier trekken wij dan naar Pollinkhove in repos.

zaterdag 20 maart 1915 Wij gaan opnieuw naar de Drie Grachten.

zondag 21 maart 1915 Om twaalf uur 's nachts moeten wij aan de tranchees werken doch ik ben seffens gaan lopen.

donderdag 25 maart 1915 Ik ga mijn Pasen houden in de kerk van Pollinkhove.

donderdag 1 april 1915 Er wordt hier op 2.000 meter hoogte een Duits vliegtuig in brand geschoten waarna het als een steen op de grond ploft.

vrijdag 9 april 1915 Om 12 uur 's nachts komt men ons oproepen omdat de Duitsers hevige aanvallen uitvoeren en in de Drie Grachten een hele compagnie karabiniers krijgsgevangen hebben genomen.

vrijdag 16 april 1915 Wij trekken naar de tranchees. In de hof van de pastorie van Noordschote moeten wij gans de nacht in de regen blijven staan.

donderdag 22 april 1915 Er zijn hevige aanvallen van de Duitsers en wij moeten voor versterking zorgen, juist nu wij in repos zouden vertrekken, wat niet plezierig is. De wegen worden zeer hevig gebombardeerd.

**In 1929 werd door de Franse veteranen van het 418^e infanterieregiment bij Steenstrate een monument opgericht ter herdenking van de eerste grootschalige gasaanval met chloorgas van 22 april 1915. Het monument was vervaardigd door de Franse kunstenaar Maxime Real del Sarte en beeldde op realistische wijze een soldaat uit, die met de handen om de hals, streed voor een laatste teugje lucht. Twee gestikte soldaten lagen aan zijn voeten.
Inzet boven: het dynamiteren door de Duitse troepen van het gedenkteken op 8 mei 1941.**

(Zie het tijdschrift van de Kring voor Heemkunde Poperinge & omstreken - Aan de Schreve, 42e jaargang, 2012, nr. 2 - auteur: Christiaan Depoorter).

De grootste gevechten worden evenwel geleverd op onze rechterkant bij de grenadiers en bij de Fransen. Daar schieten de Duitsers voor de eerste maal met gas.

Wij verblijven in de tranchees in de hof van het klooster:

zaterdag 24 april 1915

De gevechten zijn hier zo hevig, dat wij elkaar niet meer kunnen verstaan. De Duitsers willen koste wat kost in Steenstrate doorbreken.

zondag 25 april 1915

Wij worden gebombardeerd door de zware kanonnen van kaliber 210 mm zodat wij nogal wat gekwetsten hebben.

dinsdag 27 april 1915

Door het gas zijn de Franse troepen verplicht achteruit te trekken, maar de Belgen springen in hun plaats en beletten zo de Duitsers door te stoten.

donderdag 29 april 1915

Wij worden afgelost en gaan logeren in de schuur van de burgemeester van Oostvleteren.

dinsdag 12 mei 1915

's Nachts sta ik opnieuw op de voorwacht aan het water in Noordschote waar ik op zijn minst wel 600 kardoezen verschiep, waarvan er heel wat gericht zijn op een zoeklicht, dat voortdurend naar ons gericht wordt.

maandag 31 mei 1915

De Duitsers kunnen met geluk een Belgisch vliegtuig neerschieten, dat in hun lijnen neerstort. 's Avonds doe ik wacht aan de Kemmelbeek.

dinsdag 1 juni 1915

Wij vertrekken vanuit Oostvleteren met de tram naar het lieve badstadje De Panne, waar ik opnieuw gelogeed ben in een villa op de zeedijk.

maandag 28 juni 1915

woensdag 30 juni 1915 Ik drink hier, samen met de mannen, een goed stuk in mijn botten.

donderdag 1 juli 1915 Wij nemen allemaal een goed bad in zee.

zondag 4 juli 1915 Ik sta de ganse nacht op wacht aan de zee. Daar vliegen onze vliegeniers over om bommen te werpen in bezet gebied.

donderdag 8 juli 1915 Vandaag trekken wij naar Ghijvelde.

zondag 18 juli 1915 Ik sta vandaag op wacht op de gemeenteplaats.

woensdag 21 juli 1915 Ter gelegenheid van de Nationale Feestdag krijgen wij hier repos.

vrijdag 30 juli 1915 Nu wij één jaar onder de wapens zijn, viert onze compagnie de vering ervan.

woensdag 3 augustus 1915 Wij hebben manoeuvres in De Panne.

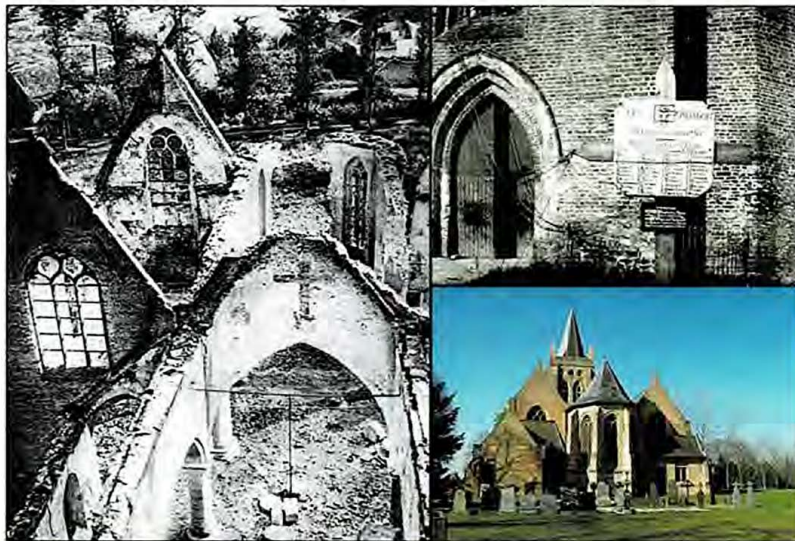
vrijdag 6 augustus 1915 Vandaag is onze repos ten einde en nu trekken wij naar Fortem.

zaterdag 7 augustus 1915 Wij liggen in piket tussen Fortem en Lampernisse.

zondag 8 augustus 1915 Lampernisse wordt zeer hevig beschoten.

dinsdag 10 augustus 1915 De Duitsers zijn erin geslaagd het nog rechtstaande kruis op de kerktoeren van Lampernisse stuk te schieten.

zaterdag 14 augustus 1915 Wij gaan opnieuw naar de IJzer in Diksmuide.

Op 1 de Cembel 1914 Slaat W I Duitse obus In ap de kerk w n
LMpemisle. 43 , , , . AlplInseJasen, 2 Belpclle soldaten en
2 INIrpi's komen am, Alsem INIpnaar Eugee; llei, iiiiiMI
INIUIWilt hier ap 22 sept ____ . IHS" terwftl hij ap wacflit staat.

zondag 15 augustus 1915 Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart - Vandaag is alles nogal kalm. De voorbije nacht toen ik op wacht stond, plaatste ik een brandende kaars in een schietgat en lag op de loer in een ander ernaast. Ogenblikkelijk begonnen de Duitsers te schieten. Zo verraden ze hun plaats.

Nu schiet ik terug en hoor verschillende malen kermen. Het is het bewijs dat mijn truc gelukt is. 's Avonds gaan wij in repos naar Fortem.

Er zijn hevige bommengevechten, wat ik voor de eerste maal meemaak. Indien men goed oplet ziet men ze gelukkig op tijd aankomen. Dat zijn zowat de wreedste gevechten omdat de inslagen veel harder zijn, dan die van de obussen.

dinsdag 24 augustus 1915

Wij gaan in repos naar Fortem.

donderdag 26 augustus 1915

Er zijn opnieuw bommengevechten. Er worden nu ook torpedogranaten gebruikt (zie pg. 29), die de Duitsers ruim 600 meter ver kunnen schieten. Wij worden afgelost.

donderdag 2 september 1915

vrijdag 3 september 1915

Ik woon een militaire mis bij in de kerk van Alveringem.

zondag 5 september 1915

Wij krijgen ons Engels kostuum

maandag 6 september 1915

**Het Belgisch legeruniform model 191 S.
De Invoering van het kald-uniform in het Belgische leger neemt een
aanvang vanaf mei 1915. Eerst worden de troneenheden van het
veldleger uitgerust.**

Deze nacht verschiet ik wel 400 kardoezen op de Duitsers.

woensdag 15 september 1915

Vandaag wordt er hier een gendarm van Alseberg, Bergmans¹⁴ genoemd, doodgeschoten terwijl hij op wacht staat aan de kerk van Lampernisse.

donderdag 23 september 1915

Wij trekken opnieuw naar Diksmuide.

vrijdag 1 oktober 1915

Rond zeven uur 'smorgens, toen wij nog liggen te slapen, begint er plots een zeer hevig bommengevecht zodat wij niet meer weten waar

zaterdag 2 oktober 1915

Bldt voor do lld van mlgr
Mtj; <llll>ll

EUGEEN BERGMANS

NachmeCSICr bij de Gendarmituio
,Wre; tt "Jlumb(j; de; 19 A,ri 1881,
gesnou,eld voor hen Vaderland
û LanvdlfSD lri Dinnmtr. d,
2 S<Mbr 1915.

O Bd ië, mijn duurbaar Vaderland l
Aar: ll trijn h.ut• an t; mijn leven l
Gij Hcr(t, Cugcen, Jen der helden
Vtdr recht en ltrcht;
M (GO) het L vcigelden
Met 's lhcmet's lidü l
"TratSch iullc,, c ns J,Ann kn
Van i üubü n licntand.
1, ;;irt : :di" :

nijt d-;gdjks, mijne Roede, ,60r die
2So as minnet en VtOr d oerstin die
hen nt de esse lef,deur bidt ,oor onté \t-
pt-nlrPCJers; bidt Vkr hen die vielen bdt
OO Jct, xnen die nog an Ut Slrijdn :zjin:
bidt wzr de juns(! maisc,htppen die zith
tot den nrij) vm lllors; " r i h :
Dierbue Ehtete,1001', Kind, OndCU,
JvIX'ders, Zllsteis, l,lmiheljen tn ViteD-
d.n, iceeot,t u mijnlr in uw; gebedeD: lct
weertitns hij den Hr-
En gij, beminde YOUW, _ _ _ lll<K<K<
fi-thal.r. mltr scl ue bcrQu'-en Oll
Maria, de l10V'cr d smarten s,cbcnk al,
llS aan ons kln(l d' hcfdc welke gij mij
Xll imi btbt tcd-,gn * ool. r, onnel,c
eer uw; moede 4 Je dag'a uws lcvens.
H,mi Hut vl, Jet.us, bncernm 8dl1ll l
r. t p.

Drukk L. Vaelet-Pesters, Vilevoorde

**Doodsprentje van Eugeen Bergmans.
Lampernisse 22 september 1915**

te lopen. Dat duurt zo tot twaalf uur s'middags. Wij zijn allemaal halfdoofgeslagen en daarbij kletsnat van de bommen die in de IJzer vallen en er met groot geweld in ontploffen. Wij hebben hier nu verscheidene doden en gekwetsten en alles is kapot geslagen. Bij de Duitsers zal het niet minder zijn, want zij krijgen ook dapper hun deel.

maandag 4 oktober 1915 Om zeven uur dertig herbegint hetzelfde spel, maar ditmaal is het nog veel erger. Door de hevige rook zien wij de bommen nu zelfs niet meer afkomen, zoveel worden er geschoten. Wij kunnen elkaar onmogelijk

Afbeelding ter beschikking
Paul, ;; >Norp.

Afbeelding van het front aan de qzer In Diksmuide. Aan de CMI'kant van de qzer (In het midden van het "91d) staan de ruYnes van de bloemmolens van D l ♦ beter gekend als de "Mfnohrte".
Vooraan is de pl as waar z l m nu d e IJzertoren bevln dt

nog verstaan, maar de Duitsers krijgen er nu ook zoveel zij er willen. De Minoterie van Diksmuide¹⁶. waar de Duitsers in de kelders verscholen zitten, krijgt bijzonder goed zijn deel. Rond de middag doet men ons achteruitgaan naar de tweede lijn, omdat onze artillerie de eerste lijn van de Duitsers langs de IJzer gaat bombarderen. Er blijft daarvan dan ook niet veel meer over. Maar het ergste van al is dat wij weer verscheidene doden en gekwetsten hebben¹⁷.

Hier vind ik mijn vriend j. Matton¹⁸ bij wie ik eens goed heb gegeten. Want van heel de dag is het mij niet mogelijk geweest een stuk brood te eten.

Vandaag zijn wij van piket

zaterdag 9 oktober 1915

Wij gaan enkele dagen werken in Kaaskerke.

donderdag 21 oktober 1915

Allerheiligen - Vandaag gaan wij in de plassende regen een bad nemen in De Panne.

maandag 1 november 1915

Om twee uur trekken wij opnieuw naar Diksmuide waar men op sommige plaatsen tot aan de knieën door het water moet gaan.

zaterdag 6 november 1915

Er ontploft een obus op vijf meter van mij en toch word ik niet getroffen.

woensdag 20 november 1915

Wij trekken naar Kaaskerke naar het hof De Couninck waar wij voettdurend en hevig gebombardeerd worden. Één obus maakt zeven gekwetsten waaronder ikzelf. licht gekwetst aan mijn arm. Na enkele dagen verzorging ben ik al genezen. Van hier trekken wij verder in repos naar Izenberge.

maandag 25 november 1915

Kerstmis - Wij trekken naar Vinkem, maar wij moeten bijna alle dagen gaan werken in Fortem.

zaterdag 25 december 1915

a.oopgraafartillerie in Diksmuide. Sebastiaan Venteldt noemt dit soort protectieën "torpils", mogelijk omwille van de gelijkenis met torpedo's bij de zeemacM.

Hetjaar1916.

- zaterdag 1 januari 1916 Vandaag krijg ik een brief en het portret van mijn ouders, wat waarlijk de schoonste Nieuwjaar is die ik kan krijgen.
- maandag 3 januari 1916 Om vijf uur 's morgens trekken wij te voet naar Bray-Dunes, een mars van 30 à 35 km. Wij zijn er gelogeed in een villa op de zeedijk genaamd: villa Linette.

In Bray-Dunes vinden de karablnen verpozing In de vele villa's In de dwnen. Seltastlaan vertleef In villa Unette (middelste van de drie YIHa's).

- zondag 9 januari 1916 Er is revue op het strand voor de koninklijke familie waaraan verscheidene vliegmachines deelnemen.
- woensdag 19 januari 1916 Einde van onze repos, wij trekken naar Lo.
- donderdag 20 januari 1916 Wij vertrekken naar de tranchees in Nieuwkapelle. Hier is het vrij goed want wij liggen op 1.500 meter van de Duitsers en tussen ons is er niets dan water. Het krioelt hier van de wilde ganzen waar wij voortdurend naar schieten.
- maandag 24 januari 1916 Wij worden hier afgelost en gaan in piket in een hoeve op tien minuten van Lo.
- dinsdag 25 januari 1916 Vandaag kwamen er hier twaalf Duitse vliegtuigen bommen werpen doch geen enkele viel op de hoeve.
- vrijdag 28 januari 1916 Wij gaan in repos aan de brug van Lo. Hier doen wij altijd vier dagen tranchee, vier dagen piket en vier dagen repos. Zowel in repos als in piket moeten wij gaan werken, zodat wij het liefst in de tranchees zijn.
- zondag 13 februari 1916 Nu gaan wij weer in repos naar Hoogstade en dat tot donderdag 24 februari. Tijdens ons volgend piket moeten wij 's nachts weer gaan werken naar Sint-jacobs-Kappelle en dat in regen en sneeuw.

Ondertussen worden er grote gevechten geleverd rond Verdun.
De Duitsers willen daar koste wat kost doorbreken, maar de Franse troepen houden goed stand.

Vandaag krijgen wij het bezoek van de Koning in de tranchees. Rond zaterdag 11 april 1916 tien uur schieten de Duitsers hier een Belgische vliegtuigmachine neer die op een honderdtal meter achter ons neerstort. De inzittenden zijn slechts licht gekwetst..

Wij gaan voor enkele dagen naar Hoogstade in repos. Daarna keren zaterdag 1 mei 1916 wij terug naar de tranchees.

Er worden in Diksmuide, links van ons, weer hevige bommengevechten geleverd doch de Duitsers krijgen dapper op hun smoel. vrijdag 12 mei 1916

Wij trekken opnieuw naar Hoogstade. Nauwelijks zijn wij gaan slapen of verschillende Duitse vliegtuigmachines komen ons kantonnement bombarderen. Enkele bommen vallen in de omgeving van het hof waar wij gelogeerd zijn. Hier vlakbij in Pollinkhove, valt er ook één op een schuur waarin een twaalftal soldaten gedood worden. donderdag 18 mei 1916
'sAnderendaags zijn zij nog eens teruggekomen maar nog veel sterker in aantal zodat wij van gans de nacht geen oog hebben kunnen dichtdoen. Van hier gaan wij opnieuw vier dagen naar de tranchees.

Op 19 mei 1916 doecht een vliegtuigbom 9 soldaten van het
S^e Unie, compagnie mitrailleurs, 3^e bataljon.
Foto van de begrafenis op 20 mei 1916 in Pollinkhove.

-
- maandag 12 juni 1916 Als reserve van het Belgische leger, gaan wij naar het gehucht Abeele in Gijverinkhove.
- zaterdag 24 juni 1916 Wij gaan opnieuw naar de tranchees nabij Diksmuide. Het is daar niet zo goed meer want er wordt zeer veel geschoten, bijzonder op de voorposten. Wij moeten heel goed oppassen voor de Duitsers, die in de huizen van Diksmuide verscholen zitten en zo proberen naar onze zijkant te schieten. Hierna trekken wij vier dagen in piket op het gehucht Rabbelaar¹⁹ en daarna vier dagen in repos in de omgeving van Alveringem.
- woensdag 13 juli 1916 Vandaag word ik bijna kapotgeslagen door kardoezen, die in het vuur vallen en ontploffen. Gelukkig word ik maar licht gekwetst.
- maandag 18 juli 1916 Wij gaan naar de tranchees op de voorpost, waar wij nogal werk hebben met schieten. In de nacht wordt mijn vriend Van Steenlandt²⁰ uit Beveren-Waas, die naast mij op wacht staat, gedood door een kogel in het hoofd, juist op het ogenblik dat wij samen aan het schieten zijn. Daarna vallen er nog drie gekwetsten.
- vrijdag 22 juli 1916 Wij trekken opnieuw naar Hoogstade in repos. Nu is het volop zomer en zeer heet.
- maandag 31 juli 1916 Vandaag zijn wij op het kerkhof van Hoogstade een kroon gaan dragen voor onze vriend Van Steenlandt.
- dinsdag 1 augustus 1916 Repos.
- woensdag 2 augustus 1916 Wij gaan naar de cinema.
- donderdag 3 augustus 1916 Er is een revue en 's avonds moeten wij gaan werken naar Boezinge nabij Ieper.
- zaterdag 5 augustus 1916 Einde van onze repos. Wij gaan opnieuw in piket voorbij Lo tot woensdag 9 augustus. Wij moeten er in de open lucht slapen, omdat het in de schuur onmogelijk is vanwege de vlooiën en luizen. Gedurende deze vier dagen zijn wij twee dagen gaan werken naar Sint-Jacobs-Kapelle.
- zondag 13 augustus 1916 Na ons piket gaan we opnieuw naar de IJzer; juist vóór Woumen waar er weinig of niet geschoten wordt omdat wij te ver van de Duitsers liggen. Hier moeten wij dag en nacht werken.
- dinsdag 29 augustus 1916 Opnieuw in piket. Het is nu echt winterweer geworden.
- zaterdag 2 september 1916 Wij vertrekken in repos naar Pollinkhove. Nauwelijks zijn wij aan het slapen of de klaroenen beginnen gas te blazen, en ook de klokken uit de omtrek beginnen alarm te luiden want de Duitsers zijn in de omtrek met gasgranaten aan het schieten. Gelukkig komen ze niet tot bij ons. Dat duurt zo de hele nacht, zodat het onmogelijk is ook maar één uur te slapen.
- Onze vijanden weten met hun gewonden geen blijf meer. Overal worden zij achteruit geslagen, zodat zij alle middelen gebruiken om ons tegen te houden, maar het zal hun toch niet lukken.

Wij doen excursie van vijf uur in de morgen tot drie à vier uur in de namiddag.	zondag 3 september 1916
In de nacht gaan wij onder een plassende regen werken in Boezinge. Nu gaan wij opnieuw naar de tranchees in onze oude sector in Nieuwkapelle waar we, om te beginnen, eens goed gebombardeerd worden. Enkele van onze mannen worden getroffen. Het regent nu al twee dagen en nachten waardoor het niet aangenaam is om op wacht te moeten staan.	vrijdag 8 september 1916 zaterdag 9 september 1916
Wij trekken naar Lo in piket.	zaterdag 23 september 1916
Wij moeten gaan werken in Sint-Jacobs-Kapelle.	zondag 24 september 1916
Van hier gaan wij in kleine repos naar Pollinkhove.	woensdag 27 september 1916
Vandaag wordt er een Duits vliegtuig in brand geschoten door een van onze vliegeniers. Tegen de avond wordt een Belgisch toestel in brand geschoten maar de inzittenden kunnen uit het toestel springen en worden gered. Wij gaan opnieuw naar de tranchees.	zondag 1 oktober 1916
Wij zijn opnieuw in piket in Lo, waar ik met twaalf man gelogeed ben in een koeienstal waarin een grote stier staat en waar wij nog slechter liggen dan voorheen.	donderdag 5 oktober 1916
Wij zijn in repos in Pollinkhove.	maandag 9 oktober 1916
Vanuit Pollinkhove naar Gijverinkhove in repos in het gehucht Abeele, waar ze alle dagen goed met ons botten spelen.	zaterdag 14 oktober 1916
Wij gaan een bad nemen in Elzendamme. ²¹	dinsdag 24 oktober 1916
Opnieuw in piket tussen Lo en Nieuwkapelle. Het is nu goed aan het winteren en wij krijgen bijzonder veel regen, maar daarmee zijn wij heel tevreden, dan moeten wij tenminste niet gaan werken. Excursie dan maar.	zaterdag 28 oktober 1916
Vandaag hebben wij tot 10.30 uur inspectie van de geweren. Zeker omdat wij niet naar de kerk zouden kunnen gaan, want men is hier daar erg tegen. 's Avonds vertrekken wij voor vier dagen in repos.	woensdag 1 november 1916
Wij gaan naar de tranchees op duizend meter van Woumen, dat door onze kanonnen geheel kapot geschoten is. Hier word ik spoedig naar de voorpost gestuurd, op 300 meter van de Ijzer waar Duitse posten liggen. Het staat hier vol water en slijk zodat het heel moeilijk is om er naar toe te gaan. Er wordt voortdurend over en weer geschoten, zodat er altijd zijn die niet meer terugkeren.	zondag 5 november 1916
Wij trekken achteruit tot aan de Ijzer. De Duitsers weten dat ook, want onderweg openen zij een hevig mitrailleurvuur op ons. Als beschutting hebben wij hier vóór ons, alleen een hoopje aarde waarachter wij ons	dinsdag 7 november 1916

verbergen. Wij zijn hier omringd door honderden obusputten, die allemaal vol water staan. Wie het ongeluk heeft zich te misstappen, geraakt daar niet meer uit. Wij lijden hier vooral zeer veel van de koude. Om mij te verwarmen, schoot ik de voorbije nacht meer dan 300 kardoezen af op die smeerlappen.

donderdag 9 november 1916 Wij gaan in piket naar Lo tot maandag 13 november.

donderdag 16 november 1916 Wij verblijven vier dagen in de tranchees. Daarna vier dagen rust, vier dagen tranchees en vier dagen piket.

woensdag 29 november 1916 Nu gaan wij in grote repos naar Pollinkhove, wij zijn er gelogeed in een ijzeren barak waar het voortdurend binnenregent. Daarbij moeten wij ook nog alle dagen excursie doen en lijd ik hevige tandpijn.

vrijdag 22 december 1916 Wij vertrekken onder de gutsende regen naar Wulveringem. Ik kan bijna niet meer voort, zo ziek ben ik. Wanneer wij er pas aangekomen zijn, komt het bevel dat wij verder moeten naar Klein-Leisele, nog twee uur verder. Daar moeten wij in een oude schuur kruipen. Hier wordt opnieuw het 3^e Regiment Karabiniers gevormd waarvan ik nu deel uitmaak²².

maandag 25 december 1916 Kerstmis - Vandaag kan ik enkele brieven schrijven naar mijn ouders en vrienden, doch er is weinig hoop dat ik een antwoordje zal ontvangen.

dinsdag 26 december 1916 Ik ben zo goed als genezen en daarom drink ik mij een goed stuk in mijn botten.

zondag 31 december 1916 Wij moeten de ganse dag excursies doen op een omgeploegd land. Het is een zondag geworden in regen en slijk.

Wanneer Sebastiaan noteert: "... we drinken ons hier een goed stuk in ons botten...", dan zal dat wel ongeveer overeenkomen met de scène van bovenstaande foto.

Het jaar 1917.

Vandaag is het nog maar eens hetzelfde spel. Ik wou nu dat de laatste officier vandaag nog kapot geschoten wordt, want het zijn allemaal boeren. Ook is het te hopen dat het nu het laatste jaar van de oorlog is.

maandag 1 januari 1917

Om 8 uur trekken wij, geladen gelijk ezels, te voet naar de stad Bergues in Frankrijk. Wij komen er rond drie uur 's morgens toe en nemen er de trein van 6 uur naar het kamp Mailly²³, niet ver van de stad Reims in Frankrijk.

woensdag 3 januari 1917

Wij rijden 35 uur met de trein, zó ver is het. Wij worden vervoerd in beestenwagens, met 50 man samen zonder ons te kunnen draaien of keren en met alleen een weinig stro. Wij zitten hier juist gelijk varkens. Het is een mooie streek waar wij door reizen: Boulogne, Amiens, Abbeville, Châlons en nog andere steden en dorpen.

Rond 5 uur komen wij aan in Mailly waar men niets anders ziet dan bossen en bergen. De grond is er zo wit als krijt. Het is zeer koud en wij worden gelogeerd in grote houten barakken. Hier bevinden zich ook veel Russen en Fransen en ook Duitse krijgsgevangenen. Alles is hier zeer duur en dan kunnen wij nog niet krijgen wat wij willen. Het dorp bestaat slechts uit enkele huizen en vooral uit houten barakken.

vrijdag 5 januari 1917

Foto van het kamp in Mailly.

Vandaag moeten wij hier in de volle sneeuw, voor de eerste maal excursie doen in de bergen. Wij zien daar dan ook zeer veel van af. Eerst moeten wij een vol uur ver gaan om gedurende uren op dezelfde plaats te blijven staan. Wanneer wij terugkomen herkent men ons niet meer, want wij zien eruit als kalkoenen.

dinsdag 9 januari 1917

Hetzelfde spel.

woensdag 10 januari 1917

donderdag 11 januari 1917 In de namiddag moeten wij een proefneming bijwonen met vlammenwerpers, die vuur spuwen juist zoals de pompiers water spuwen. Voorts hebben wij hier alle dagen excursie. Het weer is bijna niet om uit te staan.

dinsdag 16 januari 1917 Er zijn manoeuvres met heel het regiment. Ditmaal worden volop granaten gebruikt. Ook dat is nu alle dagen hetzelfde spel.

maandag 22 januari 1917 Wij hebben niets te doen. Wij maken van de gelegenheid gebruik om eens goed uit te rusten en een goed stuk in ons botten te drinken.

dinsdag 5 februari 1917 Wij keren terug naar Izenberge en vandaar gaan we terug naar het front. Met 45 man zitten wij in beestenwagens. In de nacht wordt onze trein aangevallen door Duitse vliegtuigen, die maar gedurig met mitrailleurs schieten en bommen op ons afwerpen. Gelukkig wordt niemand van ons geraakt en komen wij allemaal behouden in België aan. Na enkele dagen in Izenberge te hebben gelegen trekken wij opnieuw naar de tranchees, naar Steenstrate in het dorp Lizerne. Hier werd in 1915 bloedig slag geleverd waarbij er voor de eerste maal met gas werd geschoten.

Hier liggen wij op slechts 40 meter van de vijand, zodat wij niet gerust kunnen slapen. Daarenboven moeten wij voortdurend bom- en granaatgevechten leveren wat niet zo plezierig is en waardoor onophoudelijk vrienden sneuvelen.

Ik vertrek in congé naar Engeland.

zondag 26 februari 1917

Wij komen aan in Calais, waar wij tot donderdag 2 maart op ons schip moeten wachten. Rond zeven uur 's avonds komen wij aan in Folkestone waar wij zeer goed ontvangen worden. De Engelse meisjes staan hier klaar met al wat lekker is voor de Belgische soldaten en dat kost ons geen centiem. Om 7.30 uur nemen wij de trein naar Londen waar wij om 9.30 uur aankomen. Hier komen ze ons halen en we gaan kosteloos in het station eten. Het Engelse volk is zeer goed voor de Belgische soldaten. Daarna bezoeken wij de stad die zeer mooi en groot is. Wij gaan overnachten in een groot hotel, uitsluitend voor Belgische soldaten en waar ook alles gratis is. De volgende morgen om 9.30 uur neem ik de trein naar Portsmouth waar ik naartoe moet. Hoewel het op 250 km van Londen ligt, kom ik er al aan rond 13 uur. In Engeland is het zeer aangenaam reizen want de treinen rijden er veel sneller dan in België. Wanneer ik in Portsmouth aankom, sta ik in bewondering voor de schoonheid van de stad. Zoiets heb ik nog nooit gezien. Ik word hier zeer goed ontvangen door de familie Lorneys, die alles doet wat mogelijk is om mij hier te vermaken. Ik heb het naar mijn zin en de Engelse meisjes komen mij halen om te gaan wandelen en naar de cinema of naar het theater te gaan. Ze zijn fier met een Belgische soldaat te gaan wandelen.

maandag 27 februari 1917

Stoomschip "Ville de Liège" dat vanaf 1917 omgebouwd wordt voor troepentransport en 252 reizen maakt tussen Frankrijk en Engeland. Vermoedelijk heeft Sebastiaan Verstedt met een soortgelijk schip de overtocht gemaakt.

Ik neem afscheid en op 12 maart, na een goede zeereis, vervoeg ik mijn compagnie, die nu juist in repos ligt in Krombeke²⁴.

woensdag 8 maart 1917

Wij vertrekken naar de tranchees in Boezinge, op een uur van Ieper. Hier verblijven wij vier dagen, op slechts 40 meter van de Duitsers vandaan. Het is verschrikkelijk koud weer, met veel regen. Om ons te

donderdag 16 maart 1917

verwarmen, gaan wij 's nachts af en toe een gevecht aan met granaten.

maandag 20 maart 1917 Wij zijn in repos in het gehucht De Wijn. 's Nachts moeten wij echter in de eerste en de tweede lijn in de tranchees gaan werken. Daarna gaan wij voor vier dagen in piket. Nu moet materiaal in kleine wagentjes naar de tranchees worden gevoerd, wat niet plezierig is daar wij ons voortdurend moeten laten vallen voor de Duitse kogels. Dikwijls gebeurt het dat een van onze vrienden getroffen wordt en blijft liggen om niet meer op te staan.

Het lossen van spoorwegwagens langs het smalspoor van het type Deauville.

vrijdag 6 april 1917 Wij trekken opnieuw naar het gehucht De Wijn. Maar eerst moeten wij nog gaan werken aan een tranchee zodat wij er pas om 3 uur 's morgens aankomen. De volgende dag is het goed weer. Vliegeniers maken er gebruik van om heel wat bommen af te werpen. 's Avonds is er hier een hevig bombardement langsheen het Engelse front. Duizenden fusees zorgen voor een heldere lucht.

zondag 8 april 1917 Vandaag is het een echte zomerdag. Een van onze vliegtuigen schiet een Duitse ballon in brand en een weinig daarna komt een Duits vliegtuig dat net hetzelfde spel wil spelen doch het wordt op een hevig kanonvuur onthaald en moet terugkeren.

Animatiefoto van het vliegtuig van de Belgische piloot Willy Coppens, die een HDI toestel bestuurt tijdens de aanval op een Duitse observatieballon.

Wij mogen naar Krombeke in repos. Hier speelt men van 's morgens tot 's avonds met ons botten en dat terwijl het regent en sneeuwt. maandag 9 april 1917

Wij trekken naar de Lion Belge, tussen Westvleteren en Woesten. Om elf uur 's nachts komt men mij wakker maken om te zeggen dat ik tot korporaal ben benoemd. 's Anderendaags trekken wij opnieuw naar de tranchees in Lizerne waar ik niets anders moet doen, dan met een geweer granaten schieten. Ik krijg nu en dan antwoord, zodat ik dikwijls opzij moet springen wil ik zelf niet getroffen worden. Ik krijg een stuk ijzer op mijn bajonet, die meteen in stukken springt. Dat duurt zo vier dagen zodat ik honderden granaten heb afgeschoten. zondag 22 april 1917

Het station aan de Lion Belge in Vieteren.

Opnieuw met rust naar de Lion Belge. Daar zijn wij heel tevreden mee want in de voorbije vier dagen hebben wij niet geslapen. Hier blijven wij vier dagen en 's nachts moeten we weer gaan werken. zondag 27 april 1917

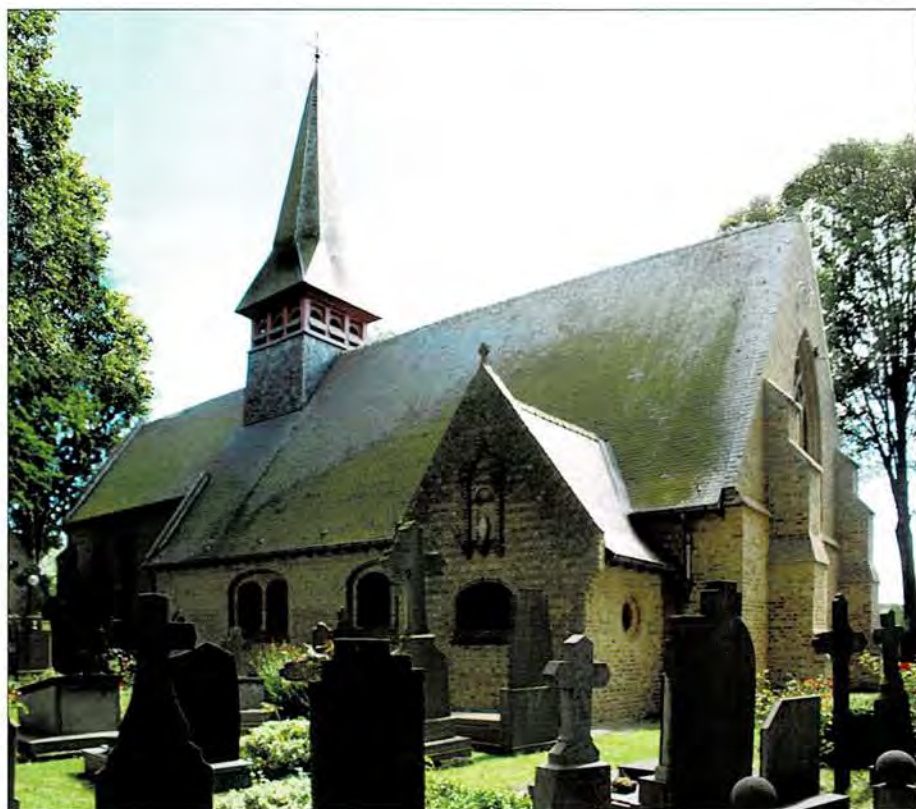
Rond twaalf uur beginnen de Duitsers op onze rechterkant de Engelsen plots met gasbommen te beschieten. Wij zijn verplicht ons klaar te houden met onze gasmaskers om de hals. donderdag 3 mei 1917

Ik moet voor een maand naar de CID²⁵ om er nieuwe instructies te ontvangen. Hier speelt men nogal met ons botten, instructie vanaf 5 uur 's morgens tot 6 uur 's avonds, het is er nog veel erger dan in een kazerne. vrijdag 4 mei 1917

Om 11 uur woon ik de mis bij in de kerk van Gijverinkhove en daarna ga ik enige potten drinken met mijn vriend Denayer van Essenbeek. Nu moeten wij nog leren over de mitrailleursnesten, wat nog wel zondag 23 mei 1917

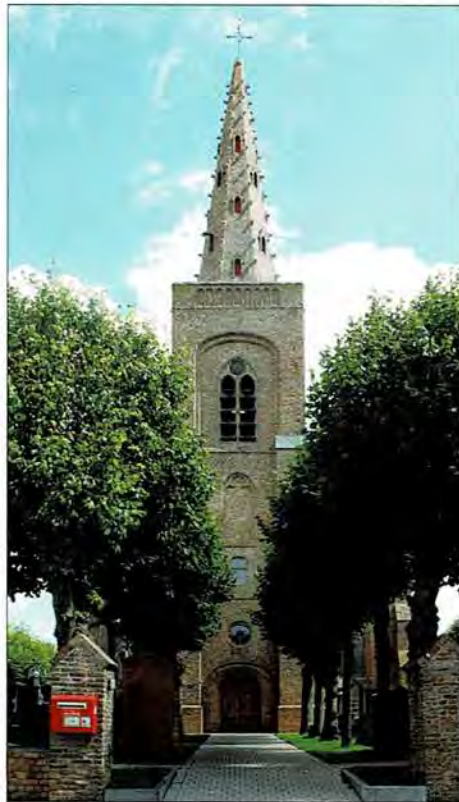
De kerk van Pollinkhove anno 2014.
(foto: Marc Desmedt).

De kerk van Sint-Jacobskapelle anno 2014.
(foto: Marc Desmedt).

De voormalige afspanning en tramstation "Le Lion Belge" in Oostvleteren anno 2014.
(foto: Marc Desmedt).

De kerk van Oudekapelle anno 2014.
(foto: Marc Desmedt).

aangenaam is en goed van pas komt. Daarna moeten wij over de granaten leren, waarvan ik een groot liefhebber ben.

zaterdag 2 juni 1917 Ik ben zeer tevreden en trek er hier vanonder. Ik ga naar Alveringem mijn compagnie vervoegen. Vandaar trekken wij naar Pollinkhove in repos, waar wij toch weer moeten gaan werken in de tranchees.

vrijdag 22 juni 1917 Wij trekken in piket naar Rabbelaar op de vaart van Lo naar Diksmuide.

donderdag 28 juni 1917 Vandaag gaan wij opnieuw naar de tranchees in Diksmuide waar wij nogal hevig gebombardeerd worden.

dinsdag 3 juli 1917 's Nachts worden wij afgelost.

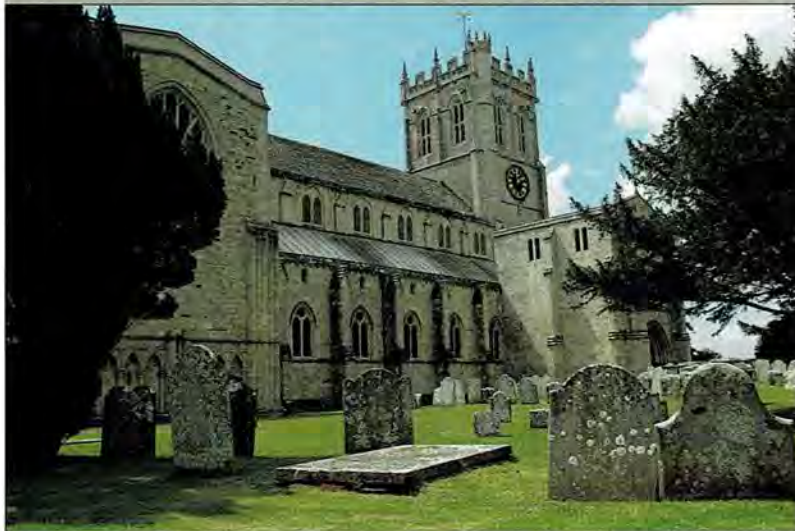
woensdag 4 juli 1917 Ik ga opnieuw voor elf dagen in congé naar Engeland, opnieuw naar Portsmouth bij de familie Lorneys. Wij hebben op zee nogal slecht weer en ik krijg last van zeeziekte. Opnieuw vermaak ik mij heel goed. Het is toch zo aangenaam als men het front enkele dagen kan verlaten.

dinsdag 10 juli 1917 Ik breng een bezoek aan de Protestantse Kerk van Christchurch, die gebouwd werd in het jaar 967. Vroeger was het een Katholieke kerk maar door een omwenteling is zij Protestants geworden. Het is een

**Christchurch, aan de monding van de rivieren Stour en Avon.
Het plein vóór de kerk zoals Sebastiaan Verstelldt het ongetwijfeld
zal gezien hebben.**

De kerk van Christchurch anno 2014.

prachtig gebouw en werd dikwijls door de Duitse Keizer bezocht.

Ik vertrek met de trein van 2.15 uur en kom rond 6 uur in London aan, waar ik mij nog eens goed vermaak.'s Anderendaags om 5.30 uur vertrek ik met de trein naar Folkestone om er rond acht uur aan te komen. Maar het schip is net vertrokken naar Frankrijk zodat wij moeten wachten tot de volgende dag. vrijdag 13 juli 1917

Ik neem de boot naar Calais. Onderweg ben ik hevig zeeziek geworden. Ik vertrek om vijf uur in de morgen uit Calais en kom rond vier uur in de namiddag in Izenberge toe, vanwaar ik dan te voet naar Hoogstade moet. zondag 15 juli 1917
maandag 16 juli 1917

Nationale feestdag - Voor ons bestaat die niet. Wij moeten immers een schip geladen met hout gaan lossen, dat op de vaart van Lo ligt. zaterdag 21 juli 1917

Tot donderdag 2 augustus gaan wij in piket in de omgeving van Lo. Van hier gaan wij naar de tranchees in Sint-Jacobs-Kapelle waar het zeer gevaarlijk is omdat er veel gebombardeerd wordt. Gelukkig hebben wij hier vrij goedeabri's, die in de huizen en in de kerk ingericht zijn. Er staan daar in de omtrek veel peren en pruimen, die wij gaan plukken om er confituur van te maken. Van zodra de Duitsers ons opmerken, moeten wij alles in plan laten, want onmiddellijk openen zij hevig vuur op ons, zodat wij verplicht zijn te gaan lopen. vrijdag 27 juli 1917

Wij ondergaan weeral een hevig bombardement. Een obus valt in eenabri en twee van onze vrienden worden gedood en een andere gevaarlijk gewond. donderdag 2 augustus 1917

Wij worden afgelost en gaan in repos naar Gijverinkhove. dinsdag 7 augustus 1917

Ik woon de militaire mis bij. zondag 12 augustus 1917
Hier hebben wij een schoon leven en niet veel te doen.

Wij moeten gaan helpen bij het lossen aan de vaart van Lo. vrijdag 25 augustus 1917

Duitse vliegtuigen slagen er hier in de omtrek in drie van onze kabelballons in brand te schieten. zondag 27 augustus 1917

In het station van Klein-Leisele laden wij een ganse wagon af. maandag 28 augustus 1917

Wij trekken in piket naar het gehucht Zavelhoek²⁶ waar wij 's nachts onmogelijk kunnen slapen omdat de Duitse vliegtuigen in onze omgeving bommen werpen. Gelukkig vallen er geen op onze barak. zaterdag 1 september 1917

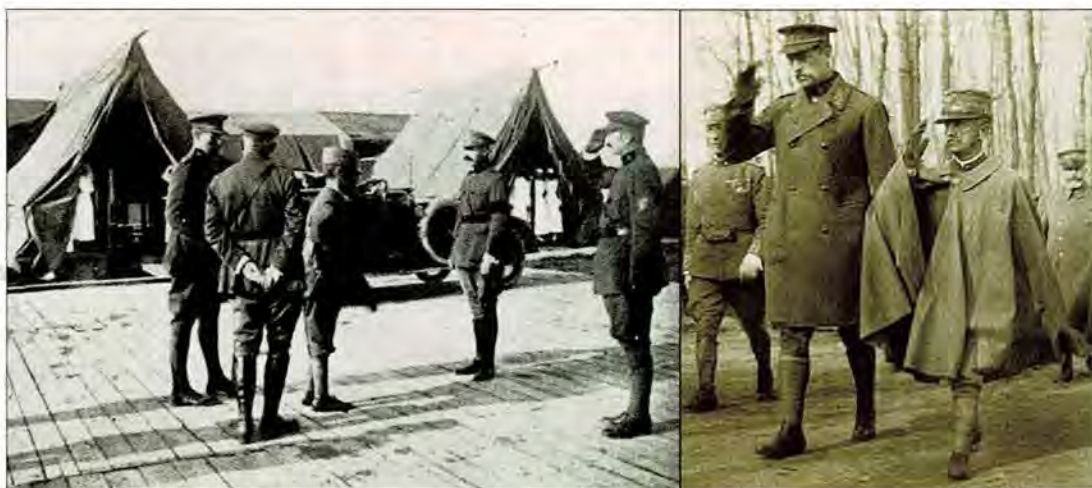
Wij gaan naar het gehucht Kouseboom²⁷, waar wij tussen de kanonnen zitten. Wij verblijven hier 6 dagen in piket en dikwijls moeten wij gaan vluchten voor Duitse obussen, die in de omgeving vallen. vrijdag 7 september 1917

Er wordt hier een Duitse vliegtuig naar beneden geschoten. De beide inzittenden zijn op slag dood. zondag 9 september 1917

donderdag 13 september 1917 Wij trekken in repos in de buurt van Hoogstade.

zondag 16 september 1917 Eén van onze kabelballonnen wordt in brand geschoten. De inzittenden kunnen er op tijd met hun parachute uitspringen.

Wij gaan hier alle nachten de koeien in de weide melken, zodat de boeren 's morgens met lege emmers moeten terugkeren. Zelf hebben wij een boer een goede rammeling gegeven omdat hij achter ons kwam met een schop en er wild mee om zich heen sloeg. Voor het overige worden er in de omtrek hevige gevechten geleverd tussen de Duitsers en de Engelsen.

Twee foto's van het bezoek van Koning Albert en koning Victor Emmanuel III van Italië aan het veldhospitaal L'Océan van Vinkem.

zaterdag 29 september 1917 Wij nemen deel aan een revue voor de Koning van Italië en Koning Albert. Ondertussen krioelt het boven ons van vliegtuigen, die de Duitsers moeten beletten bommen te gooien.

zondag 30 september 1917 De Duitsers komen bommen werpen. Eén ontploft op enkele meters van mij, maar als bij wonder word ik niet getroffen. Ook vallen er enkele bommen in de omgeving van het hospitaal, dat vol gekwetste soldaten zit.

donderdag 4 oktober 1917 Tijdens het lossen bij hevige regen van een tram geladen met stenen, beginnen onze kanonnen hier plots zo hevig te schieten, dat men 's nachts een gazet zou kunnen lezen. De lucht lijkt op een vuurzee.

donderdag 25 oktober 1917 Wij trekken opnieuw naar de tranchees in Sint-Jacobs-Kapelle waar wij nu in het offensief moeten gaan. Onze kanonnen zijn druk bezig de Duitse versterkingen te vernielen. Nauwelijks zijn wij er aangekomen of wij hebben al een dode en verscheidene gekwetsten. Zo een hevig bombardement heb ik nog nooit gezien. De Duitsers antwoorden maar heel weinig, wat voorzeker ook wel onmogelijk is want de Belgen, Fransen en Engelsen schieten om ter meest. Daarbij schieten de Fransen met torpillen van 90 kilo, die putten maken waar men een heel huis in kan verstoppen. De slagen ervan zijn zo hevig

- vrijdag 2 november 1917 Ik ga naar de begrafenis van mijn vriend Denayer, die op het kerkhof van Hoogstade begraven wordt. In de kerk, die er maar treurig bij staat, zijn er niet minder dan 13 lijken.
- zaterdag 17 november 1917 Ik vertrek opnieuw in congé naar Portsmouth in Engeland.
- zondag 18 november 1917 Bij het vertrek van het schip uit Calais is het prachtig weer. Het is heel aangenaam op zee. Rond drie uur kom ik al aan in Folkestone en om vijf uur neem ik de trein naar London waar ik om zeven uur aankom in Charing Cross. Hier moet ik overstappen en neem de trein naar Waterloo, één uur verder. Ik ga spoedig naar de ondergrond waar ik een tram neem, die onder de grond doorrijdt. Om 9.15 uur neem ik de trein naar Bournemouth waar ik aankom rond één uur van de nacht. Hier moet ik nog bijna een half uur te voet want er rijden geen trams meer. Eindelijk kom ik aan bij M. Lorneys waar ik ontvangen word als hun eigen zoon. Ik verblijf er gedurende elf volle dagen. Ik vermaak me er zeer wel want het is er toch zo aangenaam.

- vrijdag 30 november 1917 Ik vertrek opnieuw naar België. Om vijf uur kom ik al aan in London. Ik blijf er overnachten. 's Anderendaags om vijf uur vertrek ik naar Folkestone en kom rond zeven uur aan. Om elf uur scheid ik in naar Calais en kom er rond twee uur toe. Deze overvaart zal ik nooit vergeten want er was hevig stormweer toen ik Engeland verliet. De golven sloegen hoog boven ons zodat wij nat waren en niet wisten waar gekropen van de koude. Op sommige ogenblikken sloeg het schip hoog de lucht in en dreigde elk ogenblik in splinters te slaan. Daarbij waren wij allemaal zeeziek toen wij in Calais aankwamen.
- zondag 2 december 1917 Ik ga opnieuw naar het front. Rond de middag kom ik in Izenberge aan, vanwaar ik te voet naar Hoogstade moet waar mijn compagnie gelogerd is.

Wij vertrekken in piket naar het gehucht Zavelhoek.

woensdag 5 december 1917

Na ons piket gaan we naar Oudekapelle tegen Diksmuide waar wij gelogeerd zijn in het pachthof van de burgemeester, dat al helemaal in stukken geschoten is. Wij worden er ook nogal hevig gebombardeerd.

zondag 9 december 1917

Wij trekken in repos naar Izenberge.

donderdag 13 december 1917

Ik moet met zes man drie wagens stro gaan lossen in het station van Kruiske²⁹.

zondag 16 december 1917

Wij vertrekken in groot repos naar Killem³⁰ in Frankrijk, niet ver van Duinkerke. Wij zijn gelogeerd in een grote schuur in het veld, op een half uur van het dorp. Het is nu ook volop winter en de sneeuw ligt er wel 20 cm dik. Daarbij vriest het zozeer dat wij verplicht zijn ons eten 's avonds, wanneer wij gaan slapen, aan onze voeten te leggen, anders zou alles 's morgens bevroren zijn. Wij lijden van de kou en om ons te verwarmen spelen wij hier de ganse dag voetbal. Wij gaan hier gedurig op jacht want er lopen hier veel hazen en konijnen.

vrijdag 21 december 1917

Kerstmis - Vandaag drink ik hier een goed stuk in mijn botten. In de avond worden wij hevig gebombardeerd door de Duitsers. Er vallen echter geen bommen op het hof waar wij gelogeerd zijn. Wij zien wel grote vlammen opstijgen uit de stad Duinkerke waar een grote brand woedt.

dinsdag 25 december 1917

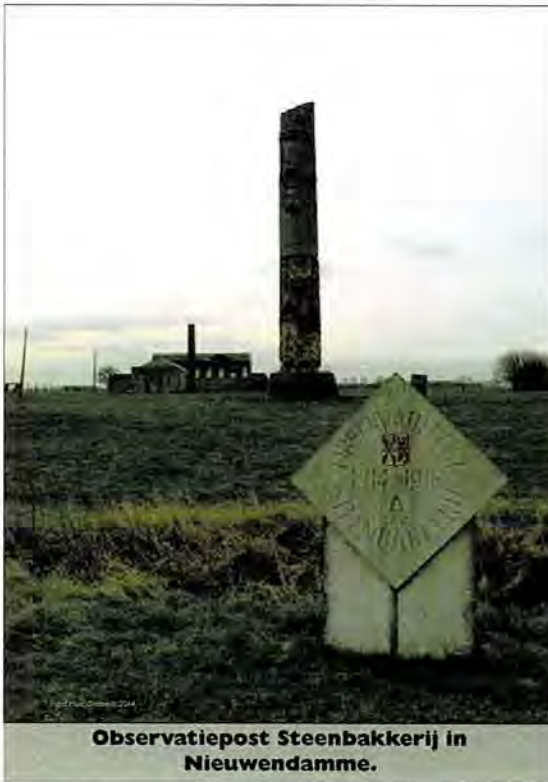
Wij doen een wandeling in de stad Bergues³¹ niet ver van hier.

woensdag 26 december 1917

Het jaar 1918.

- dinsdag 1 januari 1918 Wij vermaken ons hier vandaag op het ijs met de voetbal. Deze avond hebben wij enkele flessen cognac gekregen en zuipen een stevig stuk in ons botten.
- woensdag 2 januari 1918 Wij gaan hier in de omgeving een hele houtmijt plunderen om vuur te kunnen maken. Als de eigenaar het ons wil beletten, geven wij hem nog een rammeling op de koop toe. In de avond gaan wij zijn koeien melken in de stal en hij let wel op, want hij laat zich niet zien.
- zondag 6 januari 1918 Wij moeten vandaag naar De Panne, op vijf uur van hier, om er een bad te nemen. Om vier uur 's morgens trekken wij te voet naar Houtem, twee uur ver, waar wij de tram nemen tot in De Panne. Onderweg hebben wij hevig afgezien van de kou.
- zondag 13 januari 1918 Het is een echte zomerdag en de sneeuw is bijna helemaal weg. Wij spelen nu gans de dag voetbal, een spel waarvan ik een groot liefhebber ben geworden.
- maandag 14 januari 1918 Het sneeuwt opnieuw de ganse dag en dat duurt zo verscheidene dagen.
- zondag 20 januari 1918 Ik heb weer eens geluk met het spelen. Vandaag klim ik op een ladder en wanneer ik acht meter hoog sta, breekt de ladder in stukken en plof ik als een steen op de grond. Als bij wonder loop ik geen letsels op. Moest het in tijd van vrede geweest zijn, dan zou ik zeker armen en benen hebben gebroken.
- maandag 28 januari 1918 Wij doen een revue in het dorp Warhem³², dat op een uur van Killem ligt.
- maandag 4 februari 1918 We gaan te voet naar Vinkem.
- zondag 10 februari 1918 Wij stappen naar De Panne, van waaruit wij de Fransen moeten gaan aflossen in Nieuwpoort aan Zee. Ons regiment gaat als laatste naar de tranchees zodat wij hier nog enkele dagen repos hebben.
- dinsdag 12 februari 1918 Wij doen de wacht aan de zee. Ik moet 's nachts van 10 tot 12 uur met twee man op patrouille langs het water, wat nogal plezant is. Het is bijzonder goed weer en men kan de zee goed overzien voor het geval de Duitsers hier zouden proberen te landen met bootjes. Ze spelen hier alle dagen goed met ons botten, want het is excursie van 's morgens tot 's avonds.
- maandag 18 februari 1918 Wij stappen mee op in een revue voor Generaal Collin.
- vrijdag 15 maart 1918 Nu gaan wij naar onze nieuwe sector in Nieuwpoort. Eerst liggen wij een dag in Oostduinkerke in de duinen, waar wij nogal erg gebombardeerd worden.
- zaterdag 16 maart 1918 In Nieuwpoort gaan wij op de voorposten in een steenbakkerij³³ in

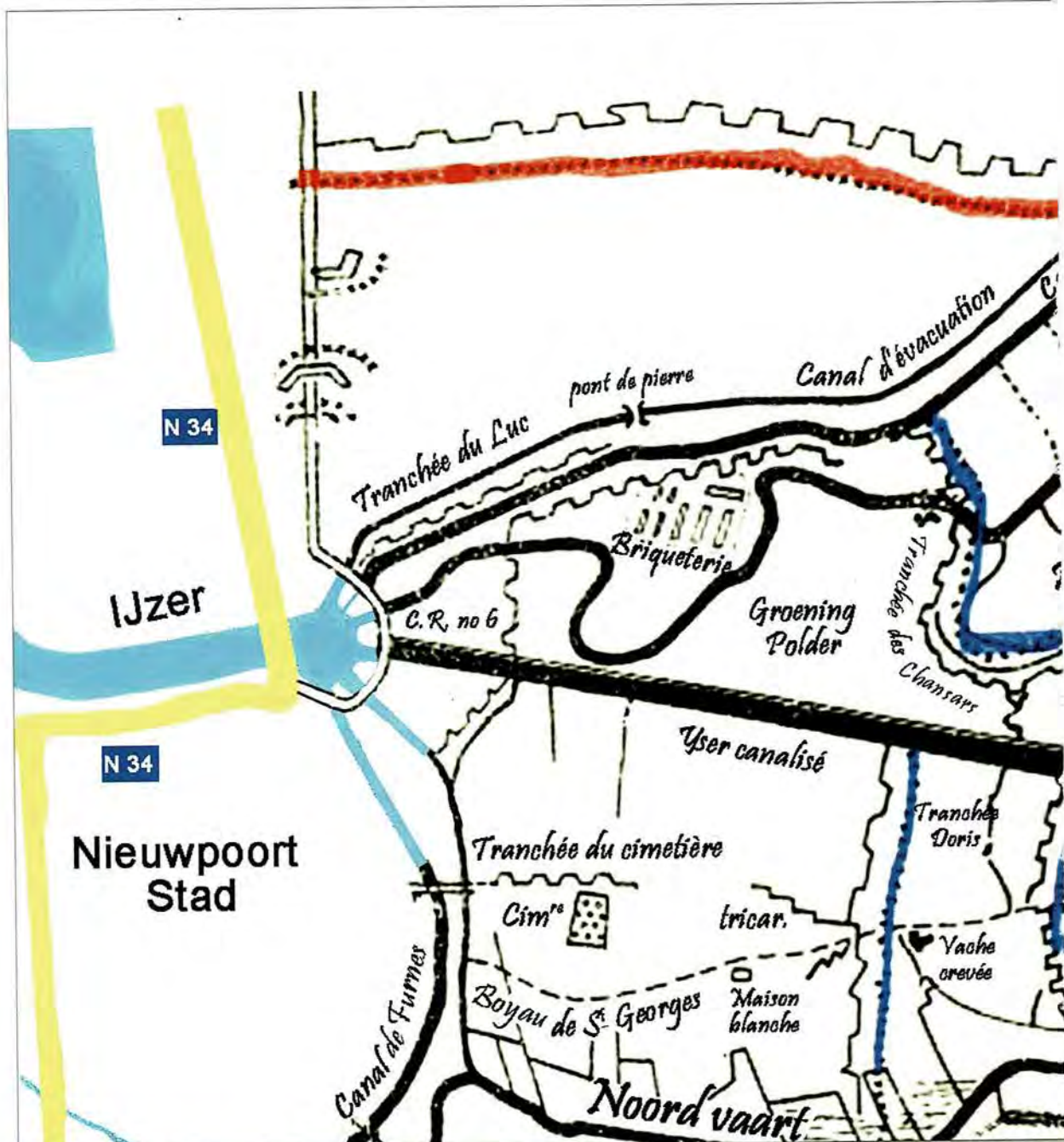

Observatiepost Steenbakkerij in Nieuwendamme.

het gehucht Nieuwe Dammen³⁴ waar wij dag en nacht gebombardeerd worden. Maar de ovens zijn goedeabri's, die goed stand bieden tegen de obussen. Dezelfde nacht moet ik met twee man naar de voorste post gaan, op enkele meters van de Duitsers. Hier is er geen water tussen beiden en wij zijn er tenminste tweehonderd meter van de andere posten verwijderd. Het is hier dan ook zeer gevaarlijk, vooral omdat men er zo gemakkelijk krijgsgevangen genomen kan worden. Als wij er 's avonds op handen en voeten naartoe kruipen, krijgen wij onderweg een hevig bombardement te verduren, zodat wij onmogelijk verder kunnen. Er vallen zelfs enkele stukken ijzer op mij en als bij wonder heb ik slechts ik een lichte schram en een gat in mijn helm. Tijdens de daaropvolgende nacht is het nogal kalm. Wij krijgen wel nu en dan enkele granaten te verwerken, die allemaal te ver of te kort vallen. In de stilte van de nacht hoor ik de Duitsers duidelijk spreken tijdens hun werk. Ik word hierdoor zeer ongerust en pas dus goed op.

Zonder dat er een bombardement aan voorafgaat, wordt mijn post plotseling overvallen door de Duitsers³⁵. Zij zijn al tot op tien meter van ons genaderd, wanneer ik mijn mannen bevel geef granaten te werpen. Enkele ogenblikken later zijn er al verscheidene Duitsers buiten strijd. Op dat ogenblik word ik ook langs achter aangevallen door een Duitse patrouille en zonder aarzelen spring ik er met enkele granaten naartoe en slinger ze in hun midden. Nadat ik er een paar

maandag 18 maart 1918

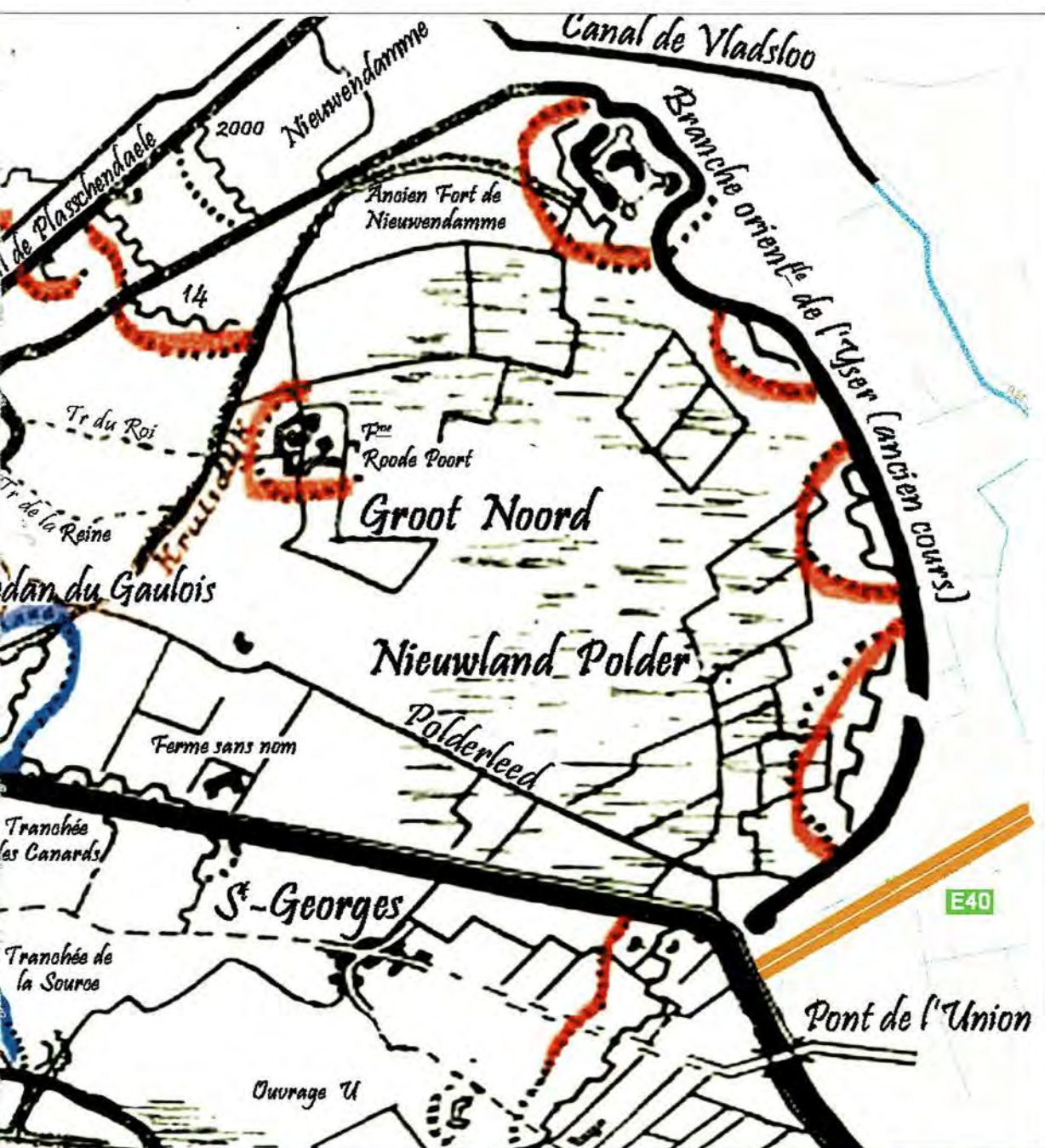

Plan van de omgeving van Sint-Joris (St-Georges) met aanduiding van de frontlijn vóór de Duitse aanval (rood) en deze bij het stabiliseren van de aanval (blauw). Sebastiaan vermeldt zijn verblijf in de "Briqueterie in het gehucht Nieuwe Dammen".

(bijgewerkte figuur met referentiepunten huidige toestand (zie: www.cove.be).

We vermelden hierna het relaas over Leo Baelden, 3^e karabiniers, gesneuveld op 18 maart 1918 in Nieuwpoort Sint-Joris:

"Op 4 februari 1918 ging het 3^e Karabiniers naar Wulveringem en Vinkem. Van daar trokken ze verder richting De Panne om het zeefront te verzekeren. Bataljon I, waartoe Leo Baelden behoorde,

bevond zich op 10 maart 1918 in de eerste lijn te Nieuwendamme - Sint-Joris in de sector Nieuwpoort. Een hevig Duits bombardement met obussen en stikgassen deed op 18 maart om 6 uur 's morgens het Gevecht bij Nieuwendamme uitbreken. De vooruitgeschoven bewakingsposten van het 3de Regiment trokken zich terug. De vijand viel hevig aan en enkele posten van de lijn 'Fortins' voor Sint-Joris vielen in hun handen, maar rond 8 uur werden ze heroverd. In de sector van Nieuwendamme gingen de Duitsers vooruit tot de 'Kruisdijk' en de 'Redan du Gaulois'.

Om 9.30 uur viel een Duitse granaat in Leo's buurt. De scherven doorboorden zijn schedel en Leo stierf bijna onmiddellijk. Tijdens het hevige gevecht van 18 en 19 maart 1918 vielen 230 doden en gewonden".

afgemaakt heb, gelukt het me ze achteruit te dringen. Nu was het tijd dat wij ons terugtrekken want de Duitsers komen van alle kanten en ik sta daar slechts met twee man tegen die ganse hoop. Met het afschieten van een groene fusee geef ik het signaal dat wij aangevallen worden en zo kan ik meteen de artillerie waarschuwen. Met mijn mannen loop ik tweehonderd meter achteruit naar een andere post vanwaar wij samen het vuur openen op de Duitsers die nog steeds pogen vooruit te komen. Er begint een hevig bombardement met gasbussen op al onze posten. Ik grijp nu snel een mitrailleuse en begin hevig te schieten op de Duitsers, die al kruipende vooruit trachten te komen. Veel Duitsers vallen om niet meer op te staan. Langs onze kant hebben wij ook verscheidene doden en gekwetsten. Eindelijk gelukt het ons om ze tot staan te brengen. Het bombardement duurt echter in alle hevigheid voort. Rond negen uur doen wij een tegenaanval, maar het lukt niet omdat wij met te weinig zijn. Wij lijden ook grote verliezen onder wie twee van mijn vrienden, die gedood worden. Maar de Duitsers hebben nog grotere verliezen. Het gevecht is nog druk aan de gang, als ik met een granaat nog enkele moffen dood. Rond de middag komen de Duitsers met een Rode Kruisvlag voor de dag en vragen ons hun gekwetsten te mogen afvoeren, wat toegestaan wordt want ook wij hebben verscheidene zwaar gekwetsten weg te halen. Van zodra ze allemaal weggebracht zijn begint het gevecht opnieuw en het lukt ons de Duitsers achteruit te drijven. Tijdens hun vlucht, schieten wij zo geweldig dat zij vallen met hopen. Vooral onze artillerie maait wreed in hun rangen, wat ons veel moed geeft, want wij zitten allemaal aan het einde van onze krachten. Wij hebben immers al 48 uur niet meer geslapen, gegeten of gedronken. In de nacht brengt men ons een grote kruik jenever maar het smaakt mij niet omdat ik een weinig getroffen ben door het gas. Daarna brengt men ons nog een emmer cognac, die ik zelf moet uitdelen, maar ook dat smaakt niet beter. Om vijf uur 's morgens worden wij afgelost. Eerst gaan wij wat verder op de Steenweg van Sint-Joris tien minuten in een gracht liggen. Daarna trekken wij naar Nieuwpoort. We verblijven er in de kelders van de gebouwen, waar er overigens niets meer van overblijft dan een hoop stenen. Hier is het zeer gevaarlijk, want wij worden voortdurend gebombardeerd met gasbussen, zodat wij dikwijls ons masker moeten opzetten en eten daardoor onmogelijk is.

zondag 24 maart 1918 Wij trekken naar het kamp Mal Maison in de duinen, twee uur achter het front. Ook hier moeten wij dikwijls gaan vluchten want wij worden er voortdurend gebombardeerd. 's Nachts moeten wij nieuwe tranchees aanleggen in de buurt van Nieuwpoort.

donderdag 28 maart 1918 Wij gaan opnieuw naar de tranchees tot 1 april. Ditmaal naar Sint-Joris, waar het deze dagen nogal kalm is, ware het niet dat wij van tijd tot tijd enkele obussen te verwerken krijgen. Dan gaan wij met piket in de

Sardinerie et saurisserie H. Carbonez Nieuwpoort.

Sardinerie³⁶ in Nieuwpoort waar wij in een grote sterke kelder liggen. Wij verblijven er tot 5 april, en vandaar trekken wij opnieuw naar Mal Maison.

Ik ga met enkele mannen een ronde doen in de Duitse versterkingen om zo inlichtingen te verzamelen en ook om te trachten enkele krijgsgevangenen te nemen, wat zeer gevaarlijk is. Om elf uur komt men ons met een auto halen. Na eerst enkele goede druppels gedronken te hebben, voert die auto ons tot in Nieuwpoort. Wanneer wij er aankomen, zijn de Duitsers al volop bezig gasbommen te schieten. Men zou gedacht hebben dat zij gewaarschuwd waren. Het is niet eenvoudig, want wij moeten door het bombardement nog een half uur te voet gaan met ons masker op het gezicht en dat allemaal in het pikdonker. Rond twee uur komen wij aan in Sint-Joris op de eerste lijn. Hier moeten wij proberen enkele Duitsers gevangen te nemen. Wij nemen elk enkele granaten, laden onze revolvers en nemen onze dolk in de hand. We kruipen op handen en voeten, onder een fijne regen, door de donkere nacht naar de Duitse lijnen, vierhonderd meter verder. De Duitsers schieten voortdurend fusees af zodat we voorzichtig

zondag 7 april 1918

moeten handelen. Mochten de Duitsers ons in het zicht krijgen, dan zouden wij allemaal verloren zijn. Eindelijk geraken wij tot op tachtig meter van de Duitse posten. Wij blijven liggen, op gevaar af een kogel in de kop te krijgen. Dichtbij horen wij de Duitsers gedurig vloeken en roepen terwijl anderen dan weer aan het zingen zijn. Zij verwachten niet dat er enkele ogenblikken later heel wat onder hen zullen ophouden te bestaan.

Het is precies 3.55 uur wanneer, door een overeengekomen teken, onze artillerie met volle geweld op de Duitse posten begint te schieten. Vijf minuten daarna verlengen zij hun tir. Dan stormen wij als razenden door water en slijk vooruit, lijnrecht op de Duitse posten waar wij onmiddellijk een hevig gevecht van man tegen man leveren. De revolvers en de handgranaten spelen hierin de grootste rol. De meesten kruipen van grote schrik hun abri in, terwijl anderen zich goed verdedigen. Ik schiet een Duitser op twee meter van mij dood. Wat verder kom ik voor een abri waarin drie Duitsers zitten rond een vuur. Ik geef hun dadelijk het bevel eruit te komen en zich krijgsgevangen te laten maken, doch zij weigeren. Daarop werp ik twee granaten in de abri, zodat er niets meer van overblijft dan een hoop vlees. Een andere Duitser, die zijn vrienden ter hulp komt, schiet ik nog kapot.

Na een half uur vechten is het tijd om terug te trekken, want de Duitsers krijgen versterking zodat wij het met onze mannen niet meer kunnen uithouden, ook al omdat wij geen geweren bij hebben. Toch gelukt het ons eerst nog een mitrailleuse uit te schakelen. Al wie er rond staat, wordt door onze granaten gedood of gekwetst. Als bij groot wonder hebben wij geen verliezen, waarschijnlijk omdat de Duitsers niet goed wisten wat zij moesten doen bij een zo plotse overval. Bij het teruglopen ben ik verplicht mij plat in het water te laten vallen om niet getroffen te worden door Duitse kogels.

Op honderd meter van onze lijnen gekomen, beginnen de Duitsers plotseling een hevige tir de barage. Onze aalmoezenier, die ons tot bij de Duitse posten gevolgd is, wordt nogal ernstig gekwetst door een Duitse obus. Nadat we onze gekwetsten hebben opgepakt, verlaten wij de tranchees. Op dat ogenblik beginnen de Duitsers opnieuw gasbommen te schieten zodat wij nog maar eens verplicht zijn ons masker op te zetten. Wij geraken dus maar met grote moeite in Nieuwpoort. De auto staat ons op te wachten en voert ons in volle snelheid naar het kamp Mal Maison.

Daar komen wij aan om zes uur 's morgens. Onze vrienden staan ons met ongeduld op te wachten om te weten hoe het afgelopen is en wie er achtergebleven is. Hier wordt dan ook ferm gefeest. Zij hebben een ganse ketel wijn gekookt waarmee wij ons hier allemaal een goed stuk in ons botten drinken. Het kan er nu van af, vooral omdat wij slechts enkele gekwetsten hebben terwijl er bij de Duitsers zoveel doden en gekwetsten zijn.

Wij gaan opnieuw naar de tranchees in Sint-Joris Nieuwpoort waar wij verblijven tot zaterdag 13 april en waar wij nogal hevig gebombardeerd worden. dinsdag 9 april 1918

Ik sta op wacht op een voorpost, op drie à vier honderd meter afstand van de Duitsers. Ertussen bevindt zich nog een oude Franse post, doch die is niet meer bezet. zondag 14 april 1918

Ik zie iets wit hangen in de leegstaande post. Ik deel het spoedig mee aan mijn overste en ik vraag om 's avonds terug op post te mogen staan, wat zij mij ook toestaan. Als het donker begint te worden kruip ik met nog een andere soldaat stil vooruit en wij verbergen ons met geladen revolver en granaten in de hand in de post. Wij zien nu onmiddellijk dat het gazetten zijn die de Duitsers hier gelegd hebben waarmee zij ons willen aanzetten te weigeren nog naar de tranchees te gaan, omdat Vlaamse soldaten verdrukt worden en zo van alles. Nadat wij een uur op de loer hebben gelegen horen wij een naderend gerucht. Wij zien een Duits soldaat met nog een heel pak brieven en gazetten. Wij laten hem tot vlak bij ons komen en grijpen hem dan langs achteren vast en nemen hem krijgsgevangen, nadat wij hem eerst toch eens goed afgeranseld hebben. Onze vrienden zijn zeer verwonderd wanneer wij met de Duitse gazettenverkoper aankomen. maandag 15 april 1918

Wij gaan opnieuw in piket in de Sardinerie in Nieuwpoort waar wij blijven tot 17 april. 's Avonds moet ik naar de Briqueterie³⁷ waar er tijdens de dag hevige gevechten zijn geleverd. De Duitsers hebben hier getracht onze stellingen in te nemen maar zij zijn er niet in geslaagd. Zij hebben wel alles ondersteboven geschoten en er vielen bij ons verscheidene doden en gekwetsten. De Duitsers van hun kant hadden net hetzelfde. Hier zit ik op een post met vier man in een obusput. Mocht hier iets gebeuren, dan zouden wij als verloren beschouwd worden en achterblijven. Er kan ons hier immers niemand hulp leveren. Al wie tijdens de dag zou proberen ons te benaderen, zou door de Duitsers afgemaakt worden. Nochtans geloof ik, dat indien de moffen ons hadden aanvallen, er toch enkelen in het zand zouden gebeten hebben. Rond negen uur beginnen de Duitsers plots bommen, torpillen en granaten af te schieten. Gelukkig wordt geen van mijn mannen getroffen. Wij lijden hier erg veel kou want wij moeten hier de ganse dag op dezelfde plaats blijven liggen om niet gezien te worden, zoniet zou het voorzeker met ons slecht aflopen. Daarenboven sneeuwt en regent het de ganse dag. Om elf uur 's avonds worden wij afgelost door grenadiers. Hierna gaan wij enkele uren rusten in Oostduinkerke. dinsdag 16 april 1918

Wij trekken in repos naar De Panne aan zee, maar wij moeten hier niets anders doen dan werken van 's morgens tot 's avonds of de wacht op gaan langs de zee. zondag 21 april 1918

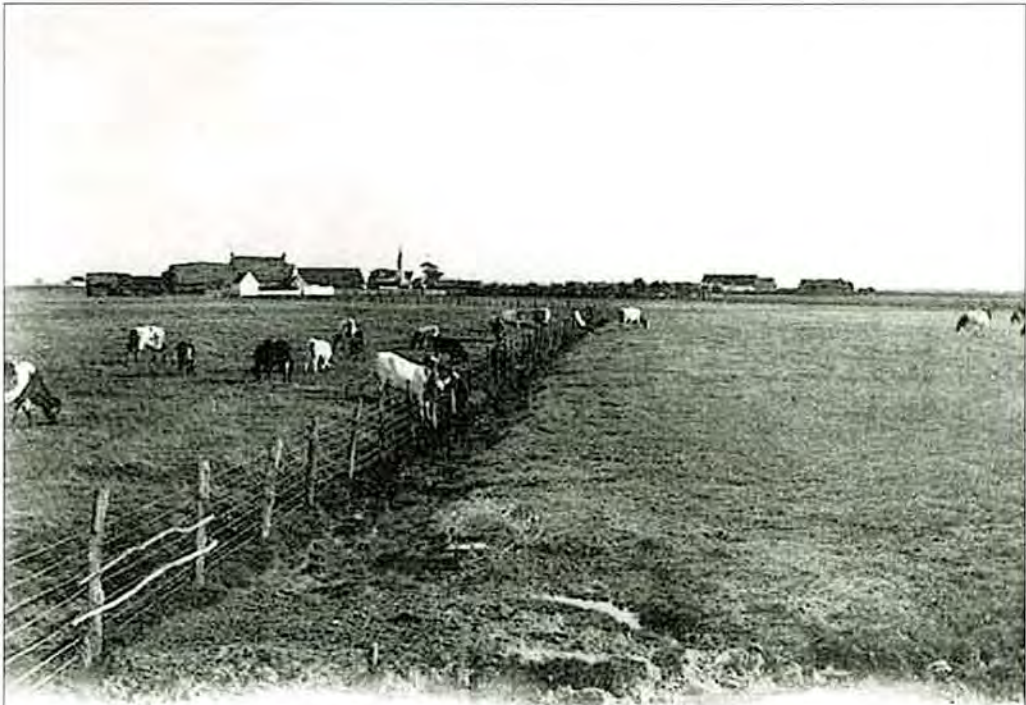

(foto: Marc Desmedt)

**Oorlogsmonument in Sint-Joris op de hoek Brugse Steenweg en
Generaal Baron Dossinstraat.**

**Tekst: "NIEUWENDAMME - 16.3 TOT 22.4.1918 - HIER VERWIERF HET
3^E REGIMENT KARABINIERS ZIJN LUISTERRIJKE ROEM IN DE STRIJD TEGEN
DE DUITSE MARINIERS"**

Bovenaan de paal staat een hoorn afgebeeld, het insigne van de karabiniers.

Les Environs de Nieuport — *St. Georges.*

Boven:
zicht op Sint-Joris omstreeks 1910.

Linksboven:
het insigne van het 3e karabiniers.

Rechts:
karabinier met de bajonet op het geweer en met de Corsicaanse hoed en ransel, onderdelen van de uitrusting gedragen bij het begin van WOI.

- zondag 5 mei 1918 Ik ontvang het Belgische Oorlogskruis.
- donderdag 16 mei 1918 Wij trekken naar de tranchees in Nieuwpoort Bad.
- maandag 20 mei 1918 Ik ben erg ziek door de Spaanse Griep³⁸ en ga naar het hospitaal waar ik verblijf tot maandag 27 mei.
- dinsdag 28 mei 1918 Wij trekken opnieuw naar de tranchees van de eerste lijn langs de IJzer in Nieuwpoort Bad, op een honderdtal meter van de vijand. Hier heb ik eenabri. Het is een oude viskelder diep onder de grond, die helemaal elektrisch verlicht is, waar wij met twintig man zijn. Wij leven hier onder de grond in de duinen. Ze kunnen ons hier moeilijk uitschieten want de kelder is zeer sterk gemaakt en daarbij zitten wij hier op sommige plaatsen tien tot vijftien meter onder de grond.
- vrijdag 1 juni 1918 Wij zijn in het kamp Bagdad waar wij blijven tot 5 juni. Wij gaan hier iedere nacht mosselen rapen in zee, zodat wij hier goed kunnen smullen.
- woensdag 5 juni 1918 Wij zijn opnieuw in de tranchees. Vandaag wordt hier een Duits vliegtuig boven zee afgeschoten. De inzittenden zijn in zee verdronken. Alles is hier nogal kalm behalve van tijd tot tijd enkele bom- en granaatgevechten.
- zondag 9 juni 1918 Wij gaan in piket tot 13 juni en daarna vier dagen in repos in het kamp Bagdad.
- vrijdag 14 juni 1918 In de omgeving van Nieuwpoort moeten wij ijzerdraad gaan spannen vóór de tranchees van de eerste lijn. Het regent de ganse dag en de ganse nacht. Wij zien geen meter ver en omdat alles hier onderste

boven geschoten is, vallen wij meer dan eens in een put die vol water staat en wel vier à vijf meter diep is. Wij hebben dan grote moeite om eruit te geraken en daarbij zijn wij dan kletsnat.

Wij gaan opnieuw naar de tranchees.

maandag 17 juni 1918

Ik trek nog maar eens naar Engeland in congé. Ik vermaak mij en ga naar de mooiste theaters en cinema's. Men is hier nog altijd zeer goed voor de Belgen.

woensdag 26 juni 1918

Vandaag vang ik de terugreis aan. Rond zeven uur kom ik aan in London waar ik moet blijven tot de volgende morgen. Ik maak van de gelegenheid gebruik om nog een mooie wandeling te doen en een goede pot te drinken.

zondag 7 juli 1918

Ik kom aan in Folkestone vanwaar ik naar Calais vertrek en er nog dezelfde dag aankom.

maandag 8 juli 1918

Ik vertrek uit Calais naar het front in het kamp Bagdad, waar mijn compagnie gelogeerd is en dus juist in repos is. Van hier trekken wij dan naar het kamp Solonik³⁹ tegen Oostduinkerke Bad om er wacht te lopen aan zee.

dinsdag 9 juli 1918

Ik moet naar de revue gaan in De Panne.

zondag 21 juli 1918

Vandaag ontvang ik hier het Franse Oorlogskruis voor het gevecht van 18 en 19 maart waar wij zoveel Duitsers kapot hebben gemaakt.

donderdag 25 juli 1918

In de nacht trekken wij met de trein naar Krombeke, naar een nieuwe sector, waar het slecht is en waar er voortdurend gevochten wordt.

maandag 28 juli 1918

De voorbije nacht was het onmogelijk een oog dicht te doen. De lucht hing gans de nacht vol vliegtuigen, die hier in de omtrek voortdurend bommen lieten vallen en volop met hun mitrailleuses schoten zodat wij dikwijls verplicht waren op de vlucht te gaan.

donderdag 1 augustus 1918

Franse Oorlogskruis met gouden ster.

-
- vrijdag 2 augustus 1918 Wij nemen deel aan een revue in Stavele⁴⁰.
- woensdag 7 augustus 1918 Om vier uur in de morgen moeten wij al naar het bad van Elzendamme⁴¹. Wanneer wij terug komen, moeten wij seffens vertrekken naar Proven tegen Poperinge.
- donderdag 8 augustus 1918 Van hieruit gaan wij met de tram naar Boezinge tegen Ieper om in piket te gaan liggen. Die plaats was verleden jaar nog bezet door de Duitsers, maar door een offensief zijn ze vijf à zes kilometer achteruit geslagen. Hier is het onmogelijk ook maar één uur te slapen zo hard wordt er geschoten.
- zondag 13 augustus 1918 De voorbije nacht deed ik een verkenning in de voorposten van Langemark. Het is er zeer gevaarlijk, want verschillende keren moeten wij ons laten vallen voor de Duitse kogels. Hier werken wij tijdens het piket steeds aan de tranchees.
- zondag 20 augustus 1918 De Duitsers voeren een hevige aanval uit op onze posten, die voorafgegaan wordt door een hevig bombardement met gasbussen. Gelukkig hebben wij de aanval kunnen afslaan.
- zondag 27 augustus 1918 Wij zetten nu zelf een aanval in op de Duitse posten. Zo ook op een groot hof genaamd "*la Ferme du Chien*"⁴² waar de Duitsers een versterkte positie hebben, bewapend met verscheidene mitrailleurs. Precies om 4.30 uur opent onze artillerie zeer hevig het vuur op de Duitse stelling. Vijf minuten daarna verlengen zij hun geschut en stormen wij vooruit, recht op hun versterkingen af. Het gelukt ons, na een hevig gevecht, verscheidene Duitsers krijgsgevangen te nemen en ook nog een grote oorlogsbuit te maken. Daarna keren wij snel terug naar onze lijn want nu openen de Duitsers het vuur op de verloren gegane posten om zo te trachten deze te heroveren.
- vrijdag 1 september 1918 De Duitsers ondernemen een nieuwe aanval op onze eerste lijn, in het bijzonder op de "*Ferme Denhain*", waar ik met zes man van wacht ben. Wij moeten deze plaats verdedigen koste wat kost. Het is rond vijf uur in de morgen dat de eerste Duitsers pogen vooruit te komen, doch die maken wij spoedig kapot en de anderen gaan op de vlucht. Wanneer zij zien dat deze zaak niet lukt, openen zij een hevig kanonvuur op al onze posten in het bijzonder op die van mij. Die is gelegen op de Steenweg van Langemark, op honderd meter van de Duitse posten. Wij hebben hier alleen enkele zakjes aarde om ons achter te verbergen. Al snel worden twee van mijn mannen door een obus gedood zodat wij nog slechts met vijf overblijven om onze positie te verdedigen. Daarenboven mogen wij van onze kant geen hulp verwachten omdat het onmogelijk is tot bij ons te komen. Al wie dat waagde zou zeker verloren zijn. Na een bombardement van een half uur verlengen zij hun geschut een paar honderd meter en dan stormen ze, bajonet op het geweer, naar ons toe. Eén van mijn mannen wordt

getroffen door een kogel in de buik. Zo blijven wij nog met vier over. Wij laten de Duitsers tot op veertig meter van ons naderen en dan beginnen wij plots op de moffen te schieten en ik geloof dat elk schot raak moet geweest zijn, want er liggen er al snel een tiental dood op de grond. Daarna wordt alles weer stil. Door ons plotse optreden blijven de Duitsers enkele ogenblikken staan, maar weldra komen er anderen opzetten. Van die korte gelegenheid maken wij gebruik om enkele meters achter ons in een obusput te springen. Maar dat bekoopt een van mijn mannen met zijn leven. Zodoende blijven er van de zeven man nu nog drie over.

Nu springen de Duitsers onze post binnen. Op hetzelfde ogenblik werpen wij enkele granaten tussen de Duitsers, die dan als wilden op de vlucht gaan, twee doden achterlatend en één gekwetste, die wij krijgsgevangen nemen. De Duitsers lopen nu terug naar hun lijnen zodat de aanval hiermee definitief afgeslagen is.

Ze bombarderen ons nu al bijna de ganse dag met hun grote obussen, die ons echter geen verliezen toebrengen, want de meeste vallen te kort of te ver. 's Avonds komt men ons aflossen en word ik door al mijn oversten hartelijk geluk gewenst voor mijn moedig gedrag. Het ergste van al is, dat ook wij weer verscheidene doden tellen.

Wij doen nu zelf een aanval, die echter mislukt omdat de Duitsers op hun hoede zijn. In een oogwenk vliegen er honderden groene en rode fusees door de lucht om zo de hulp van hun artillerie in te roepen, die dan ook spoedig een hevige tir de barrage op ons openen. Wij zijn hierdoor verplicht snel achteruit te lopen, en verliezen daarenboven ook nog enkele mannen. Een uur daarna proberen de Duitsers zelf ook nog eens aan te vallen, doch het mislukt eveneens. Zij laten heel wat doden en gekwetsten op het slagveld achter en wij nemen er zelf

woensdag 6 september 1918

verscheidene krijgsgevangenen. Een weinig daarna komen zij, met een vlag van het Rode Kruis, stilstand vragen zodat ze hun gekwetsten kunnen weghalen, wat wij ook toestaan. Na een half uur is de evacuatie afgelopen en zij zijn pas vertrokken of onze artillerie opent opnieuw hevig vuur op hun stellingen. Zij beantwoorden het vuur slechts weinig. Hoe het komt weet ik niet, maar zij zullen het gevecht niet gauw vergeten. In de nacht worden wij afgelost en gaan op het gehucht De Wip in Woesten in repos. Onderweg worden wij hevig gebombardeerd met gasbussen zodat wij verplicht zijn ons gasmasker op te zetten. Maar het zal hier niet lang meer duren want de Belgen, Fransen en Engelsen zijn bezig met de voorbereiding van een groot offensief.

Het offensief breekt eindelijk los in de nacht van 27 op 28 september⁴³.

woensdag 27 september 1918 Het is in de namiddag, dat wij het bevel krijgen de Duitsers uit Vlaanderen te verdrijven⁴⁴. Nadat wij enkele glazen wijn gekregen hebben, vertrekken wij rond zes uur al zingend naar Boezinge⁴⁵ waar wij voor de laatste maal, vóór het begin van het offensief, eten krijgen. Wij krijgen elk tien granaten en honderdvijftig kardoezen zodat wij goed geladen zijn. Dan trekken wij in de donkere nacht tot op vierhonderd meter van de Duitse posten waar men ons in slaglinie opstelt. In afwachting graven wij ons in, elk in een diep gat in de grond om ons tegen het Duitse vuur te beschermen.

donderdag 28 september 1918 Het is twee uur dertig in de nacht, als plots al onze kanonnen hun vuur openen op de Duitse versterkingen⁴⁶.

Zoiets heb ik nog nooit gezien. Het zijn er honderden. Het is waarlijk schoon om te zien. Het is alsof wij langs alle kanten door het vuur ingesloten zijn. Wij kunnen elkaar niet meer verstaan, zo vreselijk is het geweld van de kanonnen. De Duitsers kunnen onmogelijk gaan vluchten want zij zijn langs alle kanten door het vuur en door het gas ingesloten. Wij schieten nu zelf ook veel gasbussen af. Het is schoon om te zien hoe de moffen duizenden fusees de lucht inschieten om zo de hulp van hun artillerie in te roepen.

Maar die antwoordt maar weinig. Dat is goed te begrijpen want het is onmogelijk hun kanonnen te benaderen. Bijna al hun stukken worden door onze artillerie onder vuur genomen en wij zien hier en daar zelfs armen en benen de lucht in vliegen.

Spijtig dat het rond vier uur begint te regenen, zo hebben wij nu twee vijanden te bekampen. Rond vijf uur vijftwintig verdubbelt onze artillerie zijn geschut en om vijf uur dertig verlengen zij hun tir en springen wij vooruit om in de aanval te gaan. Ondertussen staat alles hier vol water en door de hevige regen kunnen wij maar moeilijk in het slijk vooruit komen⁴⁷. Maar niettemin verlies ik de moed niet.

Al snel worden wij op een zeer hevig mitaillieurvuur van de Duitsers onthaald. Heel wat Duitsers zitten nog in hunabri's verscholen en

nemen ons vandaar duchtig onder vuur. Er zijn er zelfs die nog schieten wanneer wij al op twee, drie meter genaderd zijn. Wanneer zij zich op het laatste ogenblik willen overgeven en kameraad spelen, worden zij al snel afgemaakt door de granaten, die wij in deabri's werpen. Tot omstreeks negen uur gaat alles heel goed. Wij hebben al veel krijgsgevangenen genomen en ook mitrailleurs en kanonnen buitgemaakt. Wij zijn ondertussen al vier kilometer vooruit gekomen, zonder grote verliezen. Nu begint het gevaarlijkste.

Wij zijn aangekomen aan de berg van Passendale, die verdedigd wordt door honderden mitrailleurs en kanonnen. Hier beginnen ook wij veel verliezen te lijden. Veel van mijn vrienden zijn al gedood door Duitse kogels en zelf begrijp ik het niet, hoe ik op sommige plaatsten zelf ook niet getroffen werd, maar het geluk is met mij. Een deel van onze artillerie schiet nu obussen af, die heel wat rook verspreiden en die zeer lang tegen de grond blijft drijven, zodat de Duitsers ons niet zien naderen. Andere kanonnen beschieten dan weer duchtig de berg. Wij lijden hier allemaal hevige dorst. Die is veroorzaakt door het gas en het poeder van de obussen. Wij zijn verplicht water te drinken uit de putten waarin doden en gekwetsten liggen, maar op dagen zoals nu smaken wij dat niet.

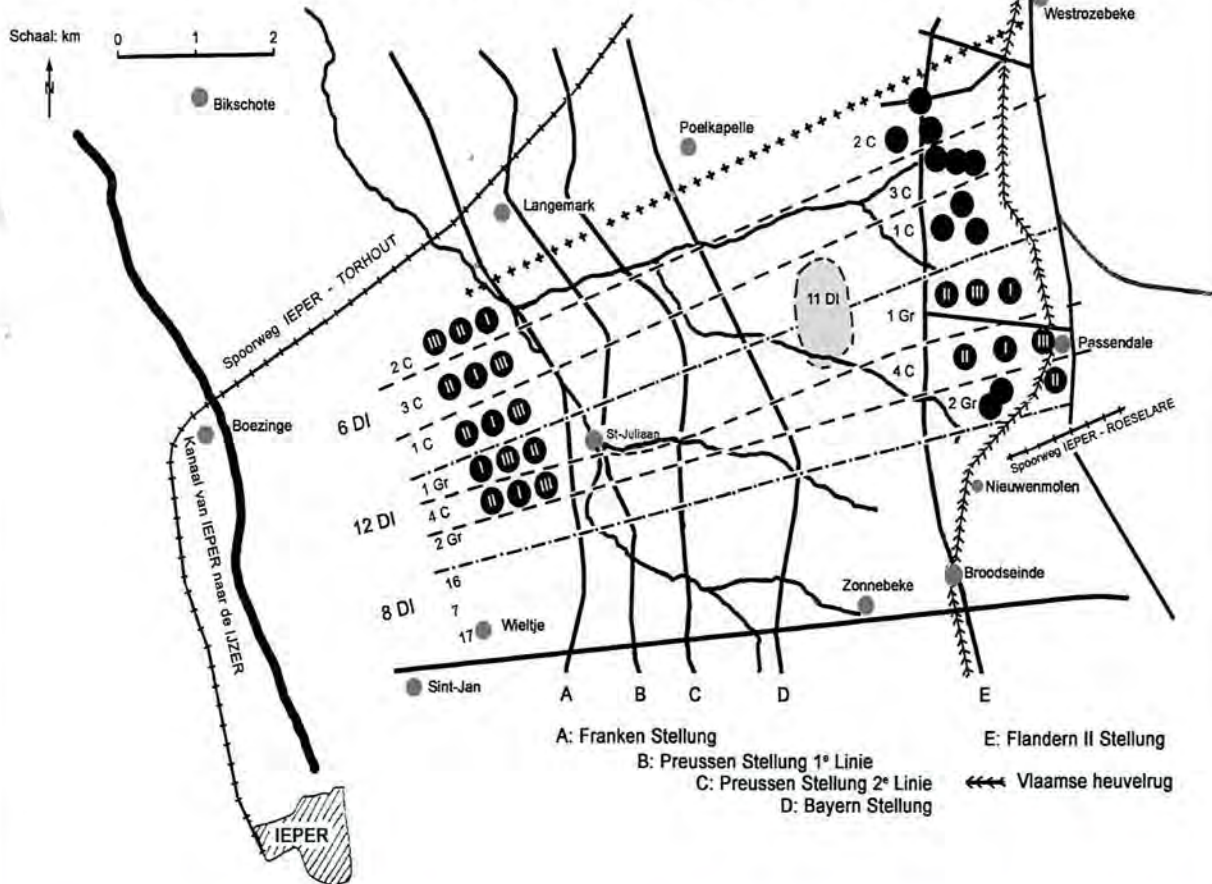
Rond elf uur word ik met drie man vooruit gestuurd op patrouille, driehonderd meter vóór ons regiment uit. Tijdens deze opdracht kan ik gelukkig zeer veel Duitsers doden, door in al deabri's, waar er veel verscholen zitten, granaten te werpen. Een van mijn mannen moet niets anders doen dan pinnekensdraad door te knippen die overal gespannen is om ons te beletten vooruit te komen. Doch al hun voorzorgen helpen niet. Zo geraak ik aan de voet van de berg, maar nu vallen wij zonder granaten en kardoezen. Gelukkig komt een van onze vliegtuigen overvliegen en laat een ganse kist munitie vallen zodat wij nu weer goed bevoorrad zijn. Ongelukkig wordt nu juist een van mijn drie mannen gedood en ging ikzelf krijgsgevangen genomen worden door enkele Duitsers, die achter een stuk muur verscholen zaten. Goed dat ik ze nog op tijd opmerk zodat ik ze, nadat ik er twee gekwetst heb, met mijn geweer uiteen kan drijven. Na zowat vijfhonderd meter vooruit te zijn gegaan, keer ik naar mijn compagnie terug waar ik hartelijk geluk gewenst word door mijn oversten. Later word ik hiervoor tot sergeant benoemd en krijg hiervoor een decoratie. Bij mijn terugkeer, heeft gans ons regiment halt gehouden. Omdat wij hier al te ver vooruit gegaan zijn, moeten wij even later allemaal zelfs achthonderd meter achteruit⁴⁸. Onze artillerie moet immers een tir de barrage kunnen doen vanaf het bos van Houthulst tot op de berg van Passendale⁴⁹. Rond vier uur gaan wij dan opnieuw, recht op de berg af. Ditmaal moeten wij al kruipend vooruitgaan, want nu schieten de Duitsers veel meer, omdat ze versterking gekregen hebben. Wij lijden verschrikkelijke verliezen en de ene dode valt op

Eindoffensief 1918 - Legergroep Vlaanderen

**Eindoffensief 1918 - "Legergroep Vlaanderen".
 (Uit: M. Jacobs, Naamstenen 1914-1918, Brugge, 1988, p. 96)**

Nagetekend van schets nr 14 - Opmars van de Groepering Zuid op 28 september 1918
(Kol. S.B.H. b.d. Weemaes - "Van de IJzer tot Brussel")

Schets nr. 14 uit het boek "Van de IJzer tot Brussel" van Kolonel S.H.B. b.d. Weemaes.
Deze schets stelt de opmars voor van de groepering Zuid waartoe het 3^e karabiniers behoort.
In aanvalsvolgorde staan vooraan het 3^e bataljon, gevolgd door het 2^e en tenslotte door het 1^e bataljon.
Het objectief is de inname van de heuvelrug tussen Passendale en Westrozebeke.

de andere. Het veld raakt bedekt met honderden gekwetsten, die maar voortdurend om hulp roepen, maar die men onmogelijk kan wegdragen. Tegen de avond geraken wij op de berg en neemt het gevecht in hevigheid af. Als wij hier dan naar onze vrienden zoeken, stellen wij vast dat de helft verdwenen is, gedood of gekwetst. Wij brengen de nacht door op de berg onder een hevige regen, die tot 's morgens aanhoudt.

vrijdag 29 september 1918

Rond zeven uur 's morgens kruipen wij dan opnieuw vooruit. Het gevecht wordt nu nog veel heviger dan de vorige dag. Wij worden zeer hevig gebombardeerd omdat de Duitsers tijdens de nacht veel versterking hebben gekregen. Heel wat obussen vallen rondom mij, maar toch word ik niet getroffen. Hoe het mogelijk is, weet ik zelf niet. Nu moeten wij ook een tweede berg innemen in West-Rozebeke. Het gaat niet gemakkelijk want wij worden gedurig tegengehouden door de Duitse mitrailleurs, die ons veel verliezen toebrengen. Op mijn eentje haal ik hier nog eens drie Duitsers uit een abri. Ik schiet er één af omdat ze met granaten blijven werpen.

Wij hebben vele verliezen geleden en hebben al onze officieren verloren. Toch geraken wij tegen de avond eindelijk ook op de tweede berg. Hier liggen veel Duitsers naast hun mitrailleur, in stukken geschoten door onze artillerie. Wij maken opnieuw veel gevangenen en een grote oorlogsbuit valt in onze handen. Wanneer wij boven op de berg aankomen houdt het gevecht op. Wij brengen de nacht door in abriputten die half vol water staan. Daarbij regent het maar gedurig door, wat ons veel last bezorgt. Daarenboven zitten wij zonder eten of drinken. Het is evenwel helemaal onmogelijk ons iets te sturen. Gelukkig zijn er de vliegmachines, die ons wat eten kunnen afgooien.

zaterdag 30 september 1918

Ik word nogmaals op patrouille gestuurd om de andere kant van de berg te verkennen. Spoedig ondervind ik dat de Duitsers in de nacht op de vlucht zijn gegaan. Wij achtervolgen ze en zo geraken wij tot op vijf kilometer van Roeselare. Onderweg liggen er heel wat doden en hebben zij veel mitrailleurs en kanonnen achtergelaten. Spoedig nemen wij Westrozebeke in, waarvan er niets meer overblijft.

Nu marcheren wij in de tweede lijn.

De Duitsers zijn hier nu op hun sterkste lijn aangekomen, waar zij opnieuw stand houden en ons gedurig hevig bombarderen⁵⁰. Wij moeten hier in de bossen logeren, terwijl het altijd maar volop regent. Ik heb nooit meer kou geleden dan tijdens deze dagen.

maandag 2 oktober 1918

Wij gaan tot 5 oktober naar Boezinge. Vervolgens nemen wij in Boezinge de tram naar Leisele waar wij tot 11 oktober in repos gaan en waar wij niets te doen hebben.

vrijdag 11 oktober 1918

Wij nemen de trein in het station van Izenberge en rijden naar Vlamertinge, vanwaar wij te voet naar Boezinge trekken.

zaterdag 12 oktober 1918

Onder een hevige regen stappen wij naar Passendale en Poelkapelle. Om twaalf uur 's nachts komen wij er aan, om dan in de regen te blijven

liggen tot de 13^e 's avonds. Ondertussen moeten wij dikwijls op de vlucht voor Duitse obussen.

Wij gaan opnieuw naar de vuurlijn waar het heel slecht is. Ik ben aangesteld om in de nacht met twee man te patrouilleren en op zoek te gaan naar de Duitse posten. Later tijdens de nacht krijgen wij het bevel dat wij de volgende morgen, na een bombardement van drie minuten, opnieuw een aanval moeten ondernemen.

zondag 13 oktober 1918

In een grote weide worden wij, rond vijf uur in de morgen, gespreid opgesteld⁵¹. In die slagorde verschuilen wij ons achter de hagen, want wij zijn hier slechts op honderd meter van de vijand verwijderd. Om vijf uur dertig begint een verschrikkelijk bombardement, dat spoedig beantwoord wordt door de Duitse artillerie en mitrailleuses, want zij verwachten een aanval. Drie minuten later stormen wij al ten aanval. Er is een hevige tir de barrage die ons vooraf gaat. Het gevecht is zeer hevig en wij worden bestookt door een hevig mitrailleusevuur. Maar in korte tijd maken wij heel veel krijgsgevangen. Wij gaan goed vooruit terwijl veel Duitsers vluchten gelijk hazen en alles in de steek laten om te kunnen ontsnappen. Het is heel plezant en tot hiertoe hebben wij maar weinig verliezen.

maandag 14 oktober 1918

Nadat ik hem eerst gevangen genomen heb, maak ik hier een officier af, omdat hij zich te lang met een mitrailleuse en met zijn revolver verdedigt. Hij had daarvoor al verscheidene van mijn kameraden afgeschoten onder wie mijn sergeant. Hij schiet zelfs nog naar mij wanneer ik al tot op drie meter genaderd ben. Eindelijk lukt het mij hem te vangen en dan valt hij op zijn knieën en vraagt vergiffenis en zegt dat hij vader is van drie kinderen. Toch heb ik geen medelijden en schiet hem op staande voet dood, maar eerst heb ik hem zijn verrekijker afgenomen, die mij trouwens goed van pas komt.

Wat verder sla ik nog een Duitser dood met de kolf van mijn geweer omdat hij nog een revolver bij zich heeft wanneer hij al in onze handen gevallen is. Rond zeven uur komen wij toe aan de spoorweg van Menen naar Roeselare, die in een diepte ligt. Daar val ik met drie man een huis aan, dat wij moeten onderzoeken. Als wij in de omgeving komen worden wij op geweervuur onthaald en een van mijn mannen wordt gedood. Het gelukt ons om tot tegen de muur te komen. Daar zijn wij veilig want onze mannen schieten voortdurend naar de vensters om zo de Duitsers te beletten zich te vertonen. Nu vraag ik hun of zij zich willen overgeven. Omdat ik geen antwoord krijg gaat een van mijn mannen stro zoeken en steken wij het huis met heel de boel in brand.

Hier op de spoorweg hebben wij nu te maken met een hevige tegenaanval, maar wij houden stand. Onze verliezen zijn verschrikkelijk, wij kunnen geen stap zetten of er ligt een dode of een gekwetste.

Het is de eerste maal dat wij zoveel verliezen lijden. Al wie zich durft vertonen op de spoorweg wordt door de Duitse mitrailleuses gedood.

Het ergste van al is dat wij niet meer in verbinding zijn met onze artillerie. Alle telefoondraden zijn kapot geschoten en er hangt een dichte mist, zodat onze vliegers ook niet veel kunnen verrichten. Eindelijk krijgen wij verbinding bij middel van een duif. Door de duif laten wij weten waar wij vastzitten. Nu kan onze artillerie een hevig vuur openen op de Duitsers, die ons van de andere kant van de spoorweg beschieten. Nu gelukt het ons, zonder veel verliezen, de Duitsers opnieuw achteruit te slaan. Rond drie uur komen wij aan in een groot bos waar wij nog verscheidene Duitsers gevangen nemen en enkele grote kanonnen buit maken. Tegen de avond komen wij bij een grote vaart⁵² aan, waar wij tot de 16^e 's morgens stil blijven liggen. Hier zijn al de bruggen en ook de sporen opgeblazen.

Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog is de telefonie nog niet sterk ontwikkeld. En worden duiven ingezet voor het geval de telefoonlijnen onderbroken worden door bombardementen. Links: een duivenhok opgesteld in De Panne. Rechts: de duiven worden verzorgd in de loopgraaf.

woensdag 16 oktober 1918 's Morgens gaan wij opnieuw vooruit en nemen spoedig enkele dorpen in, waaronder Rumbleke, Izegem en Ingelmunster. Wij worden er geestdriftig door de burgers ontvangen. Wij zijn immers de eersten, die hun komen verlossen. In de namiddag moeten wij opnieuw halt houden vóór Ingelmunster, want de vijand biedt opnieuw hevige weerstand. Tegen de avond gaan wij enkele uren rusten in een Duitse barak. Maar wij moeten snel vluchten omdat wij er hevig gebombardeerd worden. In de nacht trekken de Duitsers verder achteruit en in de morgen van de 17^e oktober gaan wij nogmaals heel wat kilometers vooruit tot wij in Meulebeke aankomen. Op driehonderd meter daar vandaan zit de vijand goed versterkt op een hoogte. Hier worden wij opnieuw hevig beschoten met gasgranaten. Daarenboven regent het opnieuw de ganse dag. In de namiddag gaan wij ons wat verschuilen in een schuur want het is bijna niet meer uit te houden. Maar de Duitsers hebben het opgemerkt en beginnen de schuur met grote obussen te bombarderen zodat wij verplicht zijn te vluchten. Hier wordt nog een van mijn beste vrienden gedood. Wij gaan ons vervolgens verschuilen in een weide waar wij zo vlug mogelijk een

tranchee graven. Maar die staat seffens vol water en een weinig later valt er nog een obus in. In een van de huizen worden al de inwoners en ook verscheidene soldaten gedood. Op dat ogenblik komt men ons zeggen dat wij in de nacht zullen afgelost worden door de Franse troepen. Tegen de morgen gebeurt dat ook en wij zijn zeer tevreden.

Het is meer dan tijd want er blijven nog slechts een dertigtal mannen van mijn compagnie over⁵³.

Van hieruit vertrekken wij dan te voet naar Rumbek.

Wij vertrekken naar Zarren bij Diksmuide.

zaterdag 19 oktober 1918

Vandaar gaan wij naar Aartrijke.

zondag 20 oktober 1918

Nu zijn wij in Jabeke, waar wij gelogeed zijn in een Duits hospitaal dat vol vlooien en luizen zit.

maandag 21 oktober 1918

Wij vertrekken naar Blankenberge waar wij, voorafgegaan door muziek, rond de middag aankomen. Gans de stad is versierd en wanneer de burgers ons zien, zijn zij om zot te worden van vreugde, vooral nu ze eindelijk van de Duitsers verlost zijn. Het is een echte feestdag voor ons. Wij logeren hier in de schoonste hotels van de stad en

dinsdag 22 oktober 1918

elkeen heeft een goed bed, en dat voor de eerste maal sinds het begin van de oorlog. Om vier uur is er al een concert op de grote markt waar het krioelt van het volk. Er zijn daar enkele meisjes, die met de Duitsers hebben gelopen en herkend worden door de burgers. Ze worden vastgegrepen en het haar afgesneden.

's Anderendaags duurt hetzelfde spel de ganse dag voort.

's Avonds moet ik met twee man op patrouille gaan, wat nog plezant is omdat wij dan veel potten kunnen pakken.

zaterdag 26 oktober 1918

Ik woon de militaire mis bij die gespeeld wordt door de muzikanten van ons regiment. De kerk was veel te klein voor al het volk.

zondag 27 oktober 1918

Ik sta met zes man op wacht aan de brug van Wenduine.

maandag 28 oktober 1918

Omdat zich hier in de omtrek nog veel Duitsers verschuilen, moeten wij iedereen tegenhouden en hun paspoort nazien.

Allerheiligen - Vandaag woon ik het lof bij. Om zes uur komt een Duits vliegtuig drie bommen werpen op veertig meter van de kerk. Er is hierdoor hevig gewoel in de kerk en iedereen vlucht om het eerst buiten te zijn. Sommigen beginnen luid te schreeuwen of te bidden. Wanneer wij buiten komen zien wij, dat een groot deel van het

vrijdag 1 november 1918

stadhuis, alsook enkele villa's, in stukken zijn gevlogen. Gelukkig was het meeste volk in de kerk, anders waren er misschien veel doden gevallen, terwijl er nu slechts enkele gekwetsten zijn. Om negen uur komt men ons verwittigen, dat ik met zes man de wacht moet optrekken bij het stadhuis om te beletten dat er iets gepakt wordt. Wij hebben wel veel moeite om de burgers op afstand te houden. Wel ledigen wij daar algauw enkele flessen wijn. Wanneer die van de stad 's anderendaags naar de flessen vragen, maken wij hun wijs, dat deze door de bommen zijn stuk geslagen.

zaterdag 2 november 1918 Wij worden afgelost door de burgerwacht, die nu de wacht moet optrekken. In de namiddag gaan wij een bezoek brengen aan Zeebrugge.

zondag 10 november 1918 Twee dagen geleden hebben de Duitsers de wapenstilstand gevraagd. De onderhandelingen zijn al volop aan de gang, want de Duitsers willen koste wat kost vrede sluiten. Ook vandaag moet ik de wacht optrekken, als sergeant. Twee dagen geleden heeft men mij tot sergeant bevorderd.

maandag 11 november 1918 Om elf uur van de nacht komt men mij verwittigen dat de wapenstilstand gesloten is. Er wordt heel de nacht gedronken en gezongen.

vrijdag 15 november 1918 Wij trekken te voet naar Brugge, nadat wij eerst nog een revue hadden. Hier brengen wij de nacht door op de planken van een klooster.

zaterdag 16 november 1918 Wij nemen de trein naar Lovendegem.

zondag 17 november 1918 Wij trekken te voet van Lovendegem naar Nazareth waar ik gelogeerd ben in een groot varkenskot op een weinig stro.

dinsdag 19 november 1918 Wij trekken van Nazareth te voet naar Moortsele⁵⁴ een mars van vijf uur en dat met onze hele verhuiswagen op onze rug. Vandaag moeten wij hier de Schelde over maar alle bruggen zijn opgeblazen. Toch zijn enkele al hersteld. Hier in de omtrek is alles kapot geschoten en verbrand door het gas.

Optocht door de straten van Brugge, enkele dagen na de bevrijding.

Wij stappen verder naar Aalst.

Van Aalst gaan wij naar Zellik bij Brussel waar wij gelogeed zijn in een grote schuur.

Wij trekken Brussel in, met de Koning aan het hoofd. Terwijl wij door de straten van de stad marcheren is het volk waarlijk om zot te worden. Zelf hebben wij op sommige ogenblikken moeite om erdoor te geraken. Duizenden burgers vullen de straten en juichen ons toe⁵⁵. Daarna trekken wij naar Sint-Stevens-Woluwe. Onderweg maak ik toch van de gelegenheid gebruik om naar huis te gaan. Het is nu vier jaar en drie maand dat ik al van huis weg ben. Ik ben gelukkig ouders, broers en zuster in volle gezondheid te kunnen weerzien.

Om vijf uur 's morgens moet ik al weg. Nauwelijks in mijn kantonement aangekomen, ben ik toch al terug op weg naar huis. De twee volgende dagen doe ik net hetzelfde.

woensdag 20 november 1918

donderdag 21 november 1918

vrijdag 22 november 1918

zaterdag 23 november 1918

De koninklijke familie tijdens de optocht door de straten van Brussel.

De karabiniers escorteren de koning.

-
- woensdag 27 november 1918 Nu gaan wij te voet naar Leuven waar wij gelogeerd zijn in een kazeme die vol luizen en vlooiën zit. Ik geloof dat zij hier gedurende heel de oorlog niet gekuist hebben. De soldaten moeten hier seffens zelf beginnen te kuisen in plaats dat men er de krijgsgevangenen zou aanzetten.
- donderdag 5 december 1918 Ik ga weer naar huis tot zaterdag 7 december.
- zondag 8 december 1918 Ik trek met mijn compagnie de wacht op in het station van Leuven. Wij bewaken er de treinen met goederen, die er door de Duitsers zijn achtergelaten. Er zijn tonnen bier bij zodat wij er spoedig een aanvallen en er nogal wat gezopen wordt.
- maandag 9 december 1918 Wij gaan hier naar het bal.
- vrijdag 13 december 1918 Wij nemen de trein naar Kwatrecht bij Gent. Daar moeten wij Duitse munitie gaan lossen. Wij zijn hier gelogeerd in een grote villa vlakbij het station waar het verblijf goed is. In het dorp is er niet veel te zien want er staan maar enkele huizen. 's Avonds gaan wij naar Gent waar we ons goed vermaken. Vandaag zijn wij naar het bal in Wetteren gegaan, op een uur van hier.
- vrijdag 27 december 1918 Ik vertrek in congé voor twintig dagen, dus tot de 16e januari 1919.

Het jaar 1919.

Na mijn congé vervoeg ik opnieuw mijn compagnie die nu in Laken gelogeerd is. Wij hebben hier een schoon leven en wij moeten niets anders doen dan de wacht, zodat ik dikwijls naar huis kan gaan.

Wij vertrekken met de trein naar Duitsland. We rijden langs Leuven, Aarschot, Diest, Hasselt, Tongeren en Visé en komen omstreeks tien uur's avonds aan in Aken⁵⁶. Hier krijgen wij eten en drinken en rond twaalf uur's nachts rijden wij verder naar Viersen een stad van dertigduizend inwoners waar wij moeten blijven. Om drie uur in de nacht komen wij hier toe. Mijn compagnie wordt in een danszaal gelogeerd. Maar ik, als onderofficier, mag bij de burgers slapen. Ik val zeer goed en heb een schone, goed bemeubelde kamer ter beschikking. Een van de meisjes dient mij zelf tot meid om mijn kamer te kuisen en alles te onderhouden, zodat ik hier niets moet doen. De burgers zijn er zeer goed voor mij, zij doen al wat zij kunnen om goed te staan met mij. Maar ik vertrouw ze niet, want het zijn toch Duitsers. Ik heb altijd een geladen revolver bij mij, voor het geval zij zich zouden verroeren.

zondag 23 maart 1919

Het treinstation van Viersen.

De Belgische Kommandantur in Neuss.

-
- vrijdag 4 april 1919 Ik ga naar het theater in Mönchengladbach.
- zondag 6 april 1919 Ik ben van wacht met zes man in het station om er de spoorweg en de bruggen te bewaken. Hier heb ik ook niets anders te doen, dan van tijd tot tijd een ronde te maken. Daarna ga ik in de bossen op jacht. Er is hier zeer veel wild en hier spelen wij dan ook menige haas en fazant naar binnen. Wij moeten goed oppassen want het werkvolk zou in werkstaking willen gaan en wij zijn slecht gezien door het werkvolk. Maar zij mogen toch altijd afkomen.
- dinsdag 8 april 1919 Het is de verjaardag van de Koning. Om elf uur is er een Te Deum in de grote kerk en ik moet met mijn compagnie de erewacht houden. Er zijn slechts een tiental burgers aanwezig. Ook op straat ziet men maar weinig volk. Zij staan wel van achter hun gordijnen te kijken.
- donderdag 10 april 1919 Ik doe opnieuw de wacht in het station en het volk bekijkt mij hier maar eigenaardig wanneer ik een ronde maak met mijn decoratie. Zelf hoor ik iemand zeggen: zie dat is er een die voorzeker veel Duitsers kapot gemaakt heeft. Wanneer ik mij omdraai is hij al verdwenen. Rond twaalf uur krijg ik drie dieven te pakken die kolen kwamen stelen in het station. Ik had het gezien en pakte ze vast. Zij vroegen seffens pardon en de vrouw viel op haar knieën en begon te wenen, maar er is niets aan te doen, ze moeten mee naar de gevangenis.
- zaterdag 12 april 1919 Ik ben met zes man van tien tot twaalf uur op patrouille om de burgers op te pakken die na elf uur nog op straat komen. Wij hebben er spoedig een tiental vast en nemen hun paspoorten af. 's Anderendaags krijgen zij dan enkele honderden Marken boete.
- woensdag 16 april 1919 Ik ben nogmaals van wacht in het station.
- zondag 4 mei 1919 Vandaag vertrek ik in congé.
- zondag 25 mei 1919 Ik word opnieuw opgeroepen om de Rijn over te steken en nog verder Duitsland in te trekken, voor het geval de Duitsers de vrede niet zouden ondertekenen.
- maandag 26 mei 1919 Ik vertrek langs Brussel, Leuven, Tienen, Landen, Luik, Verviers, Welkenraeth, de Duits-Belgische grens over. Van daar trek ik verder langs Aken tot in Keulen. Hier moeten wij twee uur wachten op een trein. Wij gaan dan maar gauw de stad en de Rijn bezoeken. Het is hier heel schoon. Om vijf uur vertrek ik verder naar Neuss waar mijn compagnie nu gelogeerd is. Rond zes uur kom ik in de nogal schone stad toe. Hier zijn wij gelogeerd in een groot pensionaat. Het is er redelijk goed.
- donderdag 28 mei 1919 Ik sta op wacht aan het stadhuis van Neuss.
- zondag 1 juni 1919 Ik maak een wandeling naar Oberkassel en Düsseldorf.
- maandag 2 juni 1919 Nu ben ik met zes man van wacht in de gevangenis.

Wij hebben hier een schoon feest in het theater van Neuss.

zaterdag 7 juni 1919

Wij trekken de wacht op aan de Rijn, waar ik een post onder mijn bevel heb van zes man, juist tegenover de stad Düsseldorf. Wij moeten hier de paspoorten controleren, en de Duitsers beletten tegen de Rijn te komen. Het is hier heel plezant want nu en dan schieten wij nog enkele kardoezen naar de Duitsers die tegen de Rijn willen komen. Wij nemen hier alle dagen een goed bad in de Rijn want het is stikkend heet.

maandag 9 juni 1919

Wij schieten verscheidene ballen naar de Duitsers die aan de andere kant met vrouwen komen wandelen. Het is snel gedaan want allen lopen ze om het hardst weg en ze ontzien het wel nog eens terug te komen.

dinsdag 10 juni 1919

Wij worden afgelost en trekken ons terug in het klooster in Neuss.

vrijdag 13 juni 1919

Wij gaan handgranaten werpen en in de namiddag maken wij een tranchee op de andere kant van de Rijn. Wij gaan de brug van Han

zaterdag 14 juni 1919

Aan het stadhuis van Neuss houden Belgische soldaten de wacht.

De brug over de Rijn tussen Neuss en Düsseldorf waar Sebastiaan Verstedt de controle uitoefende. In de achtergrond zien we de torens van de stad Düsseldorf.

versterken en 's avonds hebben wij nog een feest in het theater te Neuss waar wij ons wel vermaken.

donderdag 17 juni 1919 Wij moeten hier plotseling weg en trekken naar Gangelt tegen de Hollandse grens⁵⁷. Hier ben ik opnieuw bij burgers gelogeerd en heb een schone kamer voor mij alleen met al wat er nodig is. Het is maar een klein dorp en de burgers hebben grote schrik van ons.

vrijdag 20 juni 1919 Ik moet met zes man naar het dorpje Süsterseel op de Hollandse grens. Als zij ons zien aankomen lopen de mensen hun huizen binnen en sluiten al hun deuren. Om hen nog wat meer schrik aan te jagen lossen wij enkele geweschoten in de lucht. Ik ga dan seffens bij de burgemeester om logement voor mijn mannen, ik maak mij meester van de schoonste kamer van het dorp. Hier moeten mijn mannen niets anders doen dan op patrouille gaan en alles van de burgers afpakken, want er wordt hier zeer veel gesmokkeld. Ik ben meester in het dorp en niemand heeft mij hier iets te bevelen, zelfs de burgemeester doet wat ik hem opdraag.

zondag 22 juni 1919 Wij houden verscheidene smokkelaars, geladen met sigaretten, eieren, kaas, boter en kisten chocolade, aan. Hiervan nemen wij goed ons deel. Dat gebeurt nu alle dagen en wij eten en drinken gans de dag op de gezondheid van de smokkelaars. Velen komen vergiffenis vragen en vallen voor mij op hun knieën om hun koopwaren terug te krijgen, maar er is niets aan te doen. Hier ga ik ook dagelijks op jacht om mijn vrije tijd door te brengen en kom telkens terug, geladen met enige hazen of fazanten, want er zitten er hier heel veel in de bossen. In een bos kon ik vandaag een vrouw aanhouden met tachtig eieren verborgen onder haar rok. Zij had die in Holland gehaald en trachtte zo over de grens te komen. Doch ik had het gezien en liet haar komen. Zodra zij aan de draad was, had ik haar vast en nam haar mee. Eerst weigerde ze, doch toen ik haar eens mijn revolver op haar borst zette, was zij spoedig van gedacht veranderd en liet zich dan gemakkelijk opleiden.

donderdag 26 juni 1919 Vandaag hebben wij een Hollander aangehouden, die met een mooi paard over de grens wilde komen. Dat duurt hier zo tot 6 juli.

zondag 6 juli 1919 Vandaag trekken wij terug naar Gangelt.

maandag 7 juli 1919 Al om twee uur in de morgen, vertrekken wij te voet naar Geilenkirchen, drie uur verder, om daar de trein te nemen naar Oberkassel en Düsseldorf aan de Rijn. Hier ben ik opnieuw gelogeerd in een groot hotel waar ik twee mooie kamers ter mijner beschikking heb alsook een meid. Daar ik nu dienst doe als foerier, heb ik niets te anders doen dan wat groenten te kopen voor de soldaten. Het is hier een mooie streek waar wij gelogeerd zijn langs de Rijn en dagelijks ga ik hier wandelen per fiets naar Aken, Crefeld en naar andere mooie plaatsen.

Vandaag word ik hier voorgoed gedemobiliseerd en mijn donderdag 7 augustus 1919
soldatendienst is ten einde en al ons lijden is voorbij⁵⁸.

Voetnoten.

1. Er is nogal wat verwarring over de schrijfwijze van de naam, die dan met "t" en elders met "dt" en ook met "d" geschreven wordt. De oorspronkelijke familienaam is die van Gerardus Verstellt (overgrootvader van Sebastiaan), vondeling, vermoedelijk geboren in Brussel op 21 mei 1782. De wijziging in schrijfwijze gebeurt in de geboorteakte van Franciscus Verstellt de vader van Sebastiaan. Maar regelmatig wordt de naam fout gespeld. Wij gebruiken consequent "dt" als uitgang.
2. Tussen 22 en 25 december 1916 worden de regimenten van de karabiniers herschikt en zo wordt Sebastiaan Verstellt, tot het einde van de oorlog, ingedeeld bij het 3^e karabiniers.
3. Sebastiaan bedoelt hier natuurlijk: Keizer Wilhelm II - Frederik Wilhelm Victor Albert (°Potsdam, 27 januari 1859 - †Doorn (Nederland), 4 juni 1941). Hij was de laatste Duitse keizer en koning van Pruisen.
4. Het betreft hier Engels Pieter uit Sint-Genesius-Rode (hij wordt vermeld in het boek van de vuurkruisers 34-35 pag 457).
5. Loopgraaf.
6. Op 25 augustus 1914 sneuvelden 29 man van het 1^e karabiniers en 5 van het 3^e karabiniers, hoofdzakelijk in Elewijt, Hofstade, Zemst en Mechelen. De volgende dag sneuvelden nog 6 man van het 1^e karabiniers en 1 van het 3^e karabiniers. Van 27 augustus tot 3 september bezweken er nog 5 in de ziekenhuizen van Mechelen en Antwerpen.
7. We vonden: Frans Stas, geboren op 27 november 1892 in Huizingen. Zoon van Jacobus (herder) en Catharina Ecker (herbergierster in Neerdorp).
8. Op 12 september 1914 sneuvelden in Tildonk, Werchter, Wakkerzeel en Tremelo minstens 24 manschappen van het 1e karabiniers en op 13 tot 15 september nog eens 8.
9. In zijn boek "*Jusqu'à l'Yzer*" uitgegeven bij Calmann Lévy éditeur Paris 1917, beschrijft Max Deauville, alias voor Maurice Duwez, deze treinreis. Het werk werd inmiddels uitgegeven in het Nederlands onder de titel: "*Tot aan de IJzer*" (bij Roularta en De Schorre).
10. In de omgeving van Berlare sneuvelden minstens 20 karabiniers tussen 4 en 8 oktober 1914. Verschillende gekwetsten overleden nadien in het krijgshospitaal van Antwerpen, onder hen majoor Gustaaf Verbrugghe.
11. Volgens de database van het leger is er Engels Pierre B. °Sint-Genesius-Rode 27 augustus 1879, soldaat bij de Genie met stamnummer 869.
12. Op 3 november beslist de generale staf, dat de 42e Franse divisie en twee bataljons marinefuseliers worden ingezet voor het innemen van het kasteel van Woumen. Er worden twee loopbruggen over de IJzer aangelegd langs waar één van de bataljons zal aanvallen. 50 kanonnen bestoken het goed verdedigde kasteel. Er hangt veel mist en verder dan het kasteelpark (op 400 meter van het gebouw) komen ze niet. De 4e november gaat de 42e divisie opnieuw in de aanval en de 5e november ondernemen ook de Marinefuseliers nog een poging. Het kasteel wordt evenwel nooit ingenomen.
13. Tijdens de eerste maanden van de oorlog was gebleken, dat zowel het uniform als de uitrusting, die uit de napoleontische periode stammen, niet meer aangepast zijn aan huidige manier van oorlog voeren. De invoering van een nieuw kaki uniform, Engels model 1915, in het Belgische leger

- neemt een aanvang in mei 1915. Eerst worden de eenheden van het veldleger (de fronteenheden) uitgerust. Pas tegen eind 1916 is het gebruik van het kaki uniform algemeen. Het oude blauwe uniform wordt pas in 1919 uit de reglementen geschrapt.
14. Eugeen Sebastianus Maria Bergmans, wachtmeester bij de rijkswacht te paard. Hij is geboren in Alseberg op 19 mei 1881. Hij is de zoon van Gielemus, herbergier en van Barbara Heymans. Hij sneuvelt tijdens een bombardement in Lampernisse bij Diksmuide op 22 september 1915 om 16 uur (volgens doodsprentje - Sebastiaan plaatst deze gebeurtenis op donderdag 23 september 1915). Hij ligt begraven op de B.M.B. te Oeren (Alveringem) graf 019.
 15. Wij tellen voor 2 oktober 1915 in Diksmuide 5 gesneuvelden bij het 1^e karabiniers.
 16. Langs de IJzer in Diksmuide - aan de overkant van waar nu de IJzertoren staat - stond voor de oorlog het enige gebouw opgetrokken uit gewapend beton. Hier waren de bloemmolens van Diksmuide ingericht. De fabriek was vooral bekend onder de Franstalige naam: "de *Minoterie*". Het gebouw werd door de Duitsers bezet en het was, samen met de bijbehorende Duitse stellingen, heel moeilijk in te nemen.
 17. Tussen 3 en 6 oktober 1915 sneuvelen 7 karabiniers in Diksmuide.
 18. J. Matton kan Jan Baptist Matton zijn, geniesoldaat (geen verdere gegevens).
 19. In het noorden van Lo is er een Rabbelaresteenweg.
 20. Van Steenlandt Jozef mil. 1914 - Sldt 2^e klas - 1^e karabiniers 3^e bataljon 11^e compagnie geboren te Sint-Niklaas-Waas, gesneuveld in Sint-Jacobskapelle op 19 juli 1916.
 21. De eerste badinrichting voor soldaten opent in De Panne in maart 1915. Per dag kunnen duizend vijfhonderd soldaten hier een bad nemen. In de zomer van 1916 wordt er een wasserij aan toegevoegd: vierhonderd vrouwen wassen, herstellen en stoppen er elke dag 15.000 stukken linnen. Na de douche krijgt iedere soldaat nu ook vers ondergoed. In de zomer gaan de soldaten in De Panne ook in de zee baden. Later in 1915 komen er badinrichtingen bij, ditmaal dicht bij het front, eerst in Elzendamme (Vleteren) en daarna, in oktober 1915, vier bad- en douche-inrichtingen: in Steenkerke (Veurne), Oeren (Alveringem), Sint-Rijkers (Alveringem) en Wulpen (Koksijde). In iedere instelling kan men per maand 25.000 baden aanbieden.
 22. Op het einde van 1916 wordt het 3e Regiment Karabiniers, dankzij de aankomst van versterkingen, opnieuw opgericht (zie voetnoot 2).
 23. Oefenkamp in Mailly-Champagne ten zuiden van de stad Reims. In het boek "*l'Histoire des Régiments de Carabiniers et des Bataillons de Carabiniers Cyclistes 1914-1930*" door Marcel Corvilain (capitaine de réserve), uitgegeven bij Goemaere, Brussel in 1933, lezen we over deze militaire manoeuvres: "... *Het regiment verblijft in dennenhouten barakken waar de wind door alle spleten blaast. De thermometer wijst -18 °C*". Wanneer de soldaten van de oefening terugkeren stoken ze vuur met nog groene takken, zodat de barakken gevuld worden met rook en men op de vloer moet slapen om niet te stikken in de rookgassen.
 24. Krombeke is een deelgemeente van de stad Poperinge, halfweg tussen Roesbrugge-Haringe en Vleteren.
 25. Centre d'Instruction Divisionaire (C.I.D.), opleidingscentrum van de legerdivisie.

26. In Lo-Reninge.
27. De Kousse-boom is een gehucht in Lo-Reninge langs de Sloggatvaart aan de splitsing van de Ashoop.
28. Denayer Pierre Joseph, klas 1913, 3^e karabiniers, 1^e bataljon, 6^e compagnie, uit Essenbeek (Halle).
29. Station op de vroegere spoorlijn 76 van De Panne-Adinkerke naar Poperinge. Het gehucht is gelegen tussen Leisele en Klein-Leisele, in de omgeving van het kruispunt van de Lostraat en de Stavelestraat.
30. Killem is een Frans dorpje met ongeveer 1000 inwoners. Het ligt ten westen van de grensgemeente Hondshoote.
31. Bergues is ook bekend als Sint-Winoksbergen. Het is een oude stad in Frans-Vlaanderen die behoorde tot het graafschap Vlaanderen. Ze werd in 1000 gebouwd in opdracht van graaf Boudewijn IV met de baard.
32. Warhem, (Warrem), gemeente van 2000 inwoners tussen Killem en Bergues.
33. De steenbakkerij in Ramskapelle zou "Nieuwendamme" hebben geheten (naar de naam van dit gehucht).
34. Tijdens WO1 worden kerktorens, molens en andere hoge gebouwen, die een uitstekend zicht boden op de omgeving, vaak als observatiepost uitgebouwd. Vanuit deze posten kunnen de waarnemers de vijandelijke artillerie observeren en gegevens doorseinen naar de eigen artillerie. Ze kunnen de vijandelijke troepenbewegingen bespieden en de aanleg van nieuwe versterkingen beloeren. In Ramskapelle worden meerdere schoorstenen van de steenbakkerij uitgebouwd tot observatiepost. Nu is in ieder geval maar één versterkte schoorsteen overgebleven. De steenbakkerij deed in oktober 1917 dienst als hoofdkwartier voor de "126th (East Lancashire) Brigade" en de "Royal Engineers 428 Field Company". Zij zouden de schoorsteen verstevigd hebben.
35. Op 18 maart 1818 sneuvelden minstens 49 manschappen van het 3e karabiniers.
36. De industriële haringrokerij wordt opgericht in 1901 door Henri Carbonez en wordt door toevoeging van een afdeling voor ingemaakte viswaren, uitgebouwd tot de "Sardinerie Henri Carbonez N.V.". Carbonez bezat ook een haringrokerij in Roeselare, in de Arme Klarenstraat. De Sardinerie Henri Carbonez bracht zijn sardines op de markt onder de merknaam "Les trois Pacificateurs".
37. De firma Briqueteries, Tuileries en Céramiques bouwt in 1904-1905 ten westen van de dorpskom van Ramskapelle een steenbakkerij met naast een ateliergebouw ook vier ovens, verschillende droogloodsen en een woning voor de bedrijfsleider. De fabriek wordt in 1909 opgekocht door de Kortrijkse vennootschap "Céramiques en Briqueteries Mécaniques du Littoral". De steenbakkerij in Ramskapelle is gespecialiseerd in de productie van geëmailleerde gevelstenen en profielstenen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog komt het bedrijf in de frontlinie te liggen en het Belgische leger richt de fabrieksschoorstenen in als observatieposten, waarvan er één bewaard blijft. Het bovenste gedeelte van de bakstenen schoorsteen wordt versterkt met gewapend beton en wordt voorzien van kijkgaten. Van op het betonnen platform heeft men een uitstekend zicht op het hele noordelijke deel van de Belgische sector met het kanaal Nieuwpoort-Veurne, Ramskapelle, Nieuwpoort en het strategisch belangrijke sluiscomplex "de Ganzenpaot".

38. De griep treft de frontsoldaten in twee golven. De eerste golf komt op in het voorjaar van 1918. Het gaat om een milde griep, waarbij mensen een paar dagen ziek zijn maar die slechts weinig dodelijke slachtoffers maakt. Het is deze griep waarmee Sebastiaan Verstedt af te rekenen krijgt. De tweede golf begint in de herfst van 1918. Dit keer blijkt de griep niet alleen zeer besmettelijk, maar ook erg dodelijk te zijn. Ze eist in vier maanden meer mensenlevens dan de oorlog in vier jaar. De oorlog kost 15 miljoen mensen het leven, de griep ongeveer 50 miljoen. Er sterven bovendien meer militairen in bed door griep dan door oorlogsgeweld in de loopgraven.
39. De correcte naam voor het kamp dat Sebastiaan als Solonik aangeeft, is vermoedelijk kamp met codenaam Saloniki. Ook kamp Bagdad zal wel een codenaam zijn geweest (geen verdere informatie).
40. Stavele is een deelgemeente van Alveringem gelegen aan de IJzer, stroomafwaarts van Beveren aan de IJzer en op 5 km van de Franse grens.
41. Elzendamme is een gehucht gelegen aan het kruispunt van de baan Ieper - Veurne en de IJzer.
42. La Ferme du Chien (Hoeve de Hond), is gelegen aan de linkerkant van de Boezingestraat richting Poperinge, juist voorbij de Steenbeek. De Steenbeek vormt hier de frontlijn tussen de Belgische en de Duitse troepen.
43. Dagorde van Koning Albert.
Op het ogenblik dat het Belgische leger klaar is om ten aanval te trekken, richt Koning Albert het volgende dagorder tot zijn troepen:
"Soldaten, Gij gaat een machtigen aanval doen op de vijandelijke stellingen. Zij aan zij met uwe heldhaftige Franse en Engelse wapenmakers, komt het u toe den overweldiger, die sedert meer dan vier jaar uwe broeders verdrukt, terug te drijven. Het uur is beslissend. Overal wijkt de Duitser. Soldaten, toont u waardig van de heilige zaak onzer onafhankelijkheid, waardig van ons verleden, waardig van ons ras. Vertrouwt stellig op de overwinning. Vooruit voor 't recht, voor de vrijheid, voor 't roemrijk en onsterfelijk België. ALBERT."
44. Op 27 september deelt het hoofdkwartier van de Groepering Vlaanderen mede: *"De dag D is 28 september 1918; het uur H is vijf uur dertig minuten"*. (zie *"Van de IJzer tot Brussel"*, kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes pg 76.)
45. De 6^e Legerdivisie maakt deel uit van de Groepering Zuid en valt aan in de sector Boezinge - Wieltje. Het 3^e Regiment Karabiniers is in Boezinge, het noordelijk gelegen deel van deze sector.
46. De Groepering Zuid, waartoe het 3^e karabiniers behoort, beschikt over 252 stukken veldgeschut; 48 stukken zware artillerie, 12 lang en 36 kort; en 72 stukken loopgraafartillerie. Het totaal aantal artilleriestukken dat door het Belgische leger ingezet wordt voor het eindoffensief bedraagt 1.583. (*"Van de IJzer tot Brussel"* Kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes pg 43 en 44).
47. *"Het was een verlaten terrein met koud maanaspect, door vier jaar oorlog omwoeld en door de regen doorweekt, een chaos vol granaatrechters, die gevuld waren met water en die elkaar bijna raakten, zodat elk verkeer onmogelijk was. Door de regen kan men slechts met grote moeite oprukken omdat men blijft steken in de kleverige modder, die aan de schoenen blijft plakken en waarin men soms tot aan de knieën wegzinkt"* (*"Van de IJzer tot Brussel"* Kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes pg 63 en 64).
48. Omdat heel wat batterijen zich moeilijk kunnen verplaatsen is de verbinding tussen artillerie en de troepen niet meer optimaal. Omdat som-

mige eenheden (1^e grenadiers en 1^e en 3^e karabiniers) al voorbij de lijn van de begeleidende artilleriebeschieting zijn gevorderd, laat men ze terugkeren. Hierdoor kunnen de Duitsers de verloren stellingen terug innemen en krijgt het moreel van onze troepen een flinke knauw. (*"Van de IJzer tot Brussel"* Kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes pg 82).

49. Er staat een herdenkingsplaat aan het Brits kerkhof in de 's Graventafelstraat.
50. Te 19.15 uur geeft de commandant van de Groepering Zuid de toestand door aan het Groot Hoofdkwartier: *"Wij zijn overal gestopt voor de 'Flandern I Stellung'. De divisie commandanten verklaren dat de troepen op dit ogenblik onbekwaam zijn om een nieuwe aanval te leveren. Wij bevinden ons niet langer voor weerstandsnesten, maar voor een aaneengesloten verdedigde stelling. Deze kan slechts ingenomen worden na een ernstige artillerievoorbereiding en met de hulp van frisse troepen. De commandant van de 9^e Britse divisie (rechts) is dezelfde mening toegedaan."* (*"Van de IJzer tot Brussel"* Kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes pg 135).
51. *"Het 3^e karabiniers beschikt nog over 30 officieren en 1.055 soldaten. Vergeleken met de normale getalsterkte (71 officieren en 2.000 soldaten) moeten wij vaststellen dat het regiment zwaar verzwakt is"*. (*"Van de IJzer tot Brussel"* Kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes pg 215.)
52. Het betreft hier het kanaal van Roeselare - Leie. Het verbindt Roeselare via Izegem, Ingelmunster en Oostrozebeke met Ooigem waar het uitmondt in de Leie.
53. In *"Van de IJzer tot Brussel"* van Kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes staat hierover volgende aantekening: *"In de nacht van 17 op 18 oktober wordt de 6^e infanteriedivisie afgelost door de 164^e en verzamelt ze ten zuiden van Rumbeke. De karabiniers hebben een laatste schitterende inspanning geleverd; ze zullen niet meer ingezet worden; voor hen is de oorlog ten einde. Deze tweede fase van het (eind)offensief kostte aan de divisie 1.051 manschappen aan gesneuvelden, gewonden en vermisten, waaronder 12 officieren die gedood werden."*
54. Deelgemeente van Oosterzele in Oost-Vlaanderen.
55. De 6e Legerdivisie (Grenadiers en Karabiniers) levert de escorte voor de plechtige intrede en begeleidt de stoet, met muziek van het 1e karabiniers, langs de volgende route: Vlaanderenstraat, Sint-Catharinaplein, Kuikenmarkt, Anspachlaan, Brouckèreplein, Noordlaan, Bloemtuillaan, Koningstraat en Wetstraat. (*"Van de IJzer tot Brussel"* Kolonel S.B.H. b.d. M. Weemaes pg 384).
56. Einde maart 1919 worden de 4e en de 5e LD vervangen door de 1e en de 6e LD. (Zie: *"De wacht aan de Rijn"* door Luitenant-kolonel M. Tasnier, stafadjunct). De door de Belgen bezette sector strekt zich uit van Neuss tot aan de Nederlandse grens. De voornaamste bezette plaatsen zijn: Neuss, Oberkassel; Krefeld, Mönchengladbach, Geilenkirchen, Viersen en Kempen. Een van de bijzonderste controlepunten was de brug over de Rijn tussen Oberkassel en Düsseldorf.
57. Duits grensdorp ter hoogte van Sittard en dus niet zover van Dilsen en Maasmechelen.
58. Aan de militaire bezetting van het Rijnland komt een einde op 30 november 1919.

Beknopte biografie van Sebastiaan Verstedt.

Sebastiaan Verstedt is geboren in Dworp op 26 juli 1891 in het gehucht Kesterbeek. Hij is de zoon van Franciscus Verstedt een fabrieksarbeider en van Catharina Derdelinckx huishoudster.

Hij is de kleinzoon van Petrus Josephus Verstedt en Maria Wets, en de achterkleinzoon van vondeling Gerardus Verstedt, vermoedelijk geboren in Brussel op 21 mei 1782 en uitbested in Huizingen waar hij op 30 mei 1807 in het huwelijk treedt met Joanna Catharina Vander Rusten uit Huizingen.

Sebastiaan heeft twee zussen en een broer: Maria Anna geboren in Huizingen in 1888, Joanna Catharina geboren in Dworp in 1893 en Egidius geboren in

Dworp in 1896.

Sebastiaan Verstedt vóór zijn vertrek naar het leger.

Foto van Sebastiaan Verstedt met snor (militair boekje).

Op 2 oktober 1911 wordt hij soldaat bij het 1^e Regiment Karabiniers.

Hij is 1 m 66 groot, wat voor die tijd als relatief groot mag bestempeld worden.

Hij draagt een snor en heeft bruin haar. Zijn stamnummer is 495. Hij beëindigt zijn legerdienst op 6 mei 1913.

Op 29 juli 1914 wordt hij gemobiliseerd.

Van 4 augustus 1914 tot 26 december 1916 maakt hij deel uit van het 1^e Regiment Karabiniers, 3^e bataljon, 4^e compagnie en vervolgens van 27 december 1916 tot 11 november 1918 van het 3^e Regiment

Karabiniers, 3^e bataljon 3^e compagnie.

Voor zijn aandeel in de gevechten in Sint-Joris Nieuwendamme wordt hij bevorderd tot korporaal. De dag vóór de wapenstilstand wordt hij sergeant. Hij krijgt deze bevordering voor zijn aandeel in het eindoffensief (28 en 29 september 1918).

Vanaf 16 januari 1919 neemt hij met zijn regiment deel aan de wacht aan de Rijn. Zo blijft hij gedurende iets meer dan vijf jaar onder de wapens en wordt hij pas op 16 september 1919 voor onbepaalde duur met verlof gestuurd.

In het actieve burgerleven is hij tewerkgesteld in de stoffenhandel - firma Jules Waucquez & Cie - in de Huidevettersstraat 65 in Brussel als magazijnier. In dit gebouw is sinds 1979 de archiefdienst van de stad Brussel gevestigd. In 1951 wordt ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan van de firma een jubileumboek uitgegeven. Sebastiaan heeft 37 jaar dienst (in dienst 1914) en is in de firma opgeklimmen tot chef van het werkhuis.

Elisabeth Petroons.

Op 13 november 1920, huwt hij met Elisabeth Petroons, de weduwe van Albert Mertens, die al in augustus 1914 in Erpent, in de omgeving van het fort van Andoy nabij Namen, sneuvelt. Elisabeth is winkelierster en heeft van haar eerste man een dochter, Ludovica Elisabeth Mertens, geboren in Huizingen op 30 maart 1915.

Sebastiaan Versteldt en zijn vrouw Maria Duwaert.

Kleinzoon William herinnert zich over dit huwelijk volgend verhaal: "Albert Mertens, die zeer goed vriend was met mijn grootvader, zou hem bij de mobilisatie gevraagd hebben, dat indien hij tijdens de oorlog zou sneuvelen, Sebastiaan bij zijn terugkeer uit de oorlog voor zijn vrouw zou zorgen en zo mogelijk met haar zou huwen."

Sebastiaan heeft met Elisabeth 4 kinderen: Joanna Catharina (°1921 en die nog hetzelfde jaar overlijdt), Marguerite (°1924), Jean (°1925) en Frans (°1929).

Zij baat in de Vaucampsiaan een ruime herberg uit die de bijna

vanzelfsprekende naam krijgt:

"Café de l'Yser".

(Zie ook: "En het dorp zal duren..." trimestrieel tijdschrift van het Heemkundig Genootschap van Witthem Beersel, Nr. 61 - januari-maart 2014, pag 67 en 68).

Na het overlijden van zijn vrouw op 18 januari 1941, hertrouwt hij in 1944 met de 15 jaar jongere weduwe Maria Duwaert. Zij is de dochter van oud-strijder Hendrik Duwaert, een Hallenaar woonachtig in Huizingen.

Zij overlijdt in Halle op 9 september 1973.

Sebastiaan Verstedt overlijdt op 21 april 1968,

77 jaar oud, in de Vaucampsiaan nr. 168 in Huizingen. De aangifte wordt gedaan door zijn zoon Frans Verstedt, bediende en door zijn stiefzoon Michel Bovri, meubelmaker.

Kleinzoon William herinnert zich de begrafenis als een bijzondere gebeurtenis in Huizingen. De kist werd, onder begeleiding van de fanfare, op de schouder de kerk binnengedragen.

Sebastiaan krijgt een begrafenis, een oorlogsheld waardig.

**Soldaat Hendrik Duwaert
collega en schoonvader
van Sebastiaan Verstedt.**

**De herberg "Café de l'Yser"
in de Vaucampsiaan in Huizingen.**

**De begrafenisstoet aan het sterfhuis
van Sebastiaan Verstedt.**

**Vooraan: uiterst rechts Egide, de
broer van Sebastiaan, Henri Van Den
Bosch (schoonzoon), Frans (zoon)
en erachter William Verstedt (klein-
zoon). De dame uiterst links is
dochter Marguerite.**

**De oud-strijders openen de
begrafenisstoet. De vlaggendrager
links is Alfons Pauwels. Het kussen
met de eretekens van Sebastiaan
wordt gedragen door voorzitter
Karel Baeyens.**

**De 2^e van rechts is oud-strijder
Jan Baptist Vanderrusten alias
"Tist van Marans de stralikes".**

Jules Waucquez & Cie

Bruxelles

1901

1951

Twee bladzijden uit het jubileumboek van de firma Jules Waucquez & Cie uit 1951. De oorlogsveteranen worden er met al hun eretitels en medailles in vermeld.

MM	Service - Dienst
GAUDIUS Bertine <i>Sous Chef de Service - Onder diensthoofd</i> Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe	37 ans
GILBERT Georges <i>Chef de Département - Afdelingshoofd</i> Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe	37 ans
VERSTELD Sébastien <i>Chef d'atelier - Chef van het Werkhuis</i> Chevalier de l'Ordre de la Couronne avec Glaives. Chevalier de l'Ordre de Léopold II. Croix de Guerre Belge. Croix de Guerre Française. Croix du Feu. Croix de l'Yser. Croix Militaire 2 ^{me} Classe. Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe Medaille Industrielle de 2 ^{me} Classe	37 ans
DEMOL Félix <i>Chef de Département - Afdelingshoofd</i> Médaille d'or de l'Ordre de Léopold II Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe	36 ans
CHAPEY Robert <i>Représentant - Vertegenwoordiger</i> Chevalier de l'Ordre de la Couronne avec Glaives. Chevalier de l'Ordre de Léopold II avec Glaives. Croix de Guerre avec Palme. Croix du Feu. Croix de l'Yser. Médaille au Volontaire. Médaille de la Victoire. Médaille Commémorative. Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe	32 ans
D'ARGENT Maria <i>Caissière - Kassierster</i> Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe	32 ans
DECOCK Jules <i>Chef de Département - Afdelingshoofd</i> Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe	32 ans
DEMUNTER Fany <i>Chef de Service - Diensthoofd</i> Medaille Industrielle de 1 ^{re} Classe	32 ans
DONS Louis <i>1er Coupeur - 1ste Snijder</i> Croix de Guerre avec Palme. Croix du Feu. Croix de l'Yser. Medaille Industrielle de 2 ^{me} Classe	32 ans

Enkele nabeschouwingen over het dagboek van Sebastiaan Verstedt.

MARC DESMEDT

De tekst van het dagboek van Sebastiaan Verstedt is ons toevertrouwd door kleinzoon William Verstedt uit Dworp.

Nog tijdens zijn leven heeft Sebastiaan - William's peter - hem als erfgenaam van zijn dagboek aangeduid. William kreeg het oorlogsverhaal en bewaarde het zorgvuldig. Nu, precies 100 jaar na het begin van de oorlog, is hij van oordeel dat het tijd is het in de openbaarheid te brengen.

We mogen eruit afleiden, dat hij zijn oorlogsverhaal, tot aan zijn dood, zorgvuldig voor de buitenwereld heeft afgeschermd. Maar waarom sloeg Sebastiaan bewust één generatie over? Was hij bevreesd dat sommige gebeurtenissen hem in een kwalijk daglicht zouden plaatsen? Wie het werk tijdens zijn leven zou lezen, zou verplicht worden een oordeel te vellen over zijn oorlogsdaden. We mogen aannemen, dat hij dat risico ten allen prijze heeft willen vermijden.

Anderzijds is het duidelijk dat, door het dagboek aan zijn kleinkind toe te vertrouwen, hij ervoor gezorgd heeft dat zijn verhaal over zijn strijd voor vrijheid, zijn opoffering en zijn heldendaden aan het front niet in de vergetelheid zouden terecht komen.

De publicatie in dit tijdschrift draagt daar zeker toe bij.

Hoe het dagboek tot stand kwam is niet helemaal duidelijk. Wel is zeker dat deze versie niet aan het front geschreven is, maar wel in één stuk na de oorlog. Dat gebeurde vrijwel zeker aan de hand van aantekeningen, die hij tijdens de oorlog gemaakt heeft.

Achteraan het dagboek is een aantekening toegevoegd uit een krant van 16 april 1922. Het betreft een artikel over het bergen van stoffelijke overschotten van gesneuvelde soldaten in het fort van Walem, bedolven onder het puin tijdens de beschietingen in 1914.

Het is best mogelijk dat Sebastiaan zijn memoires in die periode heeft vastgelegd.

Hoe dan ook, de gebeurtenissen beschrijft hij op een erg gedetailleerde wijze, met vermelding van datum, plaats en omstandigheden. Zonder notities, gemaakt tijdens de oorlog in de dagen volgend op de gebeurtenissen, zou dat vrijwel onmogelijk geweest zijn.

Het schrijven van het hele verhaal na de oorlog kan een verklaring zijn voor de enkele onnauwkeurigheden die hier en daar in het verhaal geslopen zijn. Het gaat dan meestal over kleine verschillen bij het vermelden van datums of over anachronismen bij bepaalde gebeurtenissen.

Sebastiaan is ongetwijfeld zeer katholiek opgevoed. Wanneer het mogelijk is, gaat hij naar de mis en één enkele keer vermeldt hij zelfs naar het lof te zijn geweest. De kerkelijke feestdagen worden in zijn dagboek expliciet vermeld. Alhoewel hij weinig of niet bevreesd is te zullen omkomen in de strijd, stelt hij zich steeds weer de vraag hoe het mogelijk is dat hij nooit ernstig getroffen wordt, alhoewel veel van de vrienden in zijn omgeving sneuvelen.

Toch relativeert hij ook die gevoelens zoals blijkt uit volgende passage: *"Vandaag is mijn beste vriend Pierre Denayer uit Essenbeek, met wie ik hier al de ganse oorlog samen ben, doodgeschoten. Het doet mij veel pijn zo iemand te verliezen. Maar enfin, er is toch niets aan te doen, en als het hier zo voort duurt, krijgen wij hier toch elk onze beurt."*

Ondanks zijn katholieke inspiratie, vertoont hij een vrij libertijnse levenswijze. Zo is zijn houding ten opzichte van burgers nogal eens buitensporig. Toch kan men het de soldaten niet erg kwalijk nemen dat zij bij gebrek aan de meest noodzakelijke voorzieningen - voedsel, huisvesting, verwarming en nog andere - al van bij de eerste oorlogsdagen hier en daar wat meeritsen. Hij gaat er zelfs prat op dat ze een boer, die protesteert omdat ze zijn koe in de weide hebben gemolken, op de koop toe nog een pak slaag geven.

Sebastiaan heeft interesse voor natuur, landschappen, reizen, kunst, enz. Hij geniet van zijn verblijven in Engeland. Hij verkent de steden en steeds opnieuw staat hij in verwondering voor een andere wereld, die voor hem opengaat. Hij neemt alle gelegenheden te baat om tijdens zijn verlof in Engeland naar het theater te gaan. Merkwaardig, want Sebastiaan zal wel geen Engels gesproken hebben. Later aan de Rijn gaat hij opnieuw naar het theater en opnieuw vindt hij het bijzonder mooi.

Hij is intelligent, steeds alert en in een ruime mate onbevreesd. Ongetwijfeld belangrijke eigenschappen, die zijn behoud voor een groot deel mee hebben verzekerd.

Het anti Duitse gevoel neemt gaandeweg haast buitensporige proporties aan. Vooral in het besef dat de Duitsers verantwoordelijk zijn voor zoveel ellende en het verlies van zoveel makkers, groeit het uit tot duidelijk waarneembare haatgevoelens. Zelf schrijft hij van zichzelf, dat hij een even grote moordenaar geworden is als de vijand. Hij verbergt niet, dat het hem een hoge graad van genoegdoening verschaft wanneer hij een Duitser in het stof kan doen bijten.

Gaandeweg krijgt hij een haat-liefdeverhouding met de oorlog. Op bepaalde momenten kan hij in verwondering opgaan en als het ware

genieten van de brandgloed van bombardementen. Wanneer hij een maand in opleiding gaat, is hij laaiend enthousiast over de nieuwe kennis en vaardigheden die hij opdoet met vlammenwerpers, mitrailleurs en granaten. Van dit laatste tuig schrijft hij: "... *Daarna moesten wij over de granaten leren, waarvan ik een groot liefhebber ben ...*".

Anderzijds kan hij verschrikkelijk balen wanneer regen, koude en andere beproevingen moeten verwerkt worden. Op nieuwjaarsdag 1917 wordt het hem allemaal teveel. Wanneer hij nog maar eens door het slijk op verkenning gestuurd wordt, noteert hij: "... *Vandaag is het nog maar eens hetzelfde spel. Ik wou nu dat de laatste officier vandaag nog kapot geschoten werd, want het zijn allemaal boeren. Ook is het te hopen dat het nu het laatste jaar van de oorlog is ...*". Wanneer hij taken opgelegd krijgt, die hij absoluut niet graag doet, wordt hij opstandig. Hij gebruikt hierbij uitdrukkingen, die in die tijd zonder twijfel tot de algemene beeldspraak behoorden, zoals: "... *ze spelen hier weer duchtig met ons botten ...*".

Hetzelfde woordgebruik past hij toe voor het typeren van de weinige momenten van ontspanning, die vaak gepaard gaan met het drinken van bier of wijn. Het zijn de zeldzame momenten om stoom af te laten. Als er weer eens duchtig op de fles gegaan wordt, schrijft Sebastiaan: "... *en wij dronken ons hier weer al eens een goed stuk in ons botten ...*".

In de laatste fase van de oorlog is hij een ondernemende infiltrant die onbevreesd en heel succesvol, aanvallen op Duitse stellingen onderneemt, zoals op 18 maart 1918 in Sint-Joris.

Mogelijk zijn de verhalen in het dagboek hier en daar wat aangedikt, maar ze zijn echt. Dat bewijzen de vermeldingen op het dagorder van het regiment en van het leger. Hij krijgt onderscheidingen, waaronder zelfs het Franse oorlogskruis. Hij krijgt promotie tot korporaal en nadien tot sergeant, wat hem trouwens tijdens de wacht aan de Rijn nog goed van pas komt.

In die laatste periode vertoont hij tekenen van wantrouwen en afschuw voor al wat Duits is, zelfs tegenover burgers. Hierover lezen we: "... *tussen de Duitsers draag ik altijd een geladen revolver omdat ze toch niet te vertrouwen zijn*".

Van de taaltoestanden rept hij met geen woord. Sebastiaan is nooit echt begaan met politiek.

Voor hem is de oorlog een groot en onafwendbaar avontuur, waarvan hij niets wil missen.

Bataillon (177)
5 Comp (177)

32 Régiment de Carabiniers

Régiment d

N° 485/10
DE LA MATRICULE

EXTRAIT DE PUNITIONS concernant le nommé

Verstelt **Sébastien**

(nom et prénom, date de naissance)

né à

Courmouge

le 26 juillet 1893

DATES	PAR QUI INFLIGÉES	PUNITIONS ET PEINES DISCIPLINAIRES	MOTIFS
1911		En Activité de service	de 2 octobre 1911
1913		En Congé Illimité de	6 mai 1913
1914		Chapelle sous les Armes	28 juillet 1914
1915 sans		Admis à 3 semaines de front	
1915 sans		Admis à un charon d'Armentières	
1915 sans		Admis à 14 semaines de front	
1915 sans		Admis à 10 semaines de front	
1915 sans		Admis à 5 semaines de front	
1915 sans		Admis à 8 semaines de front	
31 mai	Commandant de la C ^o	8 j de détention dans le Quartier à partir du 31 mai 1918	Manque de service de quart dans le quartier de garnison à partir du 31 mai 1918
1 août		Admis à 7 semaines de front	

Sebastiaan Verstelt wordt in zijn ganse militaire loopbaan slechts éénmaal gestraft.

Op 31 mei 1918 krijgt hij van de commandant van zijn compagnie 8 dagen arrest in het kwartier, zonder soldij.

De officier vermeldt op het strafblad:

“Tijdens mijn kwartierdienst in de loopgraven van de 1e lijn, heb ik de schildwacht bevel gegeven zich in de voorgeschreven uitrusting te kleden, doch deze heeft het bevel genegeerd.”

Medailles en eretekens van Sebastiaan Verstelt.

Sebastiaan Verstelt heeft ongetwijfeld grote erkenning gekregen voor zijn moedige strijd gedurende WO I.

Hij krijgt 8 frontstrepen, die worden vastgehecht bovenaan op de linkermouw (zie foto op de voorpagina).

De frontstrepen zijn ingevoerd bij koninklijk besluit op 24 juni 1916.

Een eerste streep wordt toegekend na 18 maanden frontdienst en de volgende strepen na aanvullende periodes van telkens 6 maanden.

Bij het KB. van 20 januari 1917 wordt de eerste streep al vervroegd toegekend na 12 maanden frontdienst. Op 1 februari 1919 wordt de 8^e frontstreep toegekend aan alle militairen die de ganse periode 1914-1918 hebben deelgenomen. Acht strepen is het maximum.

Hij krijgt achtereenvolgend de volgende onderscheidingen:

1. Belgische Oorlogskruis met palmen.
2. Franse Oorlogskruis met ster.
3. Militaire medaille 2^e klas.
4. Overwinningsmedaille.
5. IJzermedaille.
6. Herinneringsmedaille.
7. Medaille dagordervermelding 3^e Regiment Karabiniers.
8. Ridder in de Orde van Leopold II met zwaarden.
9. Ridder en Officier in de Kroonorde met zwaarden (2^e en 3^e promotie).
10. Vuurkruis 1914 - 1918.

1. Belgische Oorlogskruis met palmen.

Tijdens het laatste oorlogsjaar krijgt Sebastiaan Verstelt het Belgische Oorlogskruis. Voor zijn actie op 18 maart 1918 in Sint-Joris Nieuwendamme wordt hij op 21 april 1918 vermeld in het dagorder van het Belgische leger:

De commandant van de compagnie schrijft in zijn aanbeveling: "gunstig advies voor de toekenning van een eervolle onderscheiding. Door de zekerheid van zijn oogopslag, zijn koelbloedigheid en zijn strijd lust, heeft korporaal Verstedt bijgedragen tot het breken van een vijandelijke aanval". De medaille wordt hem op 5 mei 1918 opgespeld door luitenant generaal Biebuyck, bevelhebber van de 6^e legerdivisie. Een bronzen palm, met de letter "A" (monogram koning Albert), wordt toegevoegd voor een vermelding op het dagorder van het leger. Sebastiaan kreeg later een tweede palm voor de vermelding in het dagorder voor zijn aandeel in het eindoffensief op 28 september 1918 (zie hieronder).

De korporaal Verstedt heeft zich dapper gedragen op 28 september laatstleden. Op eigen initiatief heeft hij zich aan het hoofd van zijn grenadiers op alle weerstandsnesten geworpen, die hij met zijn peloton is tegengekomen. Tijdens de progressie in de namiddag heeft hij zich gedurig bezig gehouden met zijn mannen. Hij heeft de ganse tijd al zijn soldaten rond zich gehouden. 6 oktober 1918 De adjunct pelotonchef. R. Verstraete.

Tenslotte een derde palm voor zijn langdurige aanwezigheid aan het front. Deze laatste wordt hem pas op 13 december 1933 bezorgd nadat ze al op 15 maart 1922 was toegekend.

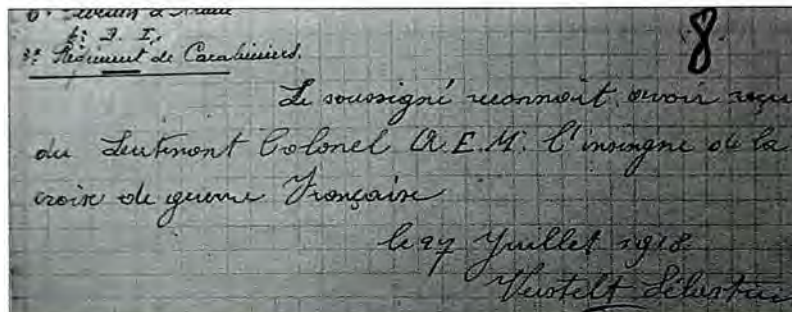
De bronzen medaille heeft voor en achter de vorm van een Maltezerkruis waarvan de uiteinden afgewerkt zijn met een bolletje. Tussen de kruisarmen staan twee gekruiste zwaarden. Centraal is er een rond medaillon met aan de voorzijde een links klimmende leeuw en aan de achterzijde het koninklijk monogram "A". De medaille is met twee staafjes opgehangen aan een koningskroon.

Het lint is rood met vijf groene verticale strepen.

Het oorlogskruis is ingesteld op 25 oktober 1915. Het onderscheidt de militairen voor een daad van moed tegenover de vijand. De medaille wordt ook toegekend aan militairen die minstens 5 frontstrepen hebben. Verder ook aan de vrijwilligers, ouder dan 40 of jonger dan 18 jaar, die minstens 18 maand dienst in een gevechtseenheid genomen hebben. Ook ontsnapte krijgsgevangenen die opnieuw in actieve dienst treden en soldaten, die omwille van oorlogsverwondingen op inactief geplaatst zijn, krijgen de onderscheiding. Tenslotte kan ze ook verleend worden voor voorbeeldig gedrag.

2. Franse Oorlogskruis.

De tweede onderscheiding die Sebastiaan tijdens de oorlog te beurt valt is het Franse oorlogskruis, medaille die hij krijgt op donderdag 25 juli 1918. Sebastiaan vermeldt het feit als volgt in zijn dagboek: "Donderdag 25 juli. Vandaag ontving ik hier het Frans Oorlogskruis voor het gevecht van de 18 en 19 maart waar wij zoveel Duitsers kapot hadden gemaakt." In de brief die Sebastiaan op 1 juli 1935 richt aan koning Leopold III, schrijft hij, dat hij een vermelding kreeg op het dagorder van het 36e Franse Legerkorps.

In het militaire dossier is het ontvangstbewijs van de medaille de enige referentie voor het krijgen van deze medaille.

Het vierarmige bronzen Maltezerkruis wordt in het Frans "pattée" genoemd, wat wil zeggen "met breder wordende armen". Het is 37 millimeter hoog. Op de voorzijde is het hoofd van "Marianne", het zinnebeeld van de Franse Republiek met een Frygische muts en een lauwerkrans afgebeeld. Op de ring staat: REPUBLIQUE FRANCAISE. Op de keerzijde staat in het medaillon: 1914 - 1917.

Franse Oorlogskruis met vergulde ster.

Op het lint staat een vergulde ster, voor de eervolle vermelding door de bevelhebber van het legerkorps op het dagorder van het Franse leger. Het Franse Croix de guerre is een onderscheiding, die voor het eerst op 8 april 1915 is uitgereikt. Deze onderscheiding voor bewezen moed wordt uitgereikt aan militairen die hiervoor individueel in het dagorder van het Franse leger worden vermeld. Het bronzen kruis is door Albert Bartholomé ontworpen en gegraveerd. Het lint is het geesteskind van Maurice Barrès. Hij is de kleinzoon van een officier, die met Napoleon naar Moskou is getrokken. De kleuren van het lint, groen met vijf smalle rode strepen, herinnert aan de Sint-Helenamedaille van zijn grootvader.

3. Militaire Decoratie 2e klas.

Sebastiaan ontvangt deze onderscheiding door de vermelding op het dagorder op 30 januari 1919 (KB 8991 van 19 maart 1919). Op het diploma staat de volgende vermelding: *"Korporaal met een beproefde moed en dapperheid. Aan het front sedert het begin van de veldtocht; heeft op 18 maart 1918 in Nieuwendamme doorzetting en hardnekkigheid getoond.*

Heeft zich bijzonder onderscheiden tijdens de Slag van Vlaanderen, meer bepaald op 28 september 1918 toen hij, onder een hevige vijandelijk spervuur, zijn groep grenadiers onverschrokken meenam en verscheidene weerstandsnesten tot overgave verplichtte en waarvan de bezetters krijgsgevangen genomen werden.

Vereremerkt met het Belgisch en Frans Oorlogskruis".

Hij wordt (foutief) vermeld als korporaal, alhoewel hij toen reeds bevorderd was tot sergeant (zie pg 86 en 87).

De bronzen medaille heeft de vorm van een Maltezerkruis. Tussen de kruisarmen staan vier identieke stralen. In het centraal medaillon staat aan de voorzijde: een naar links klimmende leeuw met daarrond:

L'UNION FAIT LA FORCE.

Aan de achterzijde het monogram "A" met daarrond: ARMEE MERITE ANCIENNETE.

De medaille is getopt met de koningskroon.

Rood lint, links met geel-zwarte strepen en rechts met zwart-gele strepen, die de nationale driekleur symboliseren.

Deze decoratie is ingesteld op 22 december 1873. Ze wordt uitgedeeld aan onderofficieren of soldaten voor trouwe dienst (10 jaren dienst).

4. Overwinningsmedaille 14/18.

De Overwinningsmedaille, is de Belgische versie van de Inter-geallieerde Medaille 1914-1918. Ze is na de overwinning in de Eerste Wereldoorlog uitgereikt aan ongeveer 300.000 soldaten die dienst deden in het Belgische leger tussen 1 augustus 1914 en 11 november 1918.

Over de geallieerde legers heen was afgesproken dat het zijden lint van alle overwinningsmedailles dezelfde kleur zou krijgen.

De Overwinningsmedaille.

De medaille is op 15 juli 1919 ingesteld door koning Albert I. Sebastiaan Verstedt ontvangt deze medaille op 8 januari 1920. Op de voorkant is de overwinningsgodin afgebeeld. Ze staat met uitgespreide vleugels op een wereldbol. In haar linkerhand houdt ze een lauwerkrans, in haar rechter een zwaard en een lauwerkrans. Op de achterkant staat het Belgisch wapen omgeven door een

Diploma van de Overwinningsmedaille 14/18.

lauwerkranen. Omheen de rand staat: LA GRANDE GUERRE POUR LA CIVILISATION. DE GROOTE OORLOG TOT DE BESCHAVING. Het lint is van het "regenboogtype" dat door alle geallieerden voor deze medaille werd gebruikt.

5. IJzermedaille 1914 - 1918.

De medaille wordt uitgereikt aan hen die, tussen 17 en 31 oktober 1914, deel uitmaakten van het leger aan de IJzer en er uitmuntend gestreden hebben.

Deze medaille is ingesteld op 18 oktober 1918 en volgt in belangrijkheid onmiddellijk op het Oorlogskruis 1914-1918. Ook geallieerde militairen welke aan de IJzerslagen deelnamen, kwamen in aanmerking.

Sebastiaan Verstedt ontvangt de medaille op 28 augustus 1920, slechts één week nadat hij een brief richt naar de minister van landsverdediging en hem vraagt de medaille te willen bezorgen tegen 29 augustus 1920:

"omdat er op die dag de feesten voor de oud-strijders doorgaan in Huizingen".

De toekenning van die medaille gebeurt al op 11 maart 1920 (KB 6903) op advies van de commandant van de 6^e legerafdeling dd. 20 februari 1919.

Het is een bronzen medaille met een groene tint en met een medaillon in groen email bovenaan. Op de voorzijde staat een naakte, gehelmde man met een lans (deze symboliseert het tot staan brengen van de Duitse inval) met aan de rechterzijde de datum: 17-31 / OCT. / 1914. In het geëmailleerde medaillon kan men het woord YSER lezen. Op de achterzijde zit een gewonde leeuw met een slagveld als achtergrond en met onderaan opnieuw het woord YSER. In het medaillon staat het koninklijk monogram, de gekroonde letter "A" (Koning Albert).

Het lint is rood (symbool voor het vergoten bloed) met brede zwarte randen (symbool voor de rouw). Vlaamse oud-strijdersverenigingen dragen een IJzerkruis met een (niet officieel) geel lint met zwarte randen.

6. Herinneringsmedaille.

Deze medaille, ingesteld op 21 juli 1919, werd uitgereikt aan Belgische veteranen die voldeden aan de criteria van de overwinningsmedaille.

De medaille krijgt desgevallend extra tekens op het lint:

- een koningskroon voor vrijwilligers;
- één zilveren balkje per frontstreep;
- één verguld balkje ter vervanging van 5 zilveren frontstrepen.

Sebastiaan Verstedt krijgt deze medaille op 13 december 1920.

De voorzijde van deze driehoekige medaille, met afgeronde zijden, toont een Belgisch soldaat met op zijn adrian-helm een lauwertak. Boven deze soldaat staat een klimmende leeuw met ernaast eikenloof- en lauwertak. Op de achterzijde staat de koningskroon en eronder: 1914-1918. Eronder staat in het Nederlands: Herinneringsmedaille van den veldtocht. Boven de jaartallen staat de Franstalige tekst: Medaille Commemorative de la campagne.

7. Medaille dagordervermelding 3^e Regiment Karabiniers.

Deze medaille wordt aan Sebastiaan Verstedt toegekend door de bevelhebber van de 6^e legerdivisie voor zijn aandeel in de strijd in Sint-Joris Nieuwendamme op 1 oktober 1919.

Hij ontvangt het juweel pas op 18 december 1922.

De zilveren medaille is rond en aan de voorzijde afgeboord met links een lauriertak en rechts een eiketak.

In het midden staat:
NIEUWENDAMME Verstedt
1918.

Aan de achterzijde houdt een leeuw een rechthoekig medaillon op. Onder het

medaillon liggen eiketakken.

In het medaillon staat:

3^E RÉGIMENT DE CARABINIERS CITATION Á L'ORDRE DU JOUR"

Het lint is tweekleurig groen en rood (vertikaal opgedeeld).

Herdenkingsfeesten Wereldoorlog I in Huizingen op 29 augustus 1920.

De dame tussen de twee jongens met tricolore halsdoek is Pauline Vanderstraeten, de weduwe van soldaat Frans Swalus, gesneuveld in Duffel op 5 oktober 1914 bajonet op het geweer. De twee jongens zijn haar zonen Jan Frans (*1912) en Marcel (*1914). Ernaast staat Maria Wauters de weduwe van Petrus Petroons gestorven in Calais in 1915. Elisabeth Petroons, de weduwe van Albert Mertens (gesneuveld in Namen) is de derde vrouw (vlnr). Naast haar - met het witte hoedje en dito kousen - staat haar dochter Ludovica Elisabeth Mertens. Sebastiaan Verstedt staat achter haar (komt kijken van achter de hoed). Sebastiaan en Elisabeth trouwen op 13 november 1920, enkele weken na deze bijeenkomst.

8. Ridder in de orde van Leopold II.

Op 30 augustus 1930 stuurt Sebastiaan Verstedt een brief naar generaal Biebuyck met de vraag of hij in aanmerking komt voor één van de Belgische ridderorden. Hij krijgt als antwoord dat dergelijke aanvraag vóór 1 oktober 1926 had moeten ingediend worden. Sebastiaan is een doorbijter en op 19 december 1933 schrijft hij een brief naar minister Devèze waarin hij zijn aanvraag nu duidelijk argumenteert. Hij vermeldt, dat tijdens het gevecht om de berg van Passendale, kolonel Bremer de belofte deed hem voor te dragen voor een ridderorde. De kolonel sneuvelde echter kort daarop, zodat deze zijn belofte niet kon nakomen. Op 17 januari 1934 wordt ook dit verzoek door de minister afgewezen.

Op 4 juli 1935 stuurt Sebastiaan dan een brief naar de koning. Hij doet opnieuw het verhaal van 28 september uit de doeken en besluit:

4 JUL 1935
INDICATEUR CENTRAL

Sire

INDICATEUR
N° 2 JUL 1935

4846

484

Ik ondergetekene Versteeldt Sebastien oudstrijder
van het 3^e Carabiniers 5^e Compagnie vecht frontstrijder
aelt eerstekeers waaronder vurbien in Fransch oorlogsthuus
nem de verblijdige vrijheid, als het mogelijke in u een kleine
gunst te vroegen

Sire het geldt over een benoeming in de Leopoldsorde
want mij tevoelot in gemeest door de droegere kolonel
Bauer van het 1^e Carabiniers, in de gewachten van
28 September 1918 onder den voet van den berg van
Faschenbad, waar het 1^e en het 3^e Carabiniers op zekere
voegenblik door de duitsche mitrailleur in groote abis
verscholen wunden tegeer gebonden.

Hier Sire werd ik als koperoal met eenige mannen
gelast deze tot zwijger te benger, waar ik wa een
hevig gevecht met handgranaten gelekte, en al de
duitsche gedood of gewonden genomen wunden.

Ongeachtiglyk werd deze droegere kolonel nu dat
hij mij by zich had geroepen en mij tevoelot had een
benoeming in de Leopoldsorde, enige voegenblikken later
als een ware held voor ons duitsche vaderland geelod.

Brog Sire hadden onkere Officier mijne daad op
gemerkt en wurd ik u vermeld op het legerwond met
militaire eerstekeers van 2^e klas, en lergent genoemd
Bok Sire was ik vroeger eens vermeld gewoedes
op het legerwond, en op het 26^e Fransch leguhoes
met Belgisch en Fransch oorlogsthuus van de gewachten
van Ukruendamme by Wijnmont den 18 en 19 Maart 1918
voor ik als koperoal mijne voorpost tot het uiterste met
handgranaten verledigde en vele kuppergewongene nam en
ge zelfs nog een onkere groot terug in pakke
Wie Sire het is voor deze vermaldingen dat ik u een
kleine gunst kon te vroegen 't is te zeggen een
benoeming in de Leopoldsorde, het enige wurd ik van

ons duitsche vaderland nog vroeg

Ik had vroegen uels geschreven van Generaal Krahnek
Lee Kumpere en Wijnken de vree Kbiniter van oorlog
en allen zeggen mij met groot spijt had ik mijne vree
vroeg gedwon, ik zeken zou volboening gekregen hebbe
meer dit het nu te laat is vots sinds 1^e October 1916
Wie Sire, het is tot u dat ik een luotske poging wurd
te doen, en ik wurd door uwe tusschkomst in alle mogelijke
aangzien zij zelf onels trjeder zijt, wurd het is als of het
nog meer guster gelede was dat ik u met uwe doerluetige
en diep betroude voolre onge droegere koning volkwent
en uwe doerluetige moede de koningin zekere vreegsten
op het front te somer zie

Wie Sire moegt zij nog slijd op mij vrees en zou geen
erkel oegentlik wochter om nog moede de wapens op te
nem om ons duitsche vaderland te verlediger
drafwochting don vuk Sire van een gunstige ontvond
te moeger ontvong blijf ik uwe getrouwe dienaar

Sebastien Versteeldt

Brief van Sebastiaan Versteeldt aan de koning met vraag hem een (beloofde)
benoeming tot ridder in de Leopoldsorde toe te kennen.

KONINKRIJK BELGIË

De Minister van Landsverdediging

Heeft de eer te laten weten aan sergeant

VERSTELDT, Sebastien

dat hij, bij Koninklijk Besluit van 21 Juli 1939
N° 2646 benoemd is tot

Ridder in de Orde van Leopold II

MET ZWAARDEN

Hij acht zich gelukkig hem, ter gelegenheid dezer
benoeming, zijne gelukwensen te kunnen aan
bieden

H. Drees

Officiële benoeming tot Ridder in de Orde van Leopold II met zwaarden.

"Nu Sire het is voor deze vermeldingen dat ik u eene kleine gunst kom te vragen, 't is te zeggen eene benoeming in de Leopoldsorde, het eenige wat ik van ons dierbaar vaderland nog vraag." Hij voegt er nog aan toe: "Nu Sire moogt gij nog altijd op mij rekenen en ik zou geen oogenblik wachten om nogmaals de wapens op te nemen om ons dierbaar vaderland te verdedigen."

Al drie weken later wordt de aanvraag in behandeling genomen en op 11 juni 1939 mag hij de officiële aanvraag indienen. Op 21 juli 1939, dag van de nationale feestdag, wordt hij benoemd tot ridder in de Orde van Leopold II. Het zal voor Sebastiaan wel een zeer bijzondere nationale feestdag geworden zijn.

De medaille van Ridder in de orde van Leopold II met zwaarden.

De vergulde medaille heeft voor en achter de vorm van een Maltezerkruis waarvan de uiteinden afgezet zijn met een bolletje. Tussen de kruisarmen is een palmtak gevlochten. In het centraal medaillon aan de voorzijde staat een gouden Belgische heraldische leeuw in een veld van zwart email, omringd door een rand in donkerblauw email met daarin de tekst: L'Union Fait la Force - Eendracht Maakt Macht. Op de achterzijde staat het monogram van Leopold II, met daarrond een geparelde rand. De medaille is met twee staafjes opgehangen aan een koningskroon.

Het lint is donkerblauw met een zwarte band in het midden. Het insigne van de gekruiste zwaarden duidt aan, dat de onderscheiding is verleend als blijk van erkentelijkheid voor bewezen diensten tijdens de oorlog.

9. Ridder en Officier in de Kroonorde.

Sebastiaan krijgt als 2^e bevordering in de ridderorden op 21 juli 1949 de titel van Ridder in de Kroonorde.

De medaille van Ridder in de Kroonorde met zwaarden.

Het juweel is een vijfarmig wit geëmailleerd Maltezerkruis met gouden rand. In het midden een blauw geëmailleerd medaillon met vooraan een gouden koningskroon en achteraan het monogram van Leopold II. Tussen de kruisarmen staan zeven, naar het midden vergrotende, vergulde stralen. De medaille is opgehangen aan een ovalen lauwerkrans. Het lint is rood. De gekruiste zwaarden duiden ook hier aan dat het ereteken toegekend wordt aan een militair voor verleende diensten in oorlogstijd.

Sebastiaan krijgt nog een derde bevordering op 21 juli 1959. Het document van de derde bevordering vermeldt niet wat deze precies inhoudt. Het onderste deel waarop deze vermelding staat is verwijderd, vermoedelijk ingeleverd als ontvangstbewijs. In de verzameling van de medailles zit wel de medaille van Officier in de Kroonorde (met rode rozet op het lint).

De medaille van Officier in de Kroonorde met zwaarden.

10. Vuurkruis 1914 - 1918.

Vuurkruiserskaart van Sebastiaan Versteelt met vermelding van de toegekende militaire onderscheidingen. Spijtig genoeg ontbreekt de foto.

De medaille is uitgereikt aan alle militairen die de Vuurkaart hebben ontvangen, m.a.w. al wie aan het front onder vuur gelegen heeft. Ze is ingesteld op 6 februari 1934 en wordt onmiddellijk na de IJzermedaille gedragen. Het Vuurkruis kan niet postuum worden uitgereikt. Van dit ereteken bestaan officieel drie types, verschillend naargelang de producent. Type 1 is meer gedetailleerd terwijl type 3 vooral herkenbaar is aan zijn afmetingen (smaller en kleiner dan het gelijkaardig type 2). Deze van Sebastiaan is van het type 3.

Het Vuurkruis 1914-1918 van Sebastiaan Versteelt.

De medaille heeft de vorm van een bronzen kruis, met smalle en brede armen, vertikaal en horizontaal gestreept. Op het kruis ligt voor en achter een rechthoekig medaillon. Aan de voorzijde, aan beide zijden

vertikaal geflankeerd door een verticale lauwertak, is een verlaten slagveld te zien, met vooraan een helm op een bajonet, achteraan een heuvel met een 75 mm geschut, terwijl de zon door de wolken schijnt. Op de keerzijde staat bovenaan links een koningskroon van waaruit zeven stralen vertrekken en een grote lauwertak waarover de Latijnse tekst: SALUS PATRIAE / SUPREMA LEX (het heil van het vaderland is de hoogste wet) is aangebracht. Onderaan rechts staan de jaartallen 1914 / 1918. Linksonder staat de naam van de ontwerper van het ereteken: A. Rombaut.

Het lint is rood met drie lichtblauwe strepen.

De drie (officiële) types van het Vuurkruls 1914-1918 (vnr: types 1, 2 en 3).

Samen met enkele leden van de redactie heb ik het voorrecht gehad, de originele versie van het oorlogsdagboek van Sebastiaan Verstelt te mogen lezen, weliswaar de gedrukte versie, maar zonder enige wijziging aan de geschreven tekst. Het was geen gemakkelijk leesbare tekst, de inhoud was vaak confronterend.

We hebben afgesproken de tekst te "hertalen", om hem leesbaarder en toegankelijker te maken voor de modale lezer. Door de bladschikking hebben we het element 'dagboek' duidelijker in de verf gezet. We hebben ook naar een oplossing gezocht voor de vele stereotiepe en frequent terugkerende woorden en zinnen en verouderde uitdrukkingen gemoderniseerd.

Omwille van de vlotheid hebben we er bovendien voor gekozen waar het mogelijk en verantwoord was de tegenwoordige tijd te gebruiken.

Bij elke aanpassing van de originele tekst hebben we er op toegezien dat we trouw bleven aan de inhoud. We hebben Sebastiaans waarheid gerespecteerd en ervoor gezorgd dat zijn gevoelens verwoord werden zoals hij het bedoelde. Daarom hebben we de harde beschrijving van sommige tafereelen en bij momenten zeer ruwe taal ook bewust behouden.

Liberte Walschot
Voorzitter Cultuurraad

Bij de oprichting van het "Vredescomité" in 2010 werden enkele belangrijke doelstellingen vooropgesteld:

- De herinnering aan de oorlog en de gesneuvelden bewaren door het organiseren van herdenkingsplechtigheden en tentoonstellingen, met als jaarlijks hoogtepunt de 11 novemberviering, steeds in een andere deelgemeente van Beersel;
- De vredesgedachte onder de aandacht blijven plaatsen en bewaren. De jaarlijkse fakkeltocht voor de vrede is daarbij een waardige afsluiter van de 11 novemberviering;
- Via educatief materiaal - waaronder cd's met interviews van onze oud-strijders Felix Peetroons en Pierre Roobaert
- De jeugd in de Beerselse scholen betrekken bij deze problematiek;
- Meewerken aan de publicaties in het trimestrieel tijdschrift van het Heemkundig Genootschap. Ze krijgen een bijzondere plaats en waarde bij het promoten van de gedachte 'NOOIT MEER OORLOG'.

Deze publicatie van het oorlogsdagboek van Sebastiaan Verstelt is daar het sprekende bewijs van.

Jan Zelck
Voorzitter Vredescomité Beersel

In naam van de oud-strijders en de ganse bevolking wil ik de initiatiefnemers van deze publicatie danken voor deze realisatie. Het is een zeer waardevolle bijdrage geworden voor onze plaatselijke geschiedenis.

Het draagt zeker ook bij tot de vorming van onze jeugd en het instandhouden van de herinnering aan de oorlogshelden. Het zal zeker de gedachte 'nooit meer oorlog' mee helpen versterken.

Hugo Vandaele
Burgemeester van Beersel

Niemand blijft onbewogen bij het lezen van het dagboek van Sebastiaan Verstelt. De getuigenis van deze Beerselaar geeft een unieke kijk op het oorlogsgebeuren: van de kerstvrede in 1914, de eerste gasaanval tot het grote eindoffensief in 1918. Iedereen kan zich ondertussen iets voorstellen van de Eerste Wereldoorlog: gas, loopgraven, artillerie, modder, ... maar toch vertelt de getuigenis van Sebastiaan ons veel meer: onvoorwaardelijke kameraadschap onder soldaten, het verdriet bij het verlies van een vriend of kennis, de horror van de looggraven, de angst om verwonding, het doden van een Duitser, verveling tijdens kalme periodes, vertroosting in geloof, samen drinken met vrienden.... Dit lijken maar 'persoonlijke' belevenissen, maar toch geven ze een universele, menselijke dimensie aan wat hier 100 jaar geleden afspeelde. Dankzij het dagboek van Sebastiaan kunnen we ons beter inleven in het oorlogsgebeuren. Dikwijls wordt geopperd 'erfgoed en onderwijs gaan niet goed samen'. Het tegendeel is waar: we moeten blijven ijveren om deze getuigenis levend te houden. Geschiedenis is nooit vrijblijvend, en dus steeds een engagement.

Het Heemkundig Genootschap geeft via deze publicatie de getuigenis van Sebastiaan door aan de volgende generaties. Het Heemkundig Genootschap wil de familie Verstelt dan ook oprecht bedanken voor het laten publiceren van dit uniek document.

Jan De Cock
Voorzitter Heemkundig Genootschap

Colofon "En het dorp zal duren..."

Is het trimestrieel tijdschrift van het
Heemkundig Genootschap "van Witthem" - Beersel

juli - december 2014
dubbel nummer 63 / 64 - jaargang 16

voorzitter Jan De Cock
 J.B.Woutersstraat 37
 1652 Alseberg
 0476 465 306
 de_cock_jan@hotmail.com

ondervoorzitter Marc Desmedt
 Beukenlaan 26
 1653 Dworp
 02 377 27 94

secretaris Michel Vastiau
 Leeuwerikenlaan 10
 1650 Beersel
 02 380 54 38

penningmeester Agnes Walschot
 Stoofstraat 9 bus 2
 1650 Beersel
 02 380 67 31

Inlichtingen tijdens de kantooruren in het gemeentehuis te Beersel - archiefdienst:
Alsebergsteenweg 1046
1652 Alseberg
02 359 17 40

Prijs van dit nummer € 20.

Betaling kan op rekeningnummer IBAN BE24 0013 1143 4138 van het Heemkundig Genootschap
"van Witthem" Beersel, met vermelding van: naam, voornaam en adres - dubbel nummer 63/64.

Werkten mee aan dit nummer: Eddy Deknopper, Marc Desmedt, Gert Tavano, Hugo Vandaele,
Hans Vanden Bosch, Michel Vastiau, Liberte Walschot en Jan Zelck.

Samenstelling: De redactieraad.
Verantwoordelijke uitgever: Jan De Cock.

Eindvormgeving en druk: Claes - Roels, 1600 Sint-Pieters-Leeuw.

